

MIN FARFARS FARFAR

**MURMÄSTAREN
SVEN CRONBERG
(1798-1885)**

ETT LEVNADSÖDE

**AV
OLOF CRONBERG**

Mitt syfte med denna boken är inte att skriva en egentlig levnads-
skildring om Sven Cronberg, utan snarare en skildring som visar
vad man kan hitta om en viss person i 1800-talets alla handlingar.
Det är inte heller meningen att det ska vara någon slags genealog-
isk utredning, utan en ren personbiografisk skildring.

Eftersom jag hade hittat så många papper om honom på vinden, an-
såg jag att det skulle vara ganska intressant att veta vad som
egentligen står i alla dessa gamla papperna, och på något sätt
samla dem någonstans.

Beträffande stavningen har jag försökt, så långt som möjligt,
att stava som de gör i papperna. Dels därför att jag tycker det
är riktigare så, och dels därför att missförstånd kan försvinna
genom att alla får chans att tolka innehållet. Jag hade ett stort
problem, när det gäller stavningen av Svens förnamn, om Sven skul-
le stavas med enkel-v eller dubbel-w. I offentliga handlingar
står det vanligen S., men ibland Sven, medan det i privata hand-
lingar står Swen. Till slut bestämde jag mig för att stava det
med enkel-v, därför att det verkade vara hans offentliga stavning.

Till denna upplagan har jag haft större tid att komplettera med
intressanta upplysningar. Trots detta skulle jag velat få tag
i ännu mer, men jag har inte hunnit p.g.a. skolan.

Slutligen får jag inte heller i denna upplagan glömma att tacka
alla som har hjälpt mig med boken, så jag tackar för den hjälp
jag har fått från stadsarkivet, den hjälp jag fått av dr Einar
Bager bl.a. när det gäller stämningen av Kockum och Cronberg.
När det gäller ritningar får jag tacka Sven Rosborn på Malmö
Museum för den hjälp jag fått med ritningar. Farfar och farmor
ska ha tack för att ha hjälpt mig plocka fram papper om Sven.

Till synes blev inte första upplagan den sista för här kommer
den andra, men det kommer nog fler ändå.

Tygelsjö den 25 november 1979

Sven Cronberg

Denna bok är kopierad i 100 numrerade exemplar, och den går att köpa för 50 kronor (vilket är billigt med tanke på dess volym). Den kanerhållas efter beställning hos mig.

Anmärkningar och synpunkter erhålles också tacksamt av mig.

Adress vid synpunkter och beställning:

Olof Cronberg
Tygelsjövägen 127
230 42 Tygelsjö
Tel. 040/46 65 38

Detta är exemplar nr 046

Omslagsbilden: Sven Cronberg vid 84 års ålder.

Andra omarbetade och utökade upplagan.

☐ Olof Cronberg, 1979

Kopierad på Radab
Malmö, december 1979

Kronologi	5
Släkten Cronberg	6
Barndomen	8
Almanackorna	10
Namnet Cronberg	11
Gesällen	12
Skolemäster	17
Begravningstalet	24
Inkallelsen till Malmö	27
Stämning av Kockum och Cronberg	29
Burskap och Mästare	31
Christina Åckerholm	37
Christinas bouppteckning	40
Hus och skatter	43
Den andra vigseln	49
Släkten Sjöström	51
Sven Cronberg i husförhörslängden	52
Ritningar	53
Kostnadsförslag	59
Auktionsprotokoll	62
Kontrakt	66
Karta över Malmö stad 1875	71
Mysteriet med Malmö Hospital	72
Skråbråk	75
Bouppteckning efter Svens far	82
Barnen	88
Sven lärlingar och gesäller	90
Malmö Brandkår	91
St Petri kyrka	92
Konungabrevet	93
Konkursen	99
Christina Wahlgren och testamentet	107
Svens död och begravning	109
Svens bouppteckning	110
Sven och Maria Cronbergs minnesfond	114
Släkttavlor	115

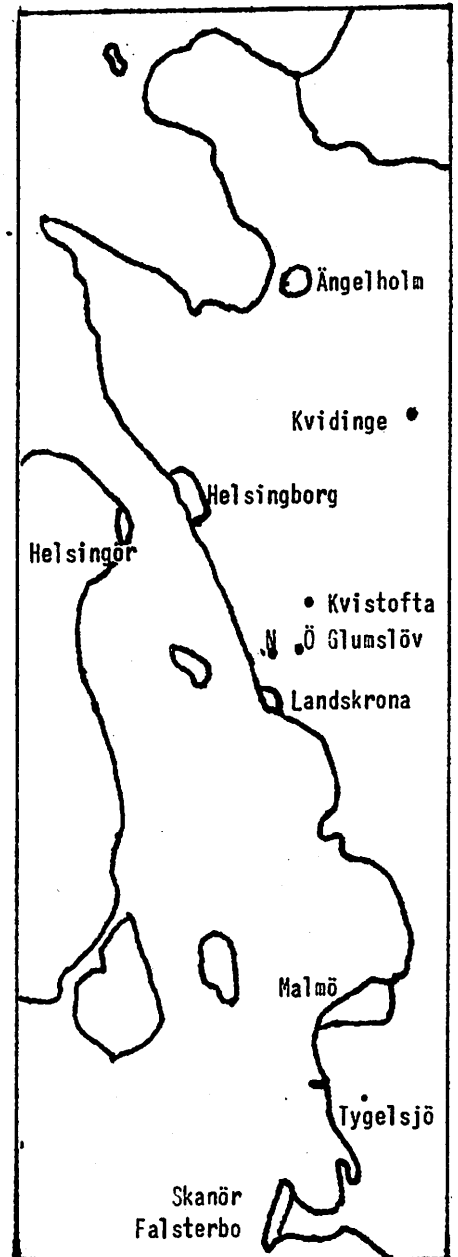
- 1798 Föddes Sven i Övre Glumslöv, son av skomakaren Sven Påhlsson och Pernilla Nilsdotter.
- 1816-21 Var han lärling i Ängelholm hos H P Bergh.
- 1821-29 Var han gesäll på somrarna i Ängelholm, Norrköping, Helsingör, Frederiksborg, samt i Landskrona.
- 1824-29 Var han skolemäster på vintrarna i Glumslöv.
- 1829-30 Arbetade Sven åt Kockum och reparerade Kockska gården.
- 1831 Fick han burskap som muraremästare i Malmö. Gifte han sig första gången med Christina Åckerholm, född i Qvidinge, men boende vid Herrevads Kloster.
- 1832 Dog Christina Åckerholm, samt den nyfödde sonen Vilhelm Salomon.
- 1839 Var det skråbråk. Gifte han sig andra gången med Maria Laurentia Sjöström, dotter av Malmöskomakaren Johannes Sjöström.
- 1839-47 Var Sven älderman i murmästareskrået till skråupplösningen.
- 1840 Föddes första dottern Margareta.
- 1849-53 Arbetade han flera gånger på Kronans hus och byggnader i Malmö.
- 1851 Konungabrevet.
- 1859 Föddes siste sonen Per August, sedermera känd praktiserande läkare i Malmö
- 1865 Gick Sven i konkurs och förlorade allt han ägde.
- 1885 Dog Sven av ålder, 86 år gammal.

Släkten härstammar ifrån Kvistofta sn, Malmöhuslän, där den hittills äldst kände stamfadern bodde. Han var en bonde vid namn David Andersson. Han står nämnd i katekismilängden för år 1696 tillsammans med sin hustru Ingar Bengtzdotter. År 1702 den "5: Maij bitida om morgonen föddes et drängbarn i Quistofta, föräldrarna David Andersson och Ingar Bengtzdotter, och döptes Bönnsöndagen 11 Maij, nämndes Pehr". I 1719 års katekismilängd finns varken David Andersson eller Ingar Bengtzdotter kvar, men väl deras barn, Pehr, Bengta och Anders Davidsson (-dotter).

År 1734 gifte sig Pehr Davidsson i Glumslöv med änkan Pernilla Jeppasdotter. Han kom, förmodligen genom sitt gifte, över ett rusthåll där. Han fick snart en son, som kallades Bengt, och bara tre månader senare avled hans hustru. Trots dödsfallet fick han bara 18 månader senare en ny dotter i huset. Han måste alltså gift om sig med någon annan kvinna, som jag inte känner till namn. Dottern fick heta Pernilla efter den nyss aflidna hustrun, i enlighet med den tidens dopeseder. Sedan kommer barnen i rask takt, Ingar, David, Påhl, Troon, Jöns och Ohla. Pehr Davidsson blev gammal, och dog först år 1784, 82 år gammal av "ålder", varvid han titulerades som rusthållare.

Påhl Pärsson, som var den tredje sonen i familjen, föddes 1742 i Glumslöv. Eftersom han bara var tredje sonen, kunde han ju knappast överta rusthållet, utan istället ägnade han sig åt skomakareyrket och blev sockenskomakare i Glumslöv. Han vigdes ca 1770 med Maria Svensdotter. Tillsammans fick de fyra barn Sven, Boel, Johanna och Pehr. Påhl blev, i motsats till sin fader, bara 43 år och dog i Glumslöv 1785 av "feber". Hans hustru dog året därpå av samma orsak.

Hans äldste son, Sven, som var född 1771 i Glumslöv, ärvde skomakareyrket och blev också sockenskomakare där. Han gifte sig

Karta över Västskåne.

1797 i Glumslöv med Pernilla Nilsdotter, som var dotter av husägaren i grannsocknen Säby Nils Nilsson och hans hustru Margaretha Pärsdotter, där Pernilla föddes 1774. År 1798 föddes Sven Pålsson och Pernilla Nilsdotters son:

September d. 1 föddes Sochnen Skomakaren Sven Pålssons och hustru Pernilla Nilsdotters Son i Öfra Glomslöf, döptes d. 2 ejusdem och kallades Sven. Rusthållaren Jöns Perssons hustru Elsa Andersdotter i Nedra Glomslöf hölt B: wid dopet. Anders Anderss, Ola Bengtsson, hustru Gunnel Olasdotter uti Öfra Glomslöf och Pigan Boel Pålbsdatter i Nedra Glomslöf.

I Förra kapitlet kunde det läsas att Sven föddes 1798 i Glumslöv, där han också växte upp. Förklarligt nog, känner jag inte till särskilt mycket om barndomen, fast ett och annat har jag fått reda på och det ska jag berätta om här.

Sven hade fyra syskon: Maria, som var född 1801, men dog 1814 av "mässling", Johanna som var född 1803, Per född 1806, och Bengta född 1809 men dog redan 1813. Deras mor dog också 1813. Fadern gifte då om sig med änkan Bengta Johnsdotter från Ålabodarna, som hade barn som var lika gamla som Sven och hans syskon. Innan de gifte sig upprättade de ett äktenskapsförord, vilket jag har i original. Sven Pahlsson, fadern, dog 1840 av "ålder". Hans bouppteckning finns kvar i det exemplar, som Sven Cronberg behöll (sid 82).

Enligt tradition lär Sven som åttaåring ha sett hur amiral Nelson med den engelska flottan belägrade och bombaderade Köpenhamn, och erövrade den danska flottan. Man har en fin utsikt från Glumslövs backar.

Sven fick lära sig läsa och skriva:

Huru skal en yngling sin väg ostraßfeliga gå, när Han håller sig efter tin ord, iag Söker tig af alla hierta, på Thet Jag icke skall synda emot tig, Lofwad ware tu herre, Lär mig tinna Rätter, iag vill med mina läppar förtälja alla tin muns Rätter, Jag frögdar mig af tins witnesbörds wäg, såsom af allehanda Rikedomar, iag tallar thet tu befalt hafver, och Ser På tina Wägar, Jag Hafver Lust till tina Rätter, och förgätter icke tin ord, Giör Wäll med tin tienare att iag må Lefwa och Hålla tin ord, Öpna mig Ögonnen att iag må se under i tin Lag, iag är en gäst på Jordene, Fördölg icke tin Bud för mig, iag Hafver utvalt Sanningens wäg, tina rätter hafver Jag mig föresatt, iag håller mig in till tin Witnesbörd, herre Lått mig icke på skam Comma, af Konung David Psaltare Psalmer dän 119de och 9de wärs.

Öfra Glumslöf dän 7de Februarij 1810 Swen Swensson

Min Son, wilt tu Anamma mitt talj och min bud när tig beholla. Så lät tin Öron gifwa ackt på wishetj och bög titt hierta ther til med flit. Ty om tu far ther efter med flit, och beder ther om. Om tu söker efter henne, så som efter silwer, och letar efter henne så som efter en skatt. Så skalt tu för-

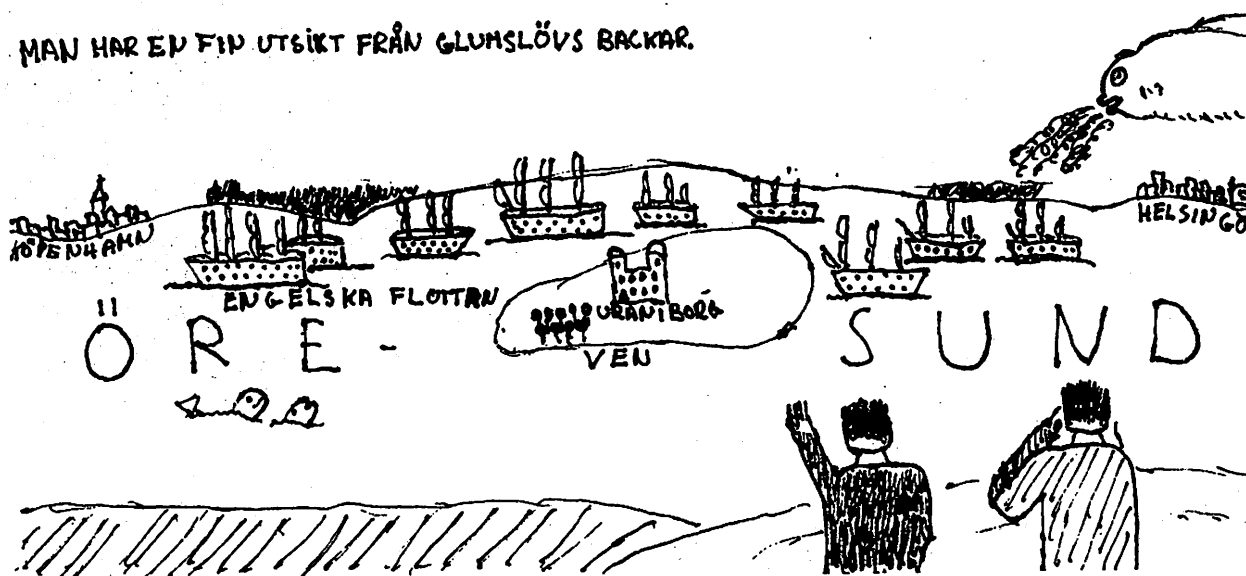
stå herrans frucktan: och Guds Kundskap finna. Ty herran gifwer wishet, och utaf hans mun Kommer wett och förstånd Han låter them redeligom wel gå: och beskärmar the froma. Och bewarar them, som rett giöra: och bewarar sina heligas wäg. Tå skalt tu förstå rettfærdighet och dom; och fromhet och allan godan wäg. Om wishet faller tig på hiertat; så att tu gerna lærer. Så skal godt rådbewara tig; och förstånd skal giöma tig. --At tu icke råkar in uppå the ondas wäg; eller ibland them som tala thet wrongt är, Och öfvergifwa then retta wägen; och gå mörka stigar. The ther glädias at göra illa, ock äro glade uti sitt onda wrongwisa wäsende. Hvilka sin wäg förvandla: ock fölia willastigar Ock öfvergifwa sin ungdoms Herra: ock förgäter sins Guds förbund. Att tu må wandra på en god wäg ock blifwa på rätta stråtenne af Salomos ordspråks boks 2 Capitel wersen 1.2.3.4.5.6.7.8.9.10.11.12. 13. 14.15.17 ock 20de

Öfra Glomslöf d 14 September 1812 ./.. SSvensson

Det finns en del sådana här ark med bibelordspråk, alfabete, romerska siffror m.m. Det första arket är daterat 1810 och det sista 1822.

Det lär också vara så att hans moder ville att han skulle bli präst, men eftersom hon dog redan 1813, blev det aldrig av. Det var inte heller lätt för en sockenskomakare att ha råd med dyr utbildning. I stället bodde Sven kvar i Glumslöv tills han fyllt 18 år, då han utflyttade till Ängelholm.

MAN HAR EN FID UTSIKT FRÅN GLUMSLÖVS BACKAR.

Sven hade under nästan hela sitt liv en almanacka på sig. Det var inte heller vilken almanacka som helst, utan det var "Almanack För Året Efter Frälsaren Christi Födelse ---- Till Lunds Horizont Eller 55 Grad. 42 min. Pol=höjd, och 19 23/60 tids minuters Meridian=skillnad Wester om Stockholms Observatorium. Efter hans Kongl. Maj:ts Rådigste Stadgande utgifwen af Dess Wetenskaps=Academie". Längst ner på titelbladet står det: "Säljes häftadt och skuret för Fyra Skillingar Banko".

Den almanackan finns fortfarande kvar, men nu heter den "Vanliga almanackan för året efter Frälsaren Christi födelse ---- till Lunds horisont vid 55 grad. 42 min polhöjd och 7 tidsmin. 15 tidssek väster om Sveriges tidsmeridian, och nu kostar den 3,50 kronor, om man vill ha den häftad och skuren. Om man räknar att 4 skillingar är 8 öre, så är det en prisökning med 4375 % på drygt 150 år.

Svens uppgifter i almanackorna är mycket sparsamma. I en årgång har han skrivit upp alla entreprenad auktioner, som företogs på kyrkor det året. I en annan står ingenting alls. I en tredje är alla sidorna urrivna. Men trots detta så finns där vissa årgångar som är intressanta, och det märks i texten längre fram, därför att då tar jag med notiserna i dess rätta sammanhang.

Följande årgångar har jag hittat: 1816, 1827-28, 1830-31, 1833-39, 1841, 1843, 1845-58, 1860-61, 1863-66, 1868-70, 1872-75, 1877, 1879-83.

Flyttningsattest No 9

Drängen Sven Svensson, född i Glumslöv den 1ste september 1798, flyttar nu från sin födelsebygd till Engelholm med det intyg att han läser rent i bok, utantill doct Luthers Cateches med enfaldigt begrepp, till levernet välfrejdad, fri från vetterlig förlovning, begick Herrans högs: nattvard åttonde söndagen efter trefaldighet, haft smittkoppor; skattskrivning för nästa år ej varit här.

med tillnamnet
Cronberg

Quistofta d 23 september 1816
D.G.Cronberg
nåårsprost

Hos H P Bergh

Han tog således namnet Cronberg redan år 1816 och inte år 1825 som har uppgetts från annat håll. Att han tog sig ett namn är i och för sig inte särskilt konstigt. För vem vill heta Sven Svensson i den stora staden Ängelholm. Däremot är det inte lika enkelt att förklara varför det just blev namnet Cronberg och inget annat.

"Han arbetade hos en mästare som hette Berg, och att de arbetade på Cronans gods, därav namnet Cronberg." Detta var pappa Pelles version, men farbror Sven menade att "hans fars första mästare hette Crona och Berg".

Både pappa Pelle och farbror Sven hade fel - kanske inte helt fel, men det fanns nog en annan starkare orsak.

Som man kan se, är flyttningsattesten undertecknad av D G Cronberg, nåårspräst i Kvistofta och Glumslöv. I Lunds stifts herdaminne har jag tittat närmare på honom, och där står som följer: Daniel Georg Cronberg, som var hans fullständiga namn, var född i Halmstad i Skåne 1776, son av kyrkoherden därstädes Daniel Cronberg och hans hustru Helena Christina Engstedt. Han blev medhjälpare till prästen i Kvistofta och Glumslöv 1801, nåårspräst 1815 och vice pastor 1817. Han dog 1831 innan han hann tillträda ett kyrkoherdekall i Källs-Nöbbelöv.

Det måste vara av denne Cronberg, som Sven har tagit sig namnet av, även om de andra förklaringarna inte är helt osanna. Om denne prästen Cronberg tagit sig an Sven särskilt känner jag ej till, men det är ju inte helt omöjligt eftersom Sven sedermera blev skolemäster i Glumslöv. Vad namnet angår, så måste ju prästen Cronberg, om inte från början, senare fått reda på att Sven tagit sig det, eftersom Sven var skolemäster samtidigt som prästen Cronberg var vice pastor.

Som tidigare nämnts, flyttade Sven Cronberg till Ängelholm hösten 1816. Han kom då till murmästaren H P Bergh. Hos denne blev han murarelärling, vilket han var i fyra år, fram till mars 1821, då han blev antagen som gesäll vid Helsingborgs murareämbete. Han var alltså lärling 1816-21, men vad han sysslade med vid denna tid har jag inte fått reda på. Lättare blev det dock, när han blivit gesäll, därför att då finns en del gesällbetyg att titta på. Här följer först en lite kronologi:

1821-03-05 Blev han antagen som gesäll vid Helsingborgs murareämbete.

1824-03-06 Hade han hos H P Bergh varit gesäll i tre år.

1824-10-24 Hade han hos Js Tidblad i Norrköping varit gesäll i ett halvår.

1827-03-31 Hade han hos H P Bergh varit gesäll i ytterligare två år.

1827-10-14 Hade han hos P Christesen i Helsingör varit gesäll sedan 2 maj.

1828-10-28 Hade han hos H Lundblad i Frederiksborg varit gesäll i ett halvår.

1829-11-14 Hade han hos C M Sturtzenbecher, Lieutnant vid Kgl. Ingenieur Corpsens Fortifications Brigade i Landskrona, varit medhjälpare.

1830-02-22 Fick han intyg på att han varit gesäll alltsedan 5 mars 1821.

Här följer hans gesällbetyg i samma ordning med kommentarer:

Murgesällen Svenn Cronberg Hwilken efter föregångne läro år; arbetadt hos mig som Gesäll uti 3^{ne} år! = Har nu hos mig om afsked anhållits; Är hos mig innewarande år skattskrefen, war före iag Answarar.- Under de åren han waritt uti min Conditjon, har hans Wandel waritt ganska hedrande som honom till et Wälfortjent bewis lemnas: och wil iag honom i så mälte Recomendera.

Engelholm den 6te Martii 1824

H:P: Berg

(sigill)

Sven hade alltså varit gesäll i tre år och hansandel hade varit "ganska hedrande". Men även om det står att han har varit gesäll där i tre år så betyder det inte att han varit där hela tiden.

I husförhörslängden för Ängelholm står det t.ex. att han flyttat till okänd ort den 7 mars 1822, Denna okända orten var förmodligen Övre Glumslöv, därför att det finns ark som Sven har skrivit i samma stil som de på sidan 8, som är undertecknad i mars 1822 i Övre Glumslöv. I ovannämnda husförhörslängden står också att han ett par dagar senare återkom från denna okända orten.

Detta tillkännagivandet av H P Berghs hustru Ingri Wennerlunds bortgång är skrivet för hand och är med största sannolikhet skriven av Sven, vilket kan stämma eftersom han var gesäll hos H P Bergh då. H P Bergh bör väl ha varit jämngammal med sin hustru, så jag förmodar att han var omkring 55-60 år.

Tillkännagifwes att Mur-mästaren H.P.Berghs kära Maka Ingri Wennerlund stilla afled i Engelholm d. 9 October 1822, klockan 1/4 på 2, eftermiddagen uti en ålder af 55 år 7 mån. och 28 dagar. Sorgebetygelser undanbedes.
--

---ooo000ooo---

Murgesällen Sven Cronberg från Engelholm har arbetat hos mig i denna sommar, och så väl under som utom arbetstiden uppfört sig som en rättskaffens Gesäll ägnar och anstår, samt visat drif och fallenhet uti dess lärda Profession, på dess egen begäran får jag nu lemna honom detta välförtjänta afsked, med Reccom mendatjon till hvarjom och enom som han i ty anlitanades varder - som till bevis medelas - Norrköping den 24 Oct: 1824.

Js:Tidblad

Läns och Stads (sigill) Bygg och Murmästare

Denna gången hade Sven tydligen varit ända uppe i Norrköping. Man kan fråga sig hur han kom dit upp. Kände H P Bergh denne murmästaren Tidblad, eller var det bara en ren slump att Sven hamnade där? Norrköping ligger i alla fall 390 km ifrån Ängelholm, fågelvägen!

---ooo000ooo---

Murgesällen Sven Cronberg, som nu sednast arbetadt hos mig 2^{ne} års tid; Har om afsked anhållit och Ämnar sig å annor ort sin framtida lycka försöka; Lemnas dett betyg, att hann så väl under dessa sidsta 2^{ne} åren; så väl som förra tiden, ned lagdt en Hedrande och anstendig Wandel; Äfwen som hann uti sitt arbete, warit flitig och dett förrättadt på ett sätt som en Gesäll ägnar och anstår. Warföre iag will hos warje

Mästare som honom i sidt arbete antager, På Bästa sätt Recom-
mendera; Cronoskatten ansvarar iag före.

Engelholm den 31 Martii 1827 ./.. H:P:Berg
(sigill)

Nu hade Sven varit gesäll hos H P Bergh ytterligare två år. Sven
var alltså lärling och gesäll hos H P Bergh sammanlagt 9 år.
Berg skrev denna gång att Sven nedlagt en "Hedrande och ansten-
dig Wandel", till skillnad från det förra betyget, tre år tidig-
are, där det står "ganska hedrande".

---ooo000ooo---

Muurswend Svend Cronberg har arbeidet hos mig Undertegnede
fra 2^{den} Maij dette Aar til dato; og i den Tid upført seig
saawel vad hans Arbeide, såm i enhver hænseende, som det seig
egner og bør, för en retskaffen Svend at were. Da han nu agter
at forlade mit Arbeide, saa Kan ieg ikke andet end paa bedste
Maade recomdere han til alle Wedkomende;
Helsingör d 14de October 1827

P:Christesen
muurmester
(sigill)

Denna sommaren hade Sven tydligen varit gesäll i Danmark. Att
han kom till Helsingör är väl inte så underligt, som att han kom
till Norrköping. Helsingör ligger ju bara tvärs över Sundet,
och det skulle inte förvåna mig ifall Helsingör hade något sam-
arbete med Helsingborg.

I Svens almanacka för 1827 kan man läsa: "Den 2 Maj började jag
att arbeta i Helsingör hos Murmästaren Christiansson." Vidare
hade Sven noterat hur mycket han fick betalt. Fram till den 14
juli fick han 48 Rigsbanksdaler 1 mark och 15 skillingar, vilket
var relativt mycket. I svenska pengar bör det ha blivit omkring
100 Riksdaler, om jag inte räknat helt fel.

---ooo000ooo---

Norworende Muurswend Svend Kronberg har Arbeidet hos mig 1/2
Aar og i den Tid upfördt sig Tro og flittig nu fra mig Afske-
digste og Recomderes paa det bedste Til hwilken Mästare
hanem maatte behowa.

Frederiksborg d: 28 October 1828
H:Lundblad

Ytterligare en gång har Sven varit i Danmark, denna gången på Frederiksborg. Det måste vara frågan om slottet med det namnet och inte amtet, för att man brukar ju skriva platsen man är på och inte länet. Här står inte heller att H Lundblad var en murmästare, utan han kan ju mycket väl ha varit någonting annat, som i nästa gesällbetyg där det är en Kronans man.

---ooo000ooo---

Att Mur Gesällen Sven Cronberg, som af mig, under innevarande år varit begagnad vid åtskillige Mur Arbeten såväl uti Lands-crona som Malmö, förenar utmärkt skicklighet i Mur Handtverket med kännedom om ett Arbetes utförande enligt Ritning, samt under denna tiden visat ett nychtert och anständigt uppförande, varder honom till vittnesbörd meddelat.

Landscrona d. 14 November 1829

C.M.Sturtzenbecher

Lieutenant vid Kgl. Ingenieur

Corpsens Fortifications Brigade

(sigill)

Detta år har Sven arbetat för Kronans räkning "såväl uti Lands-crona som Malmö". Det är första gången som Sven står nämnd tillsammans med Malmö. Förmodligen sysslade han med smärre reparationer på husarstallarna, därför att hästspiltor av trä o.d. blev ganska snabbt utslitna. Men det står också att han utfört arbete efter ritning, så det är möjligt att han uppfört någon byggnad mer eller mindre på egen hand. Han var alltså anställd såsom murare och inte som en gesäll.

---ooo000ooo---

Slutligen den 22 Februari 1830 får han beviset att han varit gesäll alltsedan den 5 mars 1821:

Kongl. Majts. till Sverige

wår

Allernådigaste Konungs och Herres

Tropligtigaste Undersåtar

Alderman, Bisittjare och Mästare

wid

Murare Embetet

i

Kongl. Svenska Sjö- och Stapelstaden H e l s i n g b o r g

Göre härmed weterligit: at sedan under den 5 Mars 1821 Lärlingen
 Sven Cronberg ----- sin Lärotid hos Mästaren och Ledamoten af
 detta Embete H.P.Berg i Engelholm ----- fullgort, och derwid er-
 forderlig ----- Skicklighet uti ----- Murare -Handtverket sig
 förwärfwat, hvarföre han ock Samma dag ----- blifvit af Läran we-
 derbörligen lösgifwen och till Gesell antagen; Så warder han
 Sven Cronberg ----- ytterligare härmed och i Kraft af detta Öpp-
 na Bref förklarad för en riktig Gesäll af ----- Murare Handt-
 werket, hwarwid han äger åtnjuta de Rättigheter och Förmoner,
 som en rättskaffens Handwerks Gesell tillkomma.

Till desto mera wisso warder detta Gesellbref med Embetets Si-
 gill och wederbörligen underskrift bekräftadt.

H e l s i n g b o r g den 22 Februarii 1830

På Murare- Embetets Wägnar

C. Sehleyer

Alderman

E Kosind (sigill) B:Möllergren

Bisittjare Bisittjare

In fidem prot.H Rönnov

Stads- och Ämbets Not.

Av alla dessa gesällbetygen kan man förstå att Sven var fullt
 sysselsatt om somrarna med att hjälpa till vid byggen och repara-
 tioner, Vidare kan vi förstå att han förstod sig på danska, ef-
 tersom han två somrar vistades i Danmark. De hade kanske större
 behov av murgesäller där än här i Sverige. Men vad sysslade han
 med på vintern då, om han inte kunde göra några byggnads arbeten?

"Pappa Pelles far gick som gesäll om somrarna och undervisade om vintrarna."

Som vi redan tidigare sett, var Sven Cronberg gesäll om somrarna. Att han inte var det på vintrarna berodde helt enkelt på att det inte gick att bygga hus hur som helst då. Om man var mer eller mindre friställd vet jag inte riktigt, men förmodligen fick man syssla med något annat, och det gjorde Sven tydligen också.

I husförhörslängden står han för tiden 1830-36 inskriven under sina föräldrar i Övra Glumslöv 14 1/4:

Gesäll Skolemäster Sven Svensson Cronberg

Det är det enda stället jag har hittat titeln skolemäster, om man inte räknar nedanstående sluttal. Därför tycker jag det är lika bra att redovisa det med en gång.

Slut Tal

(sid 1)

Hållit för

Folkna Skole Barn

Åhr 1825. d: 19 Martij

af

Sven Cronberg

Skolemäster dersammastädes

Jesu Låt mig Städs

(sid 2)

I Jesu Namn

(sid 3)

Wälsigna gud hvad jag nu m:m:

Fader Under detta Namn nalkas nu m:m:

Gud Fader Son och helge ande m:m:

Tänk på din Skapare i din Ungdom Sådana ord framstältes och upmuntrades; det gamla förbundet af den Stora och Wisa Konungen Salomon till den Judiska Ungdommene orden Läsas i Salomos Predikare Bok 12 Kap: Werset 1. hvad Salomo anföre i ofvannemde ord det samma tilltalar jag eder och förmanar jag eder älskade Barn att i Skolen tänka På eder gud och Skapere i edra Ungdoms och Barna år Salomons mening med dessa orden tänk på din Skapere i din Ungdom är Så mycket som frukta som och älska gud öfver all ting i Werlden att lyda han bud och förmaningar Som han i sidt helga ord oss gifvit hafver och befalt

Oss att Efterlefva älskade barn dessa Salomo ord hafver Wissar-

(sid 4)

ligen en Widsträckt mening, han Will så mycket säga att den som frukta gud i sina barna och Ungdoms år lærer Wisselig frukta gud och hålla hans bud i sina fullmogna år och äfven in i den grå ålderen sålunda älskade Barn är det hufvud Pungten i Vår Christeliga och Saliga lära att frukta gud och hålla hans bud så älska honom af alt hjerta och af alla krafter och Vår Nästa såsom oss Sjelf älskade barn göre jngen ondt för ondt Utan Winlägger det som godt är Nemligen att förlåta edra medmenniskor om de fela emot eder och göra eder skada ja K: Barn när i förlåten eder nästa så efterföljen i Vår Högtlofvade herre och Frälsares Lära och fotspår ja då lyden i hans förmaningar och befallning apostelen Pauli förmaning är denna Hämnens jcke Sjelfva käre Wäner

(sid 5)

Utan låt guds Wrede hafva Rum ty det är Skrifvet min är hämden jag Skall Wedergällat säger Herren, Därföre är det en Riktig Lära att älska gud öfver all ting och Sin nästa såsom sig Sjelf ja det är en sanning Som ej kan neka Utan är ganska Nödvändig för alla Stånd för gamla och Unga för Herrar och Tjenare för Ungdom och barn, ja låtom oss aldrig glömma Apostelen Johannis förmaning då han säger att den som icke älskar sin broder som han Ser huru kan han älska gud som han jcke ser, Ja älskade Barn den som ick förlåter sin medmenniska som är brotslig och hafver felat och Will jntet gifva henne till dess fel eller förlåta henne han kan aldrig Wänta förlåtelse hoss gud Utan så hård som han är emot sin Nästa så hård kan han Wara öfvertygad att gud är Emot honom, Ja älskade barn den som icke

(sid 6)

Förlåter sin nästa här i tiden han får aldrig förlåtelse af gud hvarken i tiden eller i evigheten Utan går bort i förtäpelse och går miste om den eviga glädjen och saligheten På andra sidan om graven, älskade Barn, Nu hafver jag Wisat Eder att i Skolen frukta och älska gud öfver all ting och er Nästa såsom eder sjelf hvilken är den Hufvudsakeligaste delen i Vår Christeliga och Saliga Lära, Nu will jag äfven Wisa eder huru att i Skolen ackta eder för den Förföriska Werlden hvilket är icke en Mindre och nyttig Lära och förmaning för eder, Mina älskade Barn, betänken kära barn, här är en farlig Werld att igenom gå ja här Möter man så många ogudaktiga och onda Menniskor som Will bedrag och förföra gudfruktiga Menniskor än På det ena än på det andra sättet, o ja än genom hotande och än

genom Lockande, ja denna Werldens

(sid 7)

Onda Menniskor Söker att På alt sätt och Wis att Skada och Bedraga sina medmenniskor, Derföre tagen då, K: barn, tagen eder till Wara för Sådane onda och förargelige sällskaper och bevisten intet deras förföriska samankomster och sitter i icke der de Bespottare sitta, utan hafven Lust till guds ord och Warer i Umgänge Med fromma och rättrådiga menniskor för betänken att den som gifver sig till att Leka med Willdjur han Blifver Rifven af dem så är Det lika som när en gudfruktig menniska gifver sig i Sällskap med onda och ogudaktiga menniskor och bevistar deras sällskaper den ena gången efter den andra, den menniskan får en Sådän Lust till Deras Sällskap att han Will häldre Wara i de ogudaktigas än i de gudfruktig sällskap och Umgänge och blifver på sistone lika så förhärdad som de aldra ogudaktigas menniskor ack hvad det är Eländigt att menniskorna Wilja häldre Wändra med den ogud-

(sid 8)

Ogudaktiga stora hopen till Helfvetet än med den lilla hopen till himlen, ja för alt ting fly onda menn: och deras förargelige Sällskaper och lefven efter guds helge ord och bed si då, älskade barn, få i ärfva Evinnerligt lif, ja älskade barn Låten dem aldrig öfvertala eder att Wandra efter deras förargelige lefverne och enda Wäsende för om i låten locka eder än till den ena än till Den andra odygde, si då förloren i Den Eviga saligheten och blifva Evigt förtappade, älskade barn, Nu hafver jag Wisad eder huru att i Skolen frukta och älska gud öfver all ting och edra medmenniskor som eder Sjelf och derjämte huru att i Skolen ackta eder för den förföriska Werlden och alla onda Sällskaper som Wilja bedraga Och förföra eder till allahanda odygder, Nu will jag äfven Wisa eder en icke mindre om än jcke Wigtigare Lära och sanning för eder mina kära barn, Den Lära som jag säger är en utaf de Wigtigaste för eder är att i Lyden och älsken edra föräldra öfver all ting näst den Store och

(sid 9)

Alsmägtige guden som Skapat hafver himmel och jord jag älskade barn, Lyden ären och älsken edra föräldrar och glömmen aldrig Moses förmaning så han säger hvar och en hälle sin fader och moder uti Wördning, ja Wörda älsken och Lyden dem, låten dem aldrig hafva ordsak att sucka öfver eder eller beklaga sig öfver eder olyd: och gensträfvighet utan Lefven i herrans fruk-

tan och tillväxten i Dygd och alla goda gerningar förbetrar att den som är olydig emot sina föräldrar och förakta: Wanwördar deras Råd och förmaningar hvad säger guds ande icke genom Mosef om olydige barn, jo han säger förbann: Ware den som föracktar sin fader eller moder si mine käre och älskade barn om i ären olydige emot edra föräldrar så ären i aldeles förtappade och hafv: jngen arfvedel i Christi eller hans Rike, Derföre älskade barn, lyden ären och älsken edra föräldrar öfver allting Näst gud i himlen, ja lyden dem i alla lofl. delar som är gud i och menniskan behaglig, si då blifven i Wälsejnede i tiden och salige i Evigheten då blifven i älsk: barn en sådan glädje för edra föräldrar och acktnings värda hos

(sid 10)

Edrar medmänniskor, Det är jntet Nog kära barn, att i Lyden och älsken dem i deras Närvaro utan detsam: skolen i göra i deras frånvaro, ja gån dem alltid med glädje och kärlek till mötes och Uträtten deras bud och befallningar dem till Nöjes, och Waren all lydiga och tjenstvilliga emot dem och tagen efter Råd och förmaningar Ni älsk: barn, efterlefven dessa bud och befallningar då kunnen i Wara försäkrade att i hafven en nådig gud i himlen som kan hjälpa eder i all Påkommande Nöd ehvad den är andelig eller Lekamlig, Men och Deremot om i misbruken och jntet lyden dessa guds ord och bud ären olydige emot edra föräldrar samt Söker att På alt sätt och Wis skada och bedraga edra medmenniskor då hafven i intet hopp att Wänta eller Någon del i Lifsens Uppståndelse På den yttersta Dagen Utan då blifven i framställda för all Werldens domare Wenstra sida och får med en sådan förskräckelse afhöra dessa

(sid 11)

Fasansvärda orden går bort från i ogernings men jag kan eder intet kära barn, hvad för en förskräckelse Skall det icke förorsaka hoss alla dem som hafva förackte guds Nåd här i Nåda tider, ja hvad för en ångest och häpenhet Skall icke då Uppstiga i allas osaligas hjertan, När de få höra dessa orden af frälsarens egen Man hvad blygd och skam skall det blifva för alla dem som hafva missbrukat guds helga ord När di få se Rättfärd: gå jn i evinnerligt lif, men de gå bort i förtappelse, ja dessa orden får alla olycks Warelserna höra af frälsar: På den yttersta dagen mitt blod hafven Runn: förgäfves för eder På korset ehuru jag Utge mig Sjelf för eder Skull för att frälsa

alla menniskor att skulle Salig Warda men ej till eder Nytta Utan mera till fördömmelse för i hafven trampat mitt blod under edra fötter och korsfäst mig å nyo med edra onda lustar och begärelser och hafven så aldeles förspilt eder eviga lyck-salighet, hvad är det icke att för en jordisk lycka förspilla alt det eviga goda,

(sid 12)

Men och deremot älsk: b: om i lyden guds ord och bud då blifven i Rikeligen belönte efter detta lifvet o får en obeskrifvelig glädje och härlighet hoss gud och hans helige änglar, ja då få alla saliga Själur med Palmer i händer lofsjunga gud o och lammet utan ända, ja då blifver glädje tillfyllest som öfverträffar wida all jordisk glädje, ja då Skall edra själar lifvas af sanning och dygdene anda, ja då Skall edra kroppar Wara förklarade och Skena som soler i eders faders rike och ware änglom like, ja der Skall Jesus Christus Sjelfva Rättfärdigheters gå upp och framstråla På härlighet himmel och skena utan återvändo och Upplisa sina kära barn Utan anda, ja der Skall lifsens träd blomma och bära frukt i alla Evigheters evighet, ja der blifver en sådan glädje och härlighet för anden, K: b: som hafva här i tiden lefvat efter hans heliga ord och beflitat sig om dygd och goda

(sid 13)

gerningar och warit Rättsinnige Christna, ja i himmelen der blifver en sådan glädje och fröjd att jngen Penna det kan beskriwa eller Någon tunga i dödeligheten kan det utsäga eller uttala, älsk: b: nu hafver jag förestält eder Wägen som drager till förtappelse och äfven den smala lifsens wäg som drager till himlen för betän: att jesus hafver alla återlöst och Will Wisserrligen att alla skola frälsta och saliga Warder och Will att jngen Skall förtappat blifwa Nej han Will ick någon syndare död, utan att han sig omvänden och lefver, därför ä b: lefven efter guds heliga ord så fån i njuta en rik förnøjelse i det eviga ——. Milde herre Jesus Christe store förbarmare fräl-sare broder och brudgumme se i nåder till dessa dina älska barn ingif och ingjut i deras Unga och späda hjertan och sinnen kärlek till alt det dygdigt och godt

(sid 14)

Är, ingif uti deras hjertan kärlek till ditt helga ord att de det flitigt läsa och betrackta och sitt lefverne derefter ställla gif dem kärlek och Lydnad för deras frälsta kärlek och Rättrådighet till alla menniskor sluteligen när de behagar

kalla dem ifrån detta Usla och mödosamma lifvet så gif dem en evig glädje och salighet hoss dig uti himmelen.

Älskade barn det är för sista gången i år åtminstone för det Närvarande att jag förmå eder och kan hända äfven den sista i dödeligheten för wi wet ej När wi sluta våra dagar derföre är det angeläget att lefva efter guds heliga ord och bud, ja älskade barn glömmen ald: att tänka På eder gud och skapare i edra Ungdom och barna år, ja glömmem aldrig att fruckta och älska gud öfver allting i Werlden och eder Nästa och medmenniska, så som eder Sjelfva, ja glömmen aldrig att

(sid 15)

älska och lyda edra föräldrar, glömmen aldrig Denna min förmaning Utan bevara henne i edert minne och efter tänke Sjelfve att den som lyden guds ord och lefven derefter han får en rikelig belöning efter detta lifvet i De sällas boning i himmelen hvad glädje Skall der icke blifva der Uppe i höjden, När föräldrar och barn träffa hvarandra, när syskon och Wänner träffa hvarandra. När jag träffa eder mina K: b: och i mig det andra lifvet Uti en fullkomlig glädje och härlighet gifve gud att jag kunde med glädje Utröna och säga på den yttersta dagen När deras basuner skallar öfver jordene kretsda döde skola uppstå af sina grifter och fram hafvas för Christi domstol Herre här är jag och barnen som du mig gifvit hafver att Underwisa i vår Christendoms kunskap i deras barnaår gifve gud att wi der älsk: Barn kunde omfamna hvarand: med glädje och med fröjde och glädjerop med Petro Utbrista och säga herre her är oss godt att wara, ja hvad glädje skall der icke blifva i De saligas boningar i Himlen der som alt blifver idel fullkomlighet,

(sid 16)

der ingen skröpelighet eller bräcklighet Warder mera finnandes som man i detta usal och mödosamma lifvet hafver att släpa med, Utan allt blifver der förskönad och förhårdiggad, ja der blifver en sådan fröjd glädje och härlighet så att jntet öga set och jntet öra hört en sådan outsägelig fröjd, ja der blifver en glädje och salighet som Warar i alla Evigheters Evighet, och så länge gud är gud, derföre k: b: är det Nödvändigt att tänka På eder gud och skapare i edra Ungdoms och barna år och gerna lejda och efter följa gud heliga ord och bud, si då fån i äfven evinnerligt lif ibland guds änglar och helgon Utan ända, ja herre låt oss alla vår väg så genomgå att wi genom

döden till himlen det gå, ja herre Jesus Christus låt oss alla mötas och förblifva i ditt rike ibland de saligas Skara till bevigat tid amen.

Fader Vår m:, Herren Wälsigne oss

Det här 16 sidor långa tålet kan inte ha varit skrivet i en handvändning. Det är skrivet med Svens handstil, och när man skriver ett sådant tal bör man vara rätt väl insatt i bibeln och kristendomskunskapen. Det är emellertid inget som säger att Sven inte hade hjälp. Prästen Cronberg kanske hjälpte honom, eller kanske hade han någon sorts mall.

På sista raden står "Herren Wälsigne oss". Det är nämligen så att det bara en präst som får säga Herren välsigne er, medan en lekman får nöja sig med att säga Herren välsigne oss. Samma sak kommer igen i begravningstalet (se sid 26).

För mig verkar det som om den tidens skolemästrar enbart undervisade i modersmålet och kristendomskunskap, med tyngdpunkten på kristendomskunskapen. Jag skulle också kunna tänka mig att skolemästern kom strax efter kyrkoherden och komministern på den andliga rangskalan i socknen. Slutligen kan jag förtälja att Sven torde ha varit skolemäster från hösten 1824 och framåt till våren 1829.

Detta är ett begravningsstal som Sven Cronberg höll den 25 mars 1829, efter avlidna Anna Persdotter, som var dotter av Sal. Per Ingels. Det egendomliga är att jag inte vet i vilken socken hon blev begravd, därför att jag har varken hittat henne i Glumslövs eller Kvistoftas dödböcker.

Gå gode Wänner som här wi äro i Dag hit församlade att Christeligen beledsaga denna Vår i Herranom afledna Wän och Christensdoms Syster till sin graf och wilorum i jordens tysta gömmor där hon får hafva en Ljuf och härlig wila till den stora uppståndelse Dagen då alla och en hvar skall uppstå af sina grifter och få Lön efter sine gerningar därför mina w: låtom oss alla hvarförsig betänka vår Egen Dödelighet för wi weta alla wi skola dö men när det skall ske eller sättet huru det skall hända weta wi intet för det är för oss alldeles obekant ja intet är säkrare än Döden och intet är Waraktigare än Evigheten därför låtom oss aldrig glömma Propheten Esajas ord då han säger beställ om ditt hus ty du måste dö ja Döden är för de trogna ingen död utan en Sömn ja en härlig och Rolig och härlig wila deras Rätta. Deras saliga förädlingen de som i Herran, om dö härefter ja anden säger att de skola wila sig ifrån sitt arbete ty därnas gerningar följa dem efter därför låtom oss alla wald så genomgå att wi När Lifvet m:m: Gå mina w: låtom oss alla hvarför sig noga öfverwäga Salomos ord att menniskan wet icke sin tid. Wi se nu i Dag ett säkert bevis för våra Ögon När wi kasta Våra blickar På denna förestående Likkista som gömmer den i Lifs tiden ärliga och Dygdesamma Nu hoss gud saliga Pehr Ingels Dotter Anna som wi aldrig mera få se i detta lifvet men wi Hoppas om wi såsom Trogne guds barn lefwa och dö så skola wi På den yttersta Dagen uppstå med henne uti en ousäglig glädje och härlighet Denna vår i heranom afl: wän och Christens doms Syster gick bort ifrån denna werden gån Döden i sin blomstrande och fagraste tid ja hon lycktade sitt lif förän aftonen nalkas hon uppväxste såsom ett

(sid 2)

Blomster men förwänsade Sarliga såsom en Ros ja såsom en omogen Windrufva När hon af Wädret nedrifven warder ja dess Lefnads bana war ej lång och Dess wandring här i werlden ibland oss war ganska kort hon war gud kär därför tog han henne bort från Denna Syndiga mödosamma och Sorgefulla werlden och försatte henne uti en obeskrifvelig glädje fröjd och härlighet ja hon

Sofver Nu m:m: Stanna Ungdom och hör här till m:m: Yfs ej att wara m:m: ja Döden skonar ingen icke mer Konungen än Tiggaren ja han sätter så Wäl sin Dödsbleka stämpel på ungdomens Rosen färgade kinder som på den skröpeliga åldermannens skrynkliga ansigte ja det är en usel och jämmerlig med m:m: vårt lif det börjas med gråt och På samma sätt slutas det ja wi menniskor äro många svåra Sorger och bedröfvelser underkastade här i werlden och aldrasist är vårt bestämda mål en gång dö och sedan Dommen där före är det angelägnast för oss att Dageligen och Stendigt tänka På döden så att wi med glädje kunna gå honom till mötes Gå jag Will utbe mig lof att På denna vår i herranom Saliga afl: wän och Christensdoms Syster wägnar att taga det sista afskedet ifrån sina i sorgen qvarlämnade K: föräldrar syskon slägtingar och wänner ja hafven tack K: och Hulda föräldrar för den tiden wi hafva lefwat tillsammans här På jorden ja hafven tack för all eder Sorgfälliga och Ömma uppfostran för det ni hafver låten underwisa mig i gud heliga ord och alltid föregåt mig med goda exempel ja hafven tack för hvarje dag och Timma wi warit tilsamans i dödeligheten ja för all den godhet ni hafven bevist mig ja hafven tack K: Broder och Systrar för den korta tiden wi hafva här i wärden med glädje och wänskap umgås med hvarandra ja hafven tack för alla våra ljufva och förtroliga och oskyldiga nöjen wi hafva haft tillhoppa ja hafven i och tack Slägtingar och wänner för den tiden wi hafwa lefwat

(sid 3)

i bekantskap med hvarandra Ja farwäl Nu will jag m:m: Gå ni Sorgande föräldrar och syskon som stån nu här med Tårefulla Ögon och Wåta Kinder och begråter förlusten af en Kär och älskad Dotter och Syster och äro färdiga att wisa hur den sista heders tjensten att Christeligen beledsaga henne till sitt wilorum Låten eder Sorg wara måtteligen och trösta eder därvid att hon är i himelen wäl förvarad det vi alla en gång skola samlas och wid Dagarnas slut uppstå till lifsens uppståndelse hon gick bort ifrån med stor sorg men i ska med större glädje få henne igän På andra sidan om grafven uti fridens sälla boningar där skolen i från se henne stå för guds stol klädd med vita kläder och Palmer i sina händer och krona På hufvudet och lefwa gud i och lammet utan ända ja hvad glädje skall det blifva för eder att träffa eder K: dotter och Syster uti en sådan salighet ja där skolen i med glädje får omfamna

hvarandra uti fridens sälla Boningar i Himmelen ja där blifver en sådan glädje att ingen tunga det uttala eller någon Pänna i dödeligheten det beskrifva kan sär skäll all skröpelighet återwända och idel fullkomlighet skall förblifva Gå där skolen i få se och höra m:m: af fröjd mitt hjerta Röres m:m: o klarhet som m:m:

Beredder hålt oss Jesu Christ m:m:

Fader Wär m:m: Herren Wälsigne oss m:m:.

Hållit d: 25 Marty 1829

I Nicolovius bok om folklivet i Skytts härad berättar han om ett begravningsstal:

Släktingarna fattade nu i kistan och buro den ut på gården, där den sattes på bären, varefter hela processionen blottade sina huvuden, under det att ofta en talman steg fram och höll ett - som det skulle anses - för tillfället lämpligt tal, men som dock alltid var ett och detsamma.

Vidare i en parentes står det:

Detta bruk att någon skulle, innan processionen satte sig i rörelse stiga fram och hålla ett tal vid bären, härledde sig troligtvis särifrån, att prästen i äldre tider brukade, innan liket utbars, stiga fram och hålla en så kallad "utfärdspredikan", vilken avskaffades 1686.

Sedan följer begravningsstalet, vilket dock inte är likadant som det ovanstående. Det är också betydligt kortare än det Sven höll. Vidare kan jag berätta att dessa talmännen brukade kallas för "stenorapräster". (stenor = den stensatta gården). Det fanns också här formulär, som man brukade låna av varandra. Det är möjligt att Sven lånade ett sådant, men jag tror ändå att Sven skrivit en del av talet själv då det i viss mån är samma saker som kommer igen ifrån sluttalet för skolbarnen.

I slutet av 1820-talet var det stor brist på dugliga och ordentliga murmästare i Malmö. Det fanns bara 3 mästare: åldermannen Björkstrand, bisittaren Falck och murmästaren Hallberg.

Ungefär samtidigt, år 1829, hade hela Kockska gården brunnit ner. Ägare av Kockska gården var då handlanden Frans Henrik Kockum d.ä. Han var av den anledningen tvungen att få tag i en murmästare, som hade tid att reparera gården. Men alla stadens murmästare var upptagna med andra byggen eller reparationer, och kunde inte bryta sina kontrakt bara för att Kockum behövde hjälp.

Samma år om sommaren hade fortifikationsbrigaden i Landskrona nyttjat sig av Sven Cronberg, som då var gesäll för att som tidigare nämnts, utföra arbeten "såväl uti Landscrona som Malmö". Jag har också gissat att han reparerade husarstallarna eller någon annan av Kronans byggnader i Malmö.

Eftersom Kockum inte kunde få tag i någon murmästare, gick han till Magistraten och bad om lov att få ta in en gesäll istället för mästare. Magistraten kunde, p.g.a. bristen på murmästare, inte neka honom, utan de lät honom få lov till detta, varvid han inkallade Sven Cronberg, som tidigare arbetat i staden.

Sven fick fullt arbete med att reparera Kockska gården. Detta började han förmodligen med på hösten, och fortsatte efter ett vinteruppehåll på våren. I hans almanacka står i april 1830: "Började att arbeta i Malmö den 16de hoss Kockums." Kockum blev säkert nöjd med Svens arbete, därför att Kockums ett flertal gånger villigt går i borgen för Sven. När Sven behövde borgensmän, var det bara att vända sig till Kockum, som genast kunde skaffa fler borgensmän om det behövdes.

Trots att Sven arbetade i Malmö på hösten 1829 och på våren 1830, var han skriven i Glumslöv och flyttade till Malmö först i början på juni:

Murgesällen Sven Svensson Cronberg från Glumslöv, hvilken enligt Herr Härads Prosten C Hallbecks Prestbetyg kommit år 1827 från Glumslöv, och hitflyttat i October sistl. år lemnas det fräjdbevis, att bemälte Murgesäll. som awfödd i Glumslöv den 1 Sept. 1798, äger god Christendomskunskap, har med wördnad brukat Saligheten, samt fört en stadgad och hedrande wandel; som attesteras af

Qvistofta den 7 Juni 1830

DeMunckafRosenschöld

P & Propof.

Detta fräjdbeviset stämmer inte med vad som står i gesällbetygen. Eftersom Häradsprosten C Hallbeck var kyrkoherde i Helsingborg talar det här fräjdbeviset om att Sven skulle kommit från Glumslöv till Helsingborg 1827, och stannat där till 1829 då han kom tillbaks till Glumslöv. Men enligt gesällbetygen skall han ha varit i Helsingör 1827, på Frederiksborg 1828, och i Landskrona 1829. Det här skulle kunna bero på att han åkte tillbaks till Helsingborg varje helg och på så sätt hela tiden var skriven där.

Som ni kunde läsa i förra kapitlet gav magistraten Frans Henrik Kockum tillåtelse, att inkalla en murgesäll från annan ort. Den 22 maj 1830 stämde murmästareämbetet handlanden F H Kockum och gesällen S. Cronberg för att ha kringgått skråbestämelse. Men vid magistraten, som också var en sorts domstol, kunde man inte göra någonting åt det den dagen, därför att borgmästaren C C Halling, och även vice ordföranden i magistraten var släkt med Kockum och därför jäviga. Därför fick man i stället skjuta på förhandlingarna två dagar till den 24 maj 1830, och då står det så här:

Nr 262 Efter föreläggandet den 22 nuvarande månad Nr 250, tillstädes komma wid pånåg?, å Murmästare Embetets Wägnar, åldermannen Björkstrand, samt tilltalade handlanden Fr. H. Kockum och Murgesällen Sven Cronberg. Sedan den i Protocollet ofwännämnda dag anmärkta stämnings ansökan blifwit upplagt, förklarade Kockum, att han, med begagnande af den rättighet som Magistraten, under den 2 september sistl. år medgifwit Stadens Innvånare, att, i afseende till härwarande Murmästares oförmögenhet att anskaffa tillräckliga murarbetare, sjelfva förse sig med slika arbetare, till följd af det stora behof deraf, som från Kockum genom då öfvergången eldswåda, inträffat, från Landskrona förskaffat sig Gesällen Cronberg med det beting att han sysslosätta honom äfwen innewarande år, så wida byggnads arbete, hvartill Kockum i följd utaf eldswådan blifwit nödsakad, dessförinnan ej skulle blifwa fulländadt, och att Kockum således anwänt ~~herren~~ Cronberg till förrättande af Byggnads arbete äfwen tillsammans med Gesällen här ifrån Staden då han kunnat sådana förskaffat i hwilket fall åldermannen Björkstrand, som Kockum om slikt biträde ålitat blifwit, så länge han hållit Kockum tillhanda murarbetare, tilldelad mästare arfwode jämväl för Cronberg, fastän han den till ingen rättighet ägt.

Sådant förhållande som Kockum uppgifwet, ärkännes äfwen af Gesällen Cronberg i hwad det honom angår, och Björkstrand kunde ej bestrida rigtigheten af Kockums uppgifter, likasom han medgaf att mästare här i Staden sistl. år icke förmått anskaffa ärforderliga arbetare.

Målet öfwerlämnades till pröfning och Magistraten fattade samt afsade detta:

Utslag

Enär det murarbete, hwartill handlanden Fr. H. Kockum nu begagnat murare gesällen Cronberg, endast är en fortsättning af de byggnader, för uppförande hwaraf Kockum, wid bestridande tillfällen för härwarande muraremästare att tillräckeliga arbetare tillhandahålla, med behörigt begifwande, Cronberg från annan ort, sistl. år, hit förskaffat; Finner Magistraten, att hwarken handlanden Kockum eller Gesällen Cronberg kan, för slikt arbete fällas; och lämnas altså stämnings påstående utan afseende.

Den missnöjde.

Den här historien är något underlig. Här blir Sven Cronberg och F H Kockum stämda, för att Sven även år 1830 har arbetat för Kockum. Det konstiga är att de blir stämda av Murare Ämbetet, genom åldermannen Björkstrand, som har fått mästaress lön av Kockum, bara för att han kunde tillhanda hålla murarbetare åt Kockum. Eftersom Björkstrand enbart tjänat på affären, så är det förmoligen inte han som ligger bakom stämningen, utan någon annan i skrået. I så fall finns det bara två att välja på, Falck eller Hallberg, vilka inte alltid var sams med Sven (se sid 75).

Det bör däremot ha varit ett ganska bra förhållande mellan Björkstrand och Sven, därför att Sven med fru bor hos Björkstrands änka 1831-32. Hon är också fadder vid Vilhelm Salomons barndop (se sid 38).

Veckan efter den här affären flyttade Sven till Malmö enligt fräjdbevis.

Den enda orsaken till att Sven flyttade till Malmö "på riktigt", var att han ämnade söka burskap. Sven var bara gesäll, när han en månad efter stämningsansökningens avslag, ansökte att få burskap som murare. Murare säger jag därför att jag inte vet om han från början sökte som gesäll eller mästare. Det var inte alltför vanligt att man fick burskap som gesäll, men det tycks inte ha varit omöjligt att få det. Eftersom staden fortfarande var i behov av murare var det lönt att söka, särskilt som Kockum var nöjd med Svens arbete. Därför inlämnade Sven denna ansökningen. I hans almanacka står det att han inlämnade sin ansökning: "Den 28 (juni) inlämnade jag min ansökan till Wällof-lige Magistraten i Malmö." Och i magistratens handlingar står det så här:

Murare Gesällen

1830 d. 28 Juni

Cronbergs Burskaps

Till Wällof. Magistraten i Malmö!

ansökning d. 26 Juni 1830

4 Sch:

Res.

Res.

Remitteras till Murare Embetet, med föreläggande att inom 8 dagar härefter wid
1 Rd 32 sk: banco förklaring häröfver till
Magistraten afgifwa -Malmö Rådhus utsupra
En Prot.

JacobBorg

Sedan jag, så sätt ödmjukast närlagde intyg vitsorda, icke allenast såsom Gesäll arbetat i Murare Handtverket vida utöfver den tid kongl. Skrå ordningen för Mästerskaps vinnande föreskrifver utan äfven derå min den insigt, att jag tilltror mig sjelf företa och utföra de till samma yrke hörande arbeten, vågar jag härmed anhålla, att å nämnde Handtverk här i Staden vinna Burskapsrätt, i hvilket afseende behörigt frejde bevis äfven vidfogats Malmö den 26 juni 1830.

Sven Cronberg

De "närlagde intyg" han skriver om är alla gesällbetyg (se sid 12-16), liksom det behöriga frējdebeviset (se sid 27) var de bilagda. Som man kunde läsa i resolutionen ovan, vidarbefordrades ansökningen till murareämbetet som sade så här:

1830 d. 5 Julii

Till Wälloflige Magistraten i Malmö.

Res.

Remitteras till Stadens Äldstes utlåtande
Malmö Rådhus utsupra

En Prot.

Jacob Borg

Så vida Gesällen Cronberg, söker vinna Burskap som Condient, så kan väl Embetets motstånd efter vanligheten icke ega rum; Och i annat fall anser Embetet en Condient icke tilhöra Embetet utan hemställer det till Magistratens egen pröfning. Men som det synes tvåtydigt, om Gesällen Cronberg, söker som Condient, vinna Burskap, eller som Mästare, så förbehålla Embetet sig, att ytterligare derom blifva underättadt, om nämnd Cronberg söker blifva Mästare, och i det afseende, här i Staden vinna Burskap.

Malmö den 5 Julii 1830.

På Murmästare Embetets Wägnar

ABjörkstrand

J:Falck

Alderman

Bisittjare

Ordet condient har satt myror i huvudet på mig. Det måste vara härlett ifrån ordet kondition, som kommer ifrån latinets conditio, vilket betyder villkor eller villkorlig överenskommelse. I det här fallet bör det betyda antingen anställning hos privatperson eller person som ingår en viss villkorlig överenskommelse. I fall det skulle vara det förstnämnda, så undrar jag vem privatpersonen var, och i fall det var det sistnämnda undrar jag vad det var en överenskommelse. Det enda jag får ut är att han inte tycks ha sökt som mästare, då murareämbetet inte ytterligare informerades.

Efter detta utlåtandet av Murareämbetet remitterades ansökningen till Stadens äldste:

1830 d. $\frac{16}{21}$ Aug

Utdrag af Stadens Äldstes i Malmö Protocoll, hållit den 9 Aug.

1830.

N° 28 Med afseende å Stadens behof af dugliga och ordentliga Murmästare, tillstyrkte Stadens Äldste bifall åt Mur Gesällen

Sven Cronbergs Ansökning, att å samma handtverk härstädes vinna Burskaps och Mästares rätt, så Wida neml^{en} han gittas vanligt Mästareprof fullgöra. Utsupra

In fidem Protocolli

JMalmborg

Stadens äldste tycks ta för givet att Sven söker som mästare, trots Murareämbetets reservation. Murareämbetet blev ändå inte informerade om att Sven sökte som mästare. Nu hade ansökningen gått runt och magistraten hade fått de utlåtande den ville ha. Således kan magistraten nu besluta om ansökningen ska bifallas eller ej:

Utdrag af Magistratens' i Malmö
protocoll, hållit å Rådhuset
den 16 Augusti 1830.

Föredrogs' Murgesällen Sven Cronbergs' ansökning om burskaps' rätt här i Staden å Murarehandteringen; hvaröfver Murare Embetet och Stadens' Äldsta blifvit hörde och sig förklarar och fattades' efter Handlingarnes' läsande detta

Utdrag

utgifvet den 21 Augusti

Med försedt Gesällbref har Sökanden, styrkt, det han redan 5 Mars 1821 efter utståndne läroår blifvit vid Helsingborgs' Murembete till Gesäll antagen; och som han derefter oavbrutet fortsatt handtverket å mästareshus' verkstäder, samt derunder gjort sig känd för skicklighet och en hedrande vandel, finner Magistraten för godt, med afseende å Stadens' Äldstes' dertill lemnade tillstyrkan, denna ansökning bifalla; I följd hvaraf det skall åligga Cronberg att inom en månad efter fullgjordt mästareprof och hvarom han har att hos' Embetet sig ofördröjeligen anmäla, inställa sig hos' Magistraten, försedd ej mindre med Herr Rådman Hallings' qvitto för Burskaps' afgifterna ännu borgen för Sex års' stadsskatter för borgare eden aflägga; hvarefter burbref till handtverkets bedrifvande skall för honom utfärdas;

Missnöje häremot bör anmälas inom åtta dagar hvarefter, då hänvisning till besvär's anförande skall meddelas; Ut supra.

På Magistratens vägnar

J.Kiellander C.C.Halling

Sigillum Civitatis Malmogiensus

Sven Cronberg fick alltså sin ansökan godkänd och skulle göra mästareprov innan han fick avlägga borgareeden. Det tycks vara så att Sven till slut fick tillstånd att få burskap som mästare. I beslutet bestämdes också att Sven "hos" Embetet sig ofördröjligen anmäla":

Utdrag ur Malmö murmästareäm-
bets protokoll den 2 October
1830.

På murgesällen Sven Cronbergs begäran att sedan han genom Magistratens härstädes laga kraftvunna utslag af den 16 Augusti innevarnade år blifwit förklarad berättigad till Burskap här i staden å murmästare handtwärket; Honom mått förunnas Mästar-
res rätt fann Embetet; Enligt förelägga Cronberg att såsom mästare prof upprätta material och kostnads förslag jämte plan-, facade- och profil ritningar tillsett tvåvånings bonings hus 50 aln. långt, 20 aln. bredt och 12 aln. högt från stenfoten med frontpiece. _____ under halfwa huset funnit _____ Källare som i förslagen och Ritningarna observeras. Ägande Cronberg att detta mästare prof upprätta hos Herr Stadsnotarien hwar-
est åldermannen och mästare ega tillträde för att tillse att Cronberg utan biträde mästare profwet sjelf åstadkommer; och sedan detsamma blifwit färdig will Embetet _____ öfwer Cronbergs förut nämnda begäran meddela utlåtande.

Sven fick nu order om att göra ett mästareprov. Vanligtvis brukade man göra en sak för att visa sin kunnighet. Sålunda gjorde en skomakare som mästareprov ett par skor, och en smed smidde någonting. Men att låta en muraregesäll som mästareprov bygga ett hus var för riskabelt, utan han fick endast göra ritningar och kostnadsförslag till ett hus.

När Sven hade gjort ritningarna skall de granskas och godkännas:

Utdrag ur Malmö murmästareäm-
bets protokoll den 18 November
1830.

(I anseende till Älderman Björkstrands död och frånfälle blef Mästare Falk i stället till samma befattning utsedd.)

Af Gesällen Björke Cronberg förevistes nu det enligt Ämbetets beslut af den 2 sistl. october honom föreskrifne Mästare prof, som af Ämbetets granskades och godkändes, såsom vidkände om

skicklighet i yrket. På grund här af och med afseende i den längre tid Cronberg såsom Gesäll arbetat och de af honom föresedd intyg om derunder förd anständig vandel, fann Ämbetet skäligt antaga honom tillhör ____ förbindelser och förmåner med dem Mästare i allmänhet tillkomma.

Murmästareämbetet godkände hans mästarprov och fann det skäligt att antaga Sven till mästare, men det gjordes först två månader efter det här beslutet:

Å L D E R M A N
BESITTJARE och samtelige MÄSTARE
Af Murare Handtvärcket
uti Sjö- och Stapel-Staden
MALMÖ

Göre vetterligt: att som Gesällen af detta Handtvärck Swen Cronberg anhållit att blifva till Mästare och Ledamot vid Embetet antagen, sedan han, genom Wällofl. Magistratens härstädes nu mera laga kraftvunne Utslag af den 16 Augusti sistlidit år förklarats berättigad, att samma Handtverk under Burskaps rätt här i Staden utöfva, och Embetet denna anhållan så mycket mindre kunnat vägra, som Cronberg, jemte det han å Handtvärcket behörigen lärt och derefter såsom Gesäll arbetat utöfver den tid, Kongl. Skrå-Ordningen för Mästerskaps vinnande, föreskrifver, gjort sig känd för en hedrande vandel, samt genom nu, i behörig ordning förfärdigat, godkändt MästareProf, ytterligare ådagalagt fullkomlig insigt och skicklighet i sitt Yrke; Alltså, och i kraft här af, antager och förklarar Embetet honom Swen Cronberg för en väl ärfaren Murare= Mästare och Ledamot af detta Embete, i hvilken egenskap han får åtnjuta de fri- och rättigheter, Mästare i allmänhet, genom Kongl. Skrå-Ordningen den 27 Junii 1720, jemte flera Författningar, tillagde äro; men tillförbindes deremot, att i behörig tid ärlägga Quartals-afgifterne och att, vid detta Embete, låta sina Lärlingar in- och utskrifva.

Till yttermera visso bekräftas detta med behörig underskrift och Embetets vanliga Insegel. Malmö den 20 Januari 1831.

På Murare= Embetets vägnar

In fidem

J: Falck

JMalmberg

Ålderman

Stads- och Embets-Notarie

P: Hallberg

Malmö muremästare Embets

Besittjare

Sigill 1705

Det var alltså först nu som Sven blev mästare. Varför malde stadens kvarnar så långsamt den här gången. Så vitt jag vet brukar det inte ta så här långt tid. I och med att han blev mästare, så skulle han få ett burbrev, och det fick han också:

B O R G M Ä S T A R E

och R Å D

uti Sjö och Stapel-Staden Malmö

Göre vetterligt: att för Oss och sittande Rätt hafver *Muraremästaren Sven Cronberg* — sig behörigen anmält och begärt få vinna Burskap här i Staden, såsom *Muraremästare*; Och som *Mästaren Sven Cronberg* — nu för berörde Närings-sätt vederbörlig *Borgare-Ed* aflagt; Alltså varder bemälde *Sven Cronberg* — härmed förklarad för en rätt *Borgare* och *Murmästare* här i Staden, hvarvid han har att tillgodonjuta de förmåner, som detta Närings-sätt, efter Lag och Förordningar samt Stadens Privilegier och Politie-Ordning tillkomma bör, så länge han all Stadens rätt och sine Borgerlige skyldigheter fullgör samt i öfrigt sig väll förhåller; och varder han igenom detta Burbref och vittnesbörd om dess förvärfvade Borgerliga rätt vederbörligen försäkrad, samt derjemte påmind, att efter sin Ed icke i något mål skrida öfver sitt rättta näringssätt, andre dess Medborgare till förfång.

Till yttermera visso varder detta med Stadens Sigill och vederbörlig underskrift bekräftadt. Malmö Rådhus den 24 Januari 1831

K N Falkman

J:Kiellander

C:C:Halling

Carl A Barfoth

Joh;Knutsson

Jacob Borg

A,M, Adrian

Jacob Borg

Burbref för *Muraremästaren Sv. Cronberg*

Frans Henrik Kockum går i borgen för Sven. Sålunda kan Sven börja arbeta för fullt.

I Svens almanacka för 1830, har han antecknat följande: "den 27 (juni) Bekom bref från Herrevads Kloster och äfven Skref dit", samt "den 11 (juli) bekom bref från Herrevads Kloster". Vem var det som skrev brev till honom ifrån Herrevads Kloster? Jo det var hans blivande hustru som hette Christina Åckerholm. Jag kanske också ska berätta att Herrevads Kloster ligger strax norr om Ljungbyhed, eller om man så vill, en bit sydöst om Klippan. I 1831 års almanacka är oktober bladet utrivet, men skrev ändå brev dit:

Malmö d: 27 October 1831.

Min af Hjertat högt och ömt älskade vän och snart Maka gud vare med dig;

Så wäl genom mitt gifna Löfte, som ännu mera, genom den Ljufva och förtroliga vänskapen och Kärleken som jag af upperigtigt Hjerta hyser till dig, och som nu snart skall fullbordas genom ett Kärt och förtoligt Äckenskap, som genom guds nådige hjälp skall förljufva våra mödor och beswärligheter här i världen, och göra våra återstående Lefnads dagar Sälla och Lyckeliga. Min söta vän du må tro att jag är rätt glad och förnöjd utaf den resan som jag gorde upp till Kloster, iafseende På den mära stående förening, som blef genom Den samma stadfästad, Ack min vän hvilken stor glädje är Det för mig, att få den till min äckta maka, som jag älskar och håller Kärast af alla På jorden, Du må tro min Söta och ömma vän Christ. att genom guds hjälp skola wi Komma till att lefva så wäl tillsammans som några kära wänner Kunna lefva, och det i afseende På den upprigtiga Kärleken och Tillgifvenheten wi hafva till hwarandra, Jag Kom Lyckeligen hem måndagsafton för jag tog skuts ett bra stycke af vägen för att Komma fort till Malmö, jag äger gud:warelof hälsan och jag önskar att samma goda gofva måtte wara och för blifva hoss dig, Jag ber hälsa oändlige mycket Swåger Österberg din syster och dess barn samt din hulda moder så mycket ifrån mig, och jag Tackar dem så mycket för deras bewista godhet emot mig så wäl för denna gången som förra gångerna jag har warit hoss dem.

Din far och di alla ber hälsa dig så mycket di har hälsan, därmed slutar jag min skrifvelse och öfverlämnar dig i den stora och nådiga gudens mäktiga beskydd nu och och alltid;

Jag är och förblifver din upperigtige och Tillgifnaste vän
och nu snart Maka till min Död;

S.Cronberg

Jå kärleken var det inget fel på. Men den varade tyvärr inte alltför länge, eftersom Christina dog redan året därpå. Förmodligen gifte de sig på Hērrevads Kloster i Riseberga sn. Men jag är inte säker på det, därför att hon kom ifrån Kvidinge enligt husförhörslängden. Däremot så vet jag att hon var född i Kvidinge.

Det finns en gammal psalmbok och en gammal evangelie bok. I dessa står det så här: "Christina Ockerholm Tillhörig denna Psalmboken/Evangelieboken 1830, Denna bok Tillhörer mig Malmö d: 24/25 December 1831 Swen Cronberg." Jag förmodar att Sven fick dem i julklapp av Christina.

I april 1832 föddes deras son. De bodde då hos murmästare Björkstrands änka. Nu låter jag Caroli församlings i Malmö kyrkoböcker berätta:

April 18 Föddes och 2 maj döptes murmästaren Sven Cronbergs och dess hustru Christina Åkerholms, 31, son Vilhelm Salomon. Fadrdar voro Toris Nilsson och hustru, Björkstrands änka, Blomberg, Jungfru Elis Henning. Akten förrättades av Angelin.

April 25 Dog murmästaren Sven Cronbergs hustru Christina Åkerholm, av barnbörd, begrofs d 29 på Nya begravningsplatsen, 31 år, 6 månader och 6 dagar gammal.

Maj 5 Dog murmästaren Sven Cronbergs son Vilhelm Salomon, begrofs på nya begravningsplatsen, 17 dagar gammal, av slag.

Sven noterade dessa data mycket gripande i en familjebibel. Christina dog i barnsäng, och det är ju förklarligt, men vad det gäller Vilhelm Salomon, så verkar det vara underligare. Det faktum att Sven väntar med att döpa Vilhelm Salomon tills efter begravningen måste tyda på att det var ett friskt barn. Det verkar mystiskt att barnet dör bara tre dagar efter dopet, och man kan ju fråga sig vad "slag" ska vara för någonting. Givetvis inser jag att det var mycket svårt att sköta ett barn som saknar mamma, men då tycker jag Sven borde skyndat sig att döpa barnet.

Tillkännagifves
att
MURMÄSTAREN S. CRONBERGS
k ä r a m a k a
CHRISTINA ÅCKERHOLM
Stilla afled
i Malmö den 25 April 1832, kl. $\frac{1}{2}$ 7 e.m.
31 år, 6 månader och 6 dagar gammal
Sorgebetygelser undanbedes

Anmodas
att med Sin närvaro hedra
min aflidna H u s t r u
CHRISTINA CRONBERGS
Begravnings-Akt
Söndagen den 29 April 1832,
kl. $\frac{1}{2}$ 4 e.m.
S Cronberg
O.s.a.

Sven tog säkerligen det här mycket hårt. Jag undrar vad Sven tänkte, eftersom han var ju mycket kristen. Om man tittar i brevet ovan, så finner man ju bland annat detta: "jag äger gud:warelov hälsan och jag önskar att samma goda gofva måtte wara och förblifva hoss dig" och "som genom guds nådige hjelp skall för-ljufva våra mödor och beswärligheter här i wärden, och göra våra återstående Lefnads dagar Sälla och Lyckeliga". Kanske resonerade han som han gjorde vid begravningstalet (se sid. 24): "Hon war gud kär därföre tog han henne bort från Denna Syndiga mödosäma och Sorgefulla werlden".

Som kunde utläsas ur förra kapitlet dog Christina Åckerholm den 25 april 1832. Den 3 augusti 1832 upprättades bouppteckning efter henne, och jag vill påpeka att gäller hela boet, således även Svens ägodelar.

År 1832 den 3 Augusti förrättades Laga bouppteckning efter Murmästaren Swen Cronbergs hustru Christina Åckerholm, som med döden afled den 25 sistl. April och efter sig lemnade, jemte bemälte Enklingen, en Son, i döpet kallad Wilhelm Salomon, men hwilken straxt efter modern eller den 5 sistl. Maj afsomnade. Qwarlåtenskapen, som upgafs af Enklingen, blef i nedanstående ordning upptecknad samt af Stadens edswurna wärderingsman uppskattad.

Koppar

1 Kjettel väger 10 skp à 16 s	3 16
1 Caffé Kjettel	1 24 4 40

Malm

1 Strykjern	2 --
1 par ljusstakar	1 -- 3 --

Jernwaror

1 gryta	1 --
2 pannejern	- 32
1 Kjettelfot	- 32
1 Eldtång	- 12
1 Såg	- 16
2 Grytkrutor	- -4 3 --

Träwaror

1 Säng	5 --
1 Soffa	3 --
1 Pulpet	6 --
1 Bord	1 --
1 Dito	1 --
7 st stolar	1 36
1 Kar 2 Baljor	2 --
2 Spannar	- 32
1 Spinnräck	- 24
1 Haspa	- -8
1 Bagertråg	- 16
2 st Kister	4 -- 25 20

Transport

35 60

	Transport	35	60
	<u>Sängkläder</u>		
1	blåwit öfwerdyna	5	--
1	underdyna	3	--
2	Hufwuddynen	1	32 9 32

	<u>Linkläder</u>		
2	par Lakan	6	--
2	små borddukar	1	--
6	Handdukar	1	--
12	Lintyg	6	--
2	Gardinkapper	-	16 14 16

	<u>Gångkläder</u>		
Den	aflidnes	112	--

	<u>Diverse</u>		
Endel	Porslin, Glas och Lerkärl	2	--

	<u>Fastighet</u>		
En del af Huset N ^o 198	utan gårdejord	166	32
	Summa	230	44

	<u>Skuld</u>		
obetald köpeskilling för huset		160	-5 -4

Sålunda upgifvet, upptecknad och värderadt.
betyga Malmö Ut Supra

På Embetes vägnar

F Centerwall Carl A Barfoth

Bouppgiftens riktighet, bestyrkes under edelig förbindelse

S. Cronberg

Det är verkligen inte mycket boet innehöll. Det mest värdefulla näst fastigheten, var kläderna de bar på sig själva. Men det måste ändå ha varit rätt mycket eftersom Sven bara arbetat som mästare i ett år. Jag tar som komplement också med arvsskifte, som åberopas bl.a. vid Svens andra vigsel (se sid 49).

År 1832 den 26 September förrättades Laga arfskifte efter Murmästaren Swen Cronbergs hustru Christina Åckerholm, som den 25 sistl. April med döden afgått och efter sig lemnat, jemte Enklingen, en Son wid namn Wilhelm Salomon, men hvilken kort efter Moderns eller den 5 derpå följde Maj äfven aflidit. Af Enklingen, som härwid tillstädeskom, förevisades Boupptecknings

förrättningen den 3 sistl. Augusti deraf inhämtades, att Bo-
 tillgångarna i värde uptagit till B Rd 230 44 --
 Efter afdrag för den i Bouppteckningen uptagne
 skulden 160 -5 -4
 obetald Kronoskatt för detta år 40 -5
 jemte Boupptecknings och Skiftes kostnaden, inbe-
 räknad Justitie Statens 1/4 pct 3 s 8 rst, och
 de fattiges andel 13 s 10 rst, tillsammans 6 43 -9 207 -6 -1
 återstår en behållning af 23 37 11

Hvilken behållning så väl i giftorätt som bakarf tillägges
 Enkling Murmästare S Cronberg hvilken altså äger behålla och
 fritt disponera Boets hela Qvarlåtenskap, emot det han answa-
 rar skulden och vid påfordran liqviderar uptagne skifteskost-
 naden. Malmö Rådhus ut Supra På Embetets vägnar

F Centerwall J:Kiellander C:C:Halling

Här får först Sven halva behållningen av boet i giftorätt, och
 den andra halvan i bakarv efter sonen Vilhelm Salomon, eftersom
 han egentligen först ärvde en halvan och att Sven först ärvde
 den halvan, när Vilhelm Salomon dog.

Behållningen i boet var alltså 23 Rd 37 s 11 rst, vilket ju verk-
 ligen inte var särskilt mycket. Att bara kronoskatten 40 Rd 5 s
 måste ju ändå betyda att hade en stor verksamhet redan då, men
 så var han ju i sina bästa år.

Även förr i tiden hade man höga skatter och varje år fick man en skattosedel eller Contributions-Sedel, vari ens skatter stod samlade. Vad var det då man skattade för? Jo, det var mantalspenningar, personel bewilling, Curhusmedel, och skatter för rörelse och egendom m.m. Vilka fick då betala skatt? I allmänhet var det så att husbonden betalade skatt för sig och sin familj, sina pigor, gesäller o.s.v. Ägde man också hus blev det ännu dyrare. Av Sven Cronbergs contributionssedlar är de sedlarna han fick mellan 1833 och 1841, med undantag av 1838, bevarade. Även så är Debetsedeln för husets skatt 1839.

Här följer några av skattosedlarna:

	Mantals- penningar	Personel Bewilling	Lazarett Afgift	Afgift efter 2 Art. Af rörelse Af Egendom	Summa Banco	Banco Credit	Tabell 1
1833 huset N ^o 198							
Murmästaren Cronberg	.12	.44	.3	8.	.23	9.34	1833 d ⁿ 12. Decbr:
4 Gesäller	1.	3.32	.12	10.46		14.44	Quitt. 39.39
6 Lärögossar	1.24	5.24	.18	7.		14.18	CCHalling G. Beijer
1 Piga	.12	.22	.3			.37	
Lösen för Debetsedeln						2.	
Summa						39.39	
1835 huset N ^o 198							
Murmästaren Herr Cg	.12	.44	.3	10.	2. 4.5	13.35.5	Afskrifves 3.27
6 Gesäller	1.24	5.24	.18	14.32		22.2	Quitto 45. .5
5 Lärögossar	1.12	4.28	.15	5.40		11.47	M;Wimermarig
1 Piga	.12	.22	.3			.37	
Lösen för Debetsedel						.2	
Summa						48.27.5	
1836 huset N ^o 78							
Murmästaren H ^r Cg	.12	.44	.3	10.	2. 1.4	13.12.4	Quitt ^s 71.6.4
10 Gesäller	2.24	9.8	.30	24.		36.14	Joh;Knutsson G. Beijer
9 Lärögossar	2.12	7.16	.27	10.24		20.31	
1 Piga	.12	.22	.3			.37	
Lösen för Debetsedel						.8	
Summa						71.6.4	
1840 huset N ^o 78							
Murmästaren Herr Cg	.12	.44	.4	8.	2. 1.4	11.13.4	Quitt ^s 55.29.4
Dess fru	.12	.22	.4			.38.	Knutsson G.Beijer
9 Gesäller	2.12	8.12	.36	21.32		32.44	
4 Lärögossar	1.	3.32	.16	4.32		9.32	
1 Piga	.12	.22	.4			.38	
Lösen för Debetsedeln						.8	
Summa						55.29.4	

Det var de personliga skatterna, hade man hus fick man betala särskilda skatter för det. Huset nr 78 på Kattsundsgatan 6, som Sven Cronberg ägde, fick Sven betala skatt på, men jag har bara debetsedeln kvar från 1839. Huset bestod av ett Skillingatal och ett halvt Gårdetal.

Tabell 2

Af Skillingtalet utgående:

Riksdags Skatt	6.32
Stadens dito	2.24
Båtsmans dito	2.24
Afbetalning på Skjuts=inrättningens skuld	2.

Af Gårdetalet utgående:

Bro Skatt	.40
Wäktare d:o	1. 4

Af Skilling och Gårdetalen gemensamt utgående:

Preste. Skatt	3.18
Till inköp af Hafre för Skjuts=inrättningen	3.

Enligt särskilde grunder beräknade:

Doctors Skatt (efter taxering)	2.30
Brand Skatt (af husvärdet och efter Skorstenar)	1. 1.3
Lyckte Skatt (af husvärdet)	<u>.19</u>
Summa	26. .3

Quitto	26. .3
--------	--------

N,Rosquist G.Beijer

Om viser på 1839 års skatt, så fick Sven betala 51.37.4 efter Contributionssedeln och dessutom en husskatt på 26.00.3. Det blir tillhopa 77.37.7. Det kanske inte verkar så mycket, men då ska man tänka på att Sven till exempel bara fick 140 riksdaler för att reparera Riksens ständers Låne=Contoir. i Malmö, fastän denna reparation tog minst en månad. De här 140 riksdalerna skulle då räcka till en viss del av materialet som gick åt, samt till lön för Sven och hans gesäller och lärogossar.

Jag har även studerat en del skatteböcker för Malmö stad, och de ger en hel del intressanta notiser. Jag har tyvärr inte kunnat gå igenom dessa för alla år, utan jag har fått nöja mig med att endast ta med vissa årgångar. Det här är alltså frågan om egendomsskatt, och Sven egendom bestod ju som bekant är i först en del av huset Nr 198 och sedan halva huset Nr 78. Och man kan jämföra den slutliga skatten med skatten på egendom på förra sidan, och finna att de stämmer överens.

Här följer alltså egendomsskattesedlar för vissa år:

Tabell 3

	Köpe-- skilling	Brandförsäk- ringsvärde	Taxerat värde å fastigh.	jordbr. summa	Skatt å (fastigh.) (jordbr.)	summa
1835						
del af Nr 198			240			
½ huset Nr 78	900		950.12			
1 tunnll. gårdejord				63.36 1254		2.24.5
1845						
½ huset Nr 78	900		950.12			
1 tunnll. gårdejord				63.36 1014		2. 1.4
rörelse						8.
5 gesällar						10.
1855						
½ huset Nr 78	900		950			
1 tunnll. gårdejord				63.36 1013.36		1. 8.
rörelse						5.
4 Gesällar						4.
1864						
½ huset Nr 78	1350		4500	400	2.50	.12
tomt			500			
1865						
½ huset Nr 78	1350		4500	400	2.55	.12
tomt 156 alnar			650			
1866 Sven Cron- bergs creditörer						
½ huset Nr 78	3600	1350	2500	400	1.60	.12
			650			

Den här tabellen är kanske lite svår att förstå, men om man tittar på den år för år, så kanske den klarnar något. 1835 äger han sålunda huset Nr 198 taxerat till 240 Rd, och halva huset Nr 78 med tillhörande tunnland gårdejord taxerat till 1014. Huset Nr 78 är brandförsäkrat till 900 Rd. Tittar man sedan också på Contributionssedeln för samma år finner man att egendomsskatten är lika stor.

Sven har år 1845 inte längre kvar huset Nr 198, men huset Nr 78 är kvar i oförändrat skick. Skatten för Nr 78 är 2 Rd 1 sk 4 rst, vilket överensstämmer med egendomsskatten på contributionssedlarna både för år 1836 och 1840, varför vi kan sluta oss till att han sålde huset Nr 198 1835 eller 1836.

Taxeringen är densamma 1855, men av någon okänd anledning är skatten mycket lägre än vanligt.

Mellan år 1855 och 1864 har det däremot hänt något. Huset har blivit upptaxerat från 950 Rd till 4500 Rd och tunnlandet gårdejord från 63.36 till 400 Rd, samtidigt som skatten blivit högre igen. Vidare noteras att tomten är värderad till 500 Rd. Brandförsäkringsvärdet har också höjts, så att det är inte helt

omöjligt att Sven putsat upp huset.

Det är ingen skillnad i taxeringen mellan år 1864 och 1865, men däremot står det att tomten är 156 alnar, men det är svårt att veta vad de menar med det.

Tväremot är det mellan 1865 och 1866 års skattelängder stor skillnad. För det första ägs huset av Svens creditorer, dessutom har huset blivit nertaxerat till bara 2500 Rd. Vidare tycks huset ha sålts för en köpeskillning av 3600 Rd.

Men när man tittar på skattelängder ska man alltid komma ihåg att de ursprungligen är skrivna i slutet på året innan, därför att det är då skattebetalarna själva lämnar in ett papper om beräknad inkomst för kommande året.

Nu ska vi komma in på ytterligare en sorts skattensedlar, som också är intressanta. De visar taxerad inkomst och skatt på inkomst av rörelse. Men dessa notiser har jag bara från 1864-66, och det skulle nog gå att hitta fler.

	Uppskattad inkomst	Pension	Nedgivet avdrag	Beskattnings- bar inkomst	Påford skatt.
1864					
Murmäst Swen Cronberg	700		300	400	4.00
1865					
Murmäst Swen Cronberg	400	33	300	133	1.33
hustru Månglerska	400		300	100	1.00
1866					
Murmäst Swen Cronberg	400	33	300	133	1.33
Hustru Maria Cronberg månglerska	400		300	100	1.00

Tabell 4

Av detta får man således ut att Sven före konkursen tjänade 700 Rd om året. Vidare att han det året han gick i konkurs bara tjänade 400 Rd, men att han dessutom fick en pension på 33 Rd. Samt slutligen att han året efter konkursen fortfarande tjänade 400 Rd och fick 33 Rd i pension, vilket måste betyda att han i mindre skala fortsatte arbeta.

Men inte nog med det, för vi får ju också reda på hur man beräknade skatten på den tiden. Och om man skulle våga sig på en gissning, så hade man de här systemet redan på 1830-talet. Om vi antar att så var fallet, så skulle vi få ett diagram som ser ut som det på nästa sida.

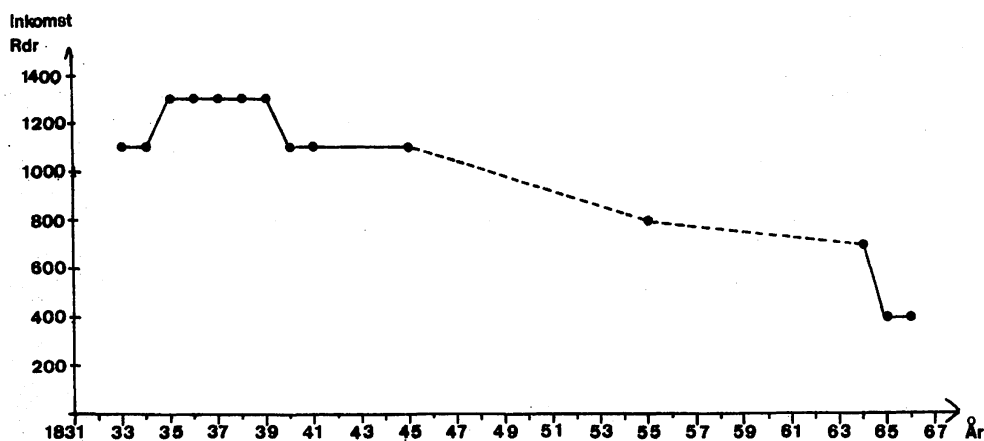

Diagram över Svens inkomst mellan 1833 och 1866.

För att det inte ska bli några missförstånd, ska jag förklara hur jag kom fram till detta resultat. Antar man att de förhållandena som gäller i tabell 4 gällde även på 1830-talet skulle man få följande uträkningsprocedur: att skatten är 1 % av den beskattningsbara inkomsten, och den verkliga inkomsten skulle vara den beskattningsbara inkomsten + 300 Rd i nedgivet avdrag, som alla tycktes få.

För att kasta lite ytterligare ljus på det hela tar jag ett exempel. Om man tittar i tabell 1 på år 1833 finner man att Sven hade 8 Rd i skatt av rörelse. Multiplicerar vid 8 Rd med 100 får vi 300 d.v.s. den beskattningsbara inkomsten. Till sist är det bara att lägga till 300 till 800 Rd, och då får vi 1100 Rd. Det är samma summa som står i diagrammet för 1833. Det var väl inte så krångligt i alla fall, eller?

Nu har vi tittat nog på skatterna, och vi övergår i stället till husen. Sven ägde två hus nr 198 på Snapperupsgatan och nr 78 på Kattsundsgatan (se karta sid 71).

Det första, nr 198, inköpte han 1832 för en förmodad köpeskilling på 166 Rd 32 sk. Det var alltså inte frågan om något stort hus, utan det var nog bara en envåningslänga. Vid Christina Åkerholms arvsskifte var det nog ganska nyköpt, därför att han hade hara betalt av 6 Rd 26 sk 8rst (se sid 38). Och som jag

nämnt tidigare i det här kapitlet sålde han förmodligen huset 1835 eller 1836.

I stället köpte han huset nr 78 på Kattsundsgatan 6. Hur mycket han fick ge för det vet jag inte, men det var brandförsäkrat till en summa av 900 Rd och taxerat till 950 Rd. Det var på Kattsundsgatan som alla Svens barn föddes med undantag av Vilhelm Salomon som var född på Snapperupsgatan.

Om huset nr 78:s historia, när det var i ägo av Sven, känner jag inte mycket till. Det är möjligt att Sven gjorde någonting vid det eftersom husets taxeringsvärde och brandförsäkringsvärde steg så drastiskt mellan 1855 och 1864. Men då frågar man sig hur det kunde sjunka så vid konkursen.

När huset såldes vid konkursen blev köpeskillingen 3600 Rd, och enligt godmannen vid konkursen så kunde huset högst värderas till 4000 Rd (se sid104).

Detta är vad jag har lyckats finna i skatteväg, men jag är säker på att om man hade lagt ner lite mer tid på de här så hade man nog kunnat hitta betydligt fler intressanta notiser.

I Malmö Carolis vigselbok år 1839 kan man läsa så här:

Nr 14 Söndagen den 21 april lysses 1 gången Murmästaren, Borgaren och Enklingen Sven Cronberg, på N° 78, född 1798, och jungfru Maria Laurentia Sjöström på N° 551, född 1817. Laga afskriftes efter Cronbergs aflidna hustru Christina Åkerholm död d. 26/9 1832.

Till min syster Maria Laurentia Sjöströms giftemål med ofvanbemälte Murmästaren Sven Cronberg lemna jag både å egna och hennes moders vägnar såsom hennes laglige giftomans härmed mitt fullkomligaste samtycke och försäkrar att intet släktskap hindra dessa att träda i äktenskap med varandra.

Malmö d. 19 april 1839.

Wigdes den 11 maj 1839

Johan Sjöström

Det som ser ut att vara Christina Åkerholms dödsdatum är datumet för Laga arvsskifte efter henne. I marginalen på den här notisen var det skrivet med blyerts: $\frac{41}{22}$. Det är så vitt jag förstår brudparets olika åldrar, men vem som har räknat på det vet jag inte. Johan Sjöström är till synes inte Maria Laurentias far utan hennes bror. Det var nämligen så förr i tiden att en kvinna inte fick gifta sig om inte hennes far godkände detta. Var hennes far död var det hennes äldste bror som bestämde det.

I en annan av Carolis kyrkoböcker står det så här:

April 21 Lystes för första gången för Murmästaren, Borgaren och Enklingen Sven Cronberg, 1798, och Jungfru Maria Laurentia Sjöström 1817.

Maj 11 samänvigdes Murmästaren och Enklingen Sven Cronberg med Jungfru Maria Laurentia Sjöström.

Som ett komplement har jag hittat en liten lapp som Sven har skrivit:

Anmodas

att med dess närvaro Hedra

murmästaren S. Cronberg

och min Dotter Maria Laurentias

wigselakt, Lördagen d: 11 Maj

Kl: 3 e.m.

Anna M. Sjöström

På baksidan av denna lapp, som egentligen är mycket mer

intressant, står bröllopsgästerna, som var:

L.I. Bager	Handl.		
F.H. Kockum	d ^o		
P. Pettersson	Hamnmästare		
Nilsson H fästmö eller fru Svensson			
J. Falck	Murmästare		
J. Nilsson	Timmermästare		
N. Sjöström	Sadelmakare	(Marias farbror)	
Klejn och fru	Sjötullwaktmästare	(, " faster)	
Demoisell Carolina Klejn		(" kusin)	
d ^o Johana d ^o		(" ")	
Johan Klein	Sadelmakar Gesäll	(" ")	
W. Djurberg	Skolläre och fru	(" morbror)	
Laurentia Djurberg		(" moster)	
jungfru Anna Ericksson		(" kusin ?)	
G. Sjöström	Sergant Fru	(" farbror)	
L och C			

Fru Åna M Bergström

Det var till synes en del fint folk bland gästerna. Sven hade byggt hus åt vissa av herrarna, men det kommer jag att behandla i samband med ritningarna (se sid 53-58). Jag har också satt ut bröllopsgästernas eventuella släktskap, och som ni ser är det inte en enda av Sven släktingar uppsatta på den här listan. Med L och C är jag inte säker på vem som åsyftas, men det är möjligt att det är Marias syskon Lorens Sjöström och Christina Wahlbom.

Släktens äldste kände stamfader var Nils Nilsson Sjöström, f 1704, soldat vid Hälsinge regemente, Sibbo rote, Hanebo, d 1741 i Pärnå, g m Elsa Olofsdotter, f 1702. Sonen Johan Niklas Sjöström var svärson till skomakareäldermannen i Malmö Engelbrekt Fant, f 1717, d 1787, ledande man bland Malmös herrnhutare. Med sin hustru hade Johan Niklas tolv barn, som nådde mogen ålder.
(Ur Slätkalendern 1963:Sjöström)

Maria Laurentia var dotter av Johannes Sjöström och hans hustru Anna Margareta Djurberg. Johannes, som var som till den i texten ofvan omtalade Johan Niklas Sjöström och hans hustru Maria Elisabeth Fant, var skomakare. Han står med i Malmö stads historia, där skatter jämförs. Som skomakare har han naturligtvis lägst skatt.

Ovanbemälte skomakarens Engelbrekt Fants släkt, känner jag ej till, men väl så hans hustru Boel Jönsdotters släkt. Hon härstammar på sitt moderne från Kocksläkt i Malmö, som jag kunnat leda bak till slutet av 1500-talet, men ej funnit några samband med den välbekante borgmästaren Jörgen Kock.

För den som tycker den här lilla sammanfattningen är rörig, eller vill ha lite fler upplysningar, så är det bara att titta sist i boken på antavla 2 och 3.

Eftersom man började föra husförhörslängder i början av 1800-talet, står Sven Cronberg upptagen i husförhörslängder nästan hela sitt liv. Jag har inte tittat så förskräckligt noga, men jag har ändå snappat upp ett och annat. T.ex. står Sven i husförhörslängden 1830-36 under sina föräldrar i Öfra Glumslöf 14 1/4, där det står:

Skolem. Gesällen Sven Svensson Cronberg f 1798 1/9 i Glumslöf Kom från Engelholm 1827, Helsingborg 1829, flyttat till Malmö 1830, vistas i Malmö efter fräjbetyg fått sedan Prestsedel till Malmö daterad N° 101 d. 4/12 1830.

Det är således ganska givande upplysningar man kan få från en husförhörslängd. Det här är sålunda den hittills enda offentliga handlingen jag har hittat honom titulerad skolemäster.

En annan lustig sak när det gäller husförhörslängder är att han under tiden 1827-29 står skriven i Helsingborg, trots att han aldrig arbetade där:

(Hos murmästaren Bengt Möllergren, 11 Roten Nr 253)

Gesällen Sven Svensson Cronberg 1798 - Glumslöf, kom från Engelholm 1827, Cronbergs sedel af 2/4 1827 och lär han under tiden varit vistande i Dannmark. (jmf sid 14)

Jag har också tittat efter var i Malmö Sven bodde och här lämnar jag följande redogörelse:

1830-31 Kv 14 Rundelgatan 13	(s)	Tomt 87
1831-32 Kv 15 Mårtensgatan 8	(t)	" 153
1832-35 Kv 17 Snapperupsgatan 26-34	(u)	" 198 husägare
1835-65 Kv 13 Kattsundsgatan 6	(v)	" 78 "
1865-67 Kv 36 Vestergatan 80	(x)	" II
1867-81 Kv 24 Södra Promenaden 5	(y)	" III
1881-85 Kv 10 Nya Grönegatan 1	(z)	" Ia

Om någon nu inte vet var dessa vägar ligger så behöver det inte vara så konstigt, därför att långt ifrån alla finns kvar i dag. Därför har jag gjort en liten karta som visar hur Malmö såg ut 1875, på vilken jag har satt ut gatorna (se sid 71).

I en del husförhörslängder står det på sidan därpå "Sven Cronbergs mannar". Men om dessa berättar jag mer om i kapitlet om Svens gesäller och lärlingar.

Sven höll sig också med piga, i synnerhet när han inte hade någon fru. Han hade under årens lopp ganska många olika pigor, då de flesta bara stannade ett år.

På vinden på Gustav Adolfs torg 43 hittades vid en storstädning en del gamla byggnadsritningar. Jag sorterade dem så gott det gick, och sedan tog jag dem med upp till Stadsarkivet och visade dem. De blev väldigt intresserade av ritningarna, och rådde mig att gå till Sven Rosborn på Malmö Museum. Vi gick där igenom ritningarna och lyckades identifiera flera av dem. Han föreslog att jag tills vidare skulle deponera dem på Stadsarkivet, och där ligger de nu. Är någon intresserad är det bara att gå upp till Stadsarkivet och fråga efter Sven Cronbergs ritningar. Jag gör därför en förteckning på vad som ligger där:

- 1 Projektritning till reparation å en del af Hr Commerce Rådets Suells hus uti Malmö, d.v.s. Jörgen Kocks hus. Den ritningen är dock inte utförd av Sven Cronberg utan av Anders Sundström den 11 december 1809. Men det finns också en påbörjad avritning av denna som Sven har gjort.
- 2 Dubbla papper med ritningar på olika kolonnordningar. De är tryckta, men har en handskriven fransk text. På vissa sidor har Sven fyllt i tomrum med egna ritningar, bl.a. på Rådhuset i Malmö.
- 3 Här är det frågan om någon slags läroritningar. De är numrerade från 3-12 och på en av den är det tysk text.
- 4 Balkongpå hus med gavel mot Drottningtorget, vilket är hörnhuset till Bagarska gården. Dessutom ritningar på balkong och räcken till denna. Den sista är signerad S.C. Det finns också en planritning på vad som med största sannolikhet bör vara huvudbyggnaden i Bagarska gården.
- 5 Ritning å Skräddare Mästare Damströms byggnad å Östra Förstaden Nr 36.
- 6 Ritning på Malmö Hospitals, eller som det senare kallades Asylens, köksbyggnad.
- 7 Ritning på Otto Fredrik Centerwalls sommarvilla Fredriksro vid Magistratsparken.
- 8 Ritning på en stallbyggnad, som vid närmare granskning inte tycks vara någon av dem vid Drottningtorget.
- 9 En palatsliknande byggnad signerad av Sven Cronberg och daterad i Malmö den 17 februari 1832. Vidare en kopia på samma byggnad och ytterligare två liknande svart-vita ritningar.
- 10 Tre små ritningar med tysk text på ett och samma hus signerade av en viss herr Wetzel.

- 11 Ritning och kostnadsberäkningar på buntmakare B Larsson hus 1847. Det är inte säkert att det har blivit någonting av det här förslaget.
- 12 En gedigen av Sven Cronberg signerad kolonnport i jonisk stil. Den är ca 7 meter mellan pelarna och betydligt mycket högre.
- 13 Olika ritningar utan någon anknytelse till de ovannämnda ritningarna.

Totalt finns det alltså 50 ritningar om man räknar de dubbla som två. Dessa ritningarna är till största del gjorda av Sven, och det är mycket möjligt att Sven har byggt några av byggnaderna på ritningarna. Nu ska jag skriva om ritningarna i kronologisk ordning och då tar jag med ritningar som jag har hittat på Stadsarkivet.

Då börjar jag med Jörgen Kocks hus, därför att det är den äldsta ritningen. Den var gjord av Anders Sundström 1809, och kom förmodligen i Svens ägo, när han skulle rita av fasaden. Det var nämligen så att på 1830-talet skulle gaveln på Kockska huset, som då ägdes av F H Kockum, i viss mån byggas om. Då fick förmodligen Sven den här ritningen för att lättare göra upp ett förslag till ombyggnad. (a)

Det dröjde emellertid inte länge, förrän hospitalets kapacitet att sörja för sitt klientel ytterligare ökades genom uppförande av en ny köksbyggnad. Den 26/11 1831 företogs slutbesiktningen av en "af Bryggaren J. Malmquist uppförd grundmurad tvåvånings köksbyggnad om 21 alnars längd, 16 alnars bredd och $9\frac{1}{2}$ alnars höjd från stenfoten". Denna hade "sitt läge inpå sjelfwa Hospitalsgården emellan kyrkobyggnaden och det år 1828 uppförde boningshuset".

(Ur Otto Grönes Malmö Allmänna Sjukhus hundra år.) .

Till detta huset har jag hittat en ritning som Sven har gjort. På ritningen finns också en ritning på en mathiss, som var tänkt att kunna gå mellan köket på första våningen och matsalen på den andra. Matsalen blev sedermera ombyggd till kyrkosal. Huset stod kvar fram till 1930-talet, då huset revs för att ge plats åt de nuvarande husen. (b)

Ehuru David Baggers gamla envåningslänga måste varit en föga reputerlig bostad för en borgare av det anseende, som Bager snart förvärvade både genom framgång i handel och ådagalagda medborgaredygder, dröjde det ända till år 1832, innan han ansåg tid-

tiden nogen att skaffa sig ett mera ståndmässigt boningshus. Den gamla boningslängan bevarades dock till en längd av $32\frac{1}{2}$ alnar och bildade västra flygeln i den nya anläggningen. Resten av denna länga samt det gamla två våningshuset revos och på deras plats restes den ståtliga mittbyggnaden i två våningar, medan en östlig flygel av samma längd som den västra uppfördes på förut obebyggd tomtmark.

(Ur MFA 1963 E Bager: Den bagerska släktgården)

Jag har hittat tre stycken ritningar från Bagerska gården. Den första är en planritning på huvudbyggnaden, den andra en trappa till vinden på samma byggnad och den tredje förslag till balkong och vindskupa på den östliga byggnaden. För att börja med den första, så har jag räknat fönster, skorstenar, dörrar, våningar, portalen m.m. och allting stämmer. Som man kunde läsa ovan uppfördes huvudbyggnaden år 1832, kanske p.g.a. att Kockum hade fått sin gård uppsatt efter branden 1829. Det skulle inte förvåna mig om Bager följde efter Kockum. Beträffande den andra ritningen som visar en trappa upp till en vind, är den exakt likadan som den stora planritningen vid trappan (trappstegens antal stämmer). Den tredje ritningens gavel passar dock inte in fullt så bra, varför vet jag inte, men den tycks inte ha haft det utseendet, så det är möjligt att balkongen på gaveln aldrig kom längre än till förslag. Däremot blev vindskupan på samma ritning uppförd. (c)

Man skrev den 13 Junii 1834. Stadsnotarien Jacob Malmberg (med tiden skulle han bli borgmästare) satte sitt namn under en ämbetsanteckning: "Denna facade ritning är upvist vid Entreprenade Auctionen denna dag, till rättelse vid upförandet af en tillämnad ny byggnad å härvarande Hamn brygga, betygas." Han gjorde en vacker dubbelsläng av sitt g. Därmed kunde hamnmästarbostället i Malmö börja byggas.

(Ur B Widerberg: Malmö)

Denna ritning, som finns på stadsarkivet, är inte signerad, men jag kan försäkra att det är Sven Cronberg som har gjort den (se nedan!). Det är förresten en av de få byggnaderna från 1800-talets första hälft, som står kvar. Tyvärr byggde Sven inte hamnmästarbostället, därför att när det var Entreprenad Auktion hade Sven inte det lägsta budet, utan det blev Falck som åtog sig arbetet. Men om inte Falck hade kunnat skaffa borgen till dagen därpå skulle Sven ha byggt det. (d)

Renritningen i sin tur företer de märkvärdigaste likheter med den deßsin som, signerad S.C., gäller ett "Nytt Tullwackthus Wid Hamnen uti Malmö" den 27 Maii 1837: och bakom de initialerna dolde sig murmästaren Sven Cronberg (som levde 1798-1885). Såvida inte (ock det är inte mer än troligt) både hamnmästarboställsritningen från 1834 Och tullvakthusritningen från 1837 haft en tredje person till upphovsman:

(Åter igen ur B Widerberg: Malmö)

Jag menar naturligtvis att den tredje upphovsmannen (med tanke på alla ritningarna från vinden) inte existerar, utan att det var Sven Cronbergsom ritade bägge. Även om han inte undertecknade hamnmästarbostället var det Svens "alnar" på den. Tullvakt-huset fick Sven inte heller bygga för vid entreprenad auktionen den 21/6 1837, så blev det även denna gång murmästaren Falck som kommer med det lägsta budet och får arbetet. (e)

En sak som jag glömt att nämna, men som ni kanske redan har märkt är att de som Sven gjort ritningar åt stämmer ganska bra ihop med bröllopsgästerna vid Sven andra vigsel. Sålunda är Kockum närvarande, som ju Sven arbetat för, ävenså Bager som Sven till synes gjort ritningarna till. Likaså hamnmästare P Pettersson och tullvaktmästare J Klein är närvarde åt vilka Sven ritat hamnmästarebostället resp. tullvakthuset.

År 1838 den 15/10 inköpte Frans Henrik Kockum ett större tomtstycke på Södra Förstaden, närmare bestämt, vid nuvarande Rönneholmsvägen, Fersens väg, Jörgen Ankers vägen och Storgatan, av enkefru Christina Margareta Albrecht, född Bergh. Priset var 2.666 riksdaler och 32 skilling banco. Denna tomtmark kallades för Holmen, därför att det fanns en liten konstgjord sjö med en holme i.

På denna marken lät Kockum året därpå uppföra en sommarvilla i nyklassicistisk, italiensk stil, samtidigt som parken bättrades på.

Ritningarna till denna sommarvillan hittades också på vinden, men det var inte Sven som hade ritat dem. Texten på de här små ritningarna är skriven på tyska och är underskriven av en herr Wetzel. Eftersom det är en helt utomstående person som gjort ritningarna får jag förmoda att Sven övertagit dem i syfte att uppföra Holmen.

Denna villan såg sina bästa dagar, när änkedrottningen Desideria

residerade där under ett par sensommarveckor 1848. Men det hade också varit ett populärt nöjesfält, när staden strax intill villan fick sitt första tivoli med en karusell tillverkad på Kockums mekaniska verkstad. Vidare förtäljes att skandinaviska studenter, som var på resa till eller ifrån 1840-talets skandinaviska studentmöten njöt gästfrihet på Holmen, samtidigt som de besökte den intilliggande Kockums mekaniska verkstad.

Huset stod kvar ganska länge, och fanns med tillhörande trädgård kvar fram till 1902, då det revs, därför att man skulle på området lägga ut byggnadstomter. Det enda som finns kvar av Holmen numera är "Holm-" i Holmgatan. (f)

Mitt emot Holmen, d.v.s. på andra sidan Rönneholmsvägen, låg de s.k. Magistratsvillorna. Dessa kallades så, därför att där låg magistratens lönejordar, och därför var det bara borgmästare och rådmän, som hade sina sommarvillor där. Det kan tyckas konstigt att ha sommarvillor, så nära intill staden, men detta berodde på att det var trots allt ren landsbyggd där på 1800-talet. Då kunde de väl inte veta att Malmö skulle expandera och bli så stort som det är nu. Den västligaste av Magistratsvillorna hette Fredriksro, och den är den vi ska inrikta oss på nu. Fredriksro uppfördes någon gång på 1830-talet av Otto Fredrik Centerwall. Det var en liten nätt sommarvilla med två pelare i toscansk stil uppbärande en balkong åt vägen till. O F Centerwall dog 1850. År 1851 inköptes villan av Thomas Wihlborg. Och något år senare ombyggdes hela huset. Därefter gick det inte att känna igen, utan de hade fått tr

Ritningar

utsatta finner vi att det torde vara frågan om det första huset till höger, då man kommer över Schoughens bro. Damström ägde huset till sin död, 1876, varefter staden inköpte huset. På 1880-talet revs huset därför att det låg i vägen för den tilltänkta Exercisgatan. Man flyttade istället kvarteret en bit längre österut, där det inte var i vägen för vägen och byggde upp nya hus.

Sven har alltså gjort en ritning "å Skräddare Mästare Damströms byggnad å Östra Förstaden". Det var ett ganska stort hus. Det hade tre våningar och säkerligen många invånare, då det till största del användes till boningshus. Jag förmodar att det var byggt strax före Damström anhöll om att få starta försäljning där, kanske så sent som 1844. (h),

Slutligen ska jag som sista ritning presentera Rådhuset i Malmö som det såg ut från 1810-talet fram till

Kostnadsförslag är lika lite som ritningar bevis för att en viss person har byggt ett hus. Det skrevs vanligen två olika sorters kostnadsförslag, ett för timmerarbetet och ett för murarbetet. Kostnadsförslaget presenterades och man fick säga om man hade råd med det eller ej. Gällde det en offentlig byggnad hade man entreprenad auktion, varvid murmästare och timmermästaren med det lägsta budet uppföra huset. Ofta var det så att murmästaren tog hela arbetet och sedan delade han ut arbete till timmermästaren och så vidare.

Jag har hittat en del kostnadsförslag, och för att visa hur ett sådant såg ut tar jag med ett i sin helhet med all priser och kostnader.

Kostnads Förslag på murmaterialier och arbetslön å en förändring uti Material Byggnaden vid Hamnen, till inredande av 2ne rum, kök, Spiskammare, Garderob, och förstuga, enligt uppgifven Projekt till pfwannämnda av Hamnens Material Bokhållare L. Pahlsson, hvartill upptages följande. (j)

			Banco
10 Lass Gråsten	å 1 Rd 32 s: Lasset		16 32 -
1500 St bränd murtegel	å 22 Rd: 1000		33 -- -
2200 Råsten	å 3 Rd 16s: 1000		7 16 -
4 1/2 Last Kalk	å 9 Rd: Lasten		40 32 -
44 Lass grus	å 16 s: Lasset		1

	<u>Bco</u> Rd	<u>Bco</u> Rd
Transport	5. 8	219.16
1 dörr med tillbehör	12.	
2 släta dörrar med karmar och beslag	12.	
2 Gatudörrar med do	14.32	
2 Fönsterbefter med beslag	17.16	
till Golf 5 1/2 tolf 6 al: bräder à 2.32	14.32	
arbetslön för dessa inredningar	18.32	115.12
Målarearbetet		24.
Kakelugns makare arbetet		
1 Ny Kakelugn med tillbehör	30.16	
Omsättning av 1 gammal	7.32	38.
Summa <u>Bco</u> Rd.		396.28 s
Häriifrån kan afdragas dels såsom ren besparing och och dels såsom indirekta utgifter för Hamn kas- san:		
för 10 lass Gråsten upptagen till <u>Bco</u>	16.32	
för 44 lass grus upptagen till <u>Bco</u>	14.32	
för kalkslagning som sker med hamnens mur- bräck jemte minskning i handtlangning	16.32</	

hamndirektionen att priset säkerligen skulle sänkas vid entreprenad auktionen, och det gjorde det också. Det var alltså Sven som hade gjort både ritning och kostnadsförslag, men ändå blev det murmästaren Falck som byggde det, då han hade det lägsta budet. (d)

Kostnadsförslag på en tillämnad reparation och förändring å Hospitalet härstädes, bestående af inredning i byggnaden åt Gatan till Contor uti di Rummen Sysslomannen bebor, samt Kökets förflyttning till nämde byggnad, uti 2 våningsbyggnaden göres i Rummet åt gården i nedra våningen Sängkammare med Garderob, uti nuvarande Kök, inredes till Handkammare, Ljuskammare, Pigkammare och en drängkammare, samt förstuga der-till förstugedörren åt Gatan flyttas åt wester, en ny vägg uppsättes och en flyttas, en ny skorsten uppmuras och en ny Trappa uti Köket uppsättes till winden m:m: för öfrigt enligt förewist ritning, härtill upptages följande.. (k)

Detta kostnadsförslaget är skrivet den 4 maj 1859 var till en omfattande ombyggnad. Det var så att 1858 hade den lokala styrelsen fått större befogenheter, och detta lär väl vara frukten därav. Sven beräknade kostnaden för ombyggnaden till 1563 riksdaler och 50 öre. En intressant sak att notera är att just år 1859 övergick man från skillingar till öre. Det blev helt enkelt så att 48 skillingar fick motsvara 100 öre.

Sven skrev förmodligen ofta kost

Till skillnad från ritningar och kostnadsförslag är auktionsprotokoll ganska säkra bevis för att en viss person byggt ett hus, då det står vem som hade det lägsta budet. Det finns dock en fälla. Man måste ju inom ett visst antal dagar kunna skaffa fram borgen för det antagna arbetet, men där behöver jag nog inte bekymrar mig, då Kockum gärna ställde upp.

Jag har tyvärr inte hittat så många auktionsprotokoll, då det kan vara ganska tidsödande att få fram. Men ett ska jag i varje fall presentera i sin helhet. Det är intressant, därför det är det protokollet som åberopas vid konungabrevet (se sid 93).

Till Kgl. Maj^{ts} och Rikets
Krigs Collegium!

Fortifications Befäl-
hafvaren i Malmö med
Protocoll öfver hållen
entreprenad auction.

Ank. d. 17 April 1849
Fortif. Afdeln. N° 226

Protocoll öfver den 12 dennes
hållen entreprenad auction
till verkställande af Årets
Byggnads- och Reparations-
arbetet, öfverlemnas härhos
ödmjukast.

Malmö den 14 April 1849
C:M.Sturtzenbecher

1849 d. 24 April föredrogs och
skall Contracts Protocollet
till kammar kontoret öfver-

glasmästare, och målare arbeten m.m. enligt ofvan åberopande arbets disposition och besignings instrument med kostnads förslag den 20 Oktober 1848, äfvensom upförandet af en Förråds och Handtwerksbod å Hussar stallgården jemlikt förslag af den 23 Oktober förlidet och fastställd ritning den 20 Februari innevarande år.

För tillstädeskomne personer tillkännagafs följande wilkor:

1mo Ut- och in-ropen ske i banko;

2do Reparations arbetet utbjudes först för hvarje byggnad serskilt och sedan i ett utrop samfällt; med de erbjudne summorna, eller om anbud icke sker, utropsummorna: sammanlagde till utrops pris;

3^{tio} Förråds och Handtwerksbodens uppförande utbjudes serskildt;

4to Entreprenören eger påräkna och använda arbetsbiträde af fångar från härwarande fängelseinrättning, till högst Tio mans, med bewakning, dagligen, mot den betalning fortificationen för deras begagnande wanligen erlägger;

5to Arbetena skola wara fullbordade sednast den 1ste näst

påräknas till 6 procent af det icke fullbordade arbetets värde samt derjämte ersättning till Kronan för all den kostnad och skada som i öfrigt kan uppkomma;

10° För öfrigt lända till efterrättelse Kongl. Reglementet för Kronauktioner den 20 December 1825 och Konl förordningen af samma år och dag angående besigtning och öfverbesigtning å waror eller färdige arbeten som för Kronans räkning lefvereras.

Sedan af återopade auktions reglementet de §.§. som stadga rättigheter och skyldigheter för inropare, jemte auktions kungörelsen och Kostnads förslagerne blifvit uppläste samt ritningen öfver förrådsboden förevisad, utropades:

Reparationerne å Wakt och Sjukhuset för 170 Rdr

	inropades af Murmästaren Lundberg för	169:--
d ^o	å Cholera Sjukhuset för 2 Rdr	
	inropades af Murmästaren Cronberg för	2:--
d ^o	å Stallbyggnaden för 500 Rdr,	
	inropades af Cronberg för	497:24
d ^o	å Ridhuset för 190 Rdr	

logi-byggnaden (p). Ridhuset (q) på Drottningtorget står kvar än i dag, medan husarstallarna (n, o) för länge sedan är rivna.

Det andra auktionsprotokollet jag har behandlar samma byggnader fast något år senare. Eftersom villkoren är nästa desamma som i ovanstående auktionsprotokoll tar jag inte med dem.

Reparationerne å Wakt och Sjukhuset för 178 Rd;

d^o Inropades af Murmästare Lundberg för 178:--
å Stallbyggnaden för 400 Rd;

d^o Inropades af murmästare Lundberg för 199:--
å Ridhuset för 195 Rd;

Inropades af Murmästaren Cronberg för 194:24

Tillsammans B^{co} Rdr 771:24

Och slutligen utropades arbetena samfäldt för sistnämnde summa 771 Rdr 24 s, som nedgick till 750 Rdr, hvilket anbud gjordes af murmästaren S. Cronberg och blef med klubbslag befastadt.

Härefter utropades:

Winterreparationerna å stallinredningen och pumparne på stallgården för 200 Rdr, som bjöds af murmästaren Cronberg, samt Pumpens underhåll och pumpning i Sjukhuskällaren för 50 Rdr, som jemwäl bjöds af bemälde Cronberg, och då någon täflan, till vinnande af nedsättning, ej förmärktes blef Murmästaren Cronberg jemwäl tillerkänd entreprenaden enligt berörde 2^{ne} anbud, hvarefter Cronberg aflemnade borgen af Handlanden F H Kockum. I följd häraf kommer kontrakt för Cronberg att utfärdas,

Ut Supra

justeradt

C.M.Sturtzenbecher

In fidem

J,B,Cederberg

Till synes är det här auktionsprotokollet nästan likadant som det första. Det är också här Sven som får alla uppdragen.

Jag har dessutom sett två andra auktionsprotokoll, nämligen de på hamnmästarbostället och tullvakthuset, men vid dessa två auktionerna var det Falck, som hade det lägsta budet och fick kontraktet.

När det gäller kontrakt, så har jag bara funnit ett fåtal. Det är synd, därför att det är just kontrakten som är beviset för att någonting har blivit uppförd eller att en reparation företagits. Jag har dock hittat tre stycken och de redovisar jag i kronologisk ordning:

Contract emellan Herr Joh:Thomsson och Murmästaren Herr Cronberg

Genom träffad öfverenskommelse oss emellan åtager jag mig att för Herr Thomssons räkning, nedanstående Murarbete med uppbyggnad af ett två vånings hus 31 aln: lång, 14 aln: bred, 9 1/2 aln: högt från foten, 1 aln: hög fot och inredning enligt den af Magistraten antagna ritning. Nedra våningen grundmur av tegelsten 1 och 1/2 stens mur åt gatan likaledes åt gården, 1 stens mur åt gatan i öfra våningen och såkallad korswerke inåt gården, likaledes alla skiljewäggarna och båda gaflerne af korswerke all invändig rappning och putsning, sex aln: Gips tak inberäknat utom lister, äfvenledes göres taket färdigt ut och inwändigt med understrykning o denna sommar hos en oss emellan öfverenskommen Suma Fyra Hundrade Rd. R: S: Sedl: Däremot förbinder jag mig at skaffa fram alla Materialer som anfordras till Byggnaden och i rättan tid, så at arbetet ej kommer till at hindras äfvenledes att skaffa kalkbänk, Bårar Spannar, Kalkkister, hisowärk, jernstänger och hvad som erfordras kan till en byggnad ewad namn och wara må så at Cronberg endast gör murarbetet med kalkslagning och handlangning. Räkning till bygnaden upsättes gemensamt af Timmermän och murare och betalning utfäster jag mig till at betala hvarje weckas slut till Cronberg efter hvad som kan åtgå till dess arbetsfolk enligt efter räkning, äfvenledes skall alla arbetarne som äro för Cronbergs räkning hafva en sup om dagen. Inga skorstenar å detta contract uptages. Alt åfvanupräknade arbete förbinder jag mig Cronberg att hafva o fullgjort och antageligt stånd färdigt senast d 1 October innevarande år emot et wite af Femtio Rd. Bco och et lika wite utfästes af mig Thomsson om någon af mina förbindelser brister som wällar hinder.

Med förestående contract förklara wi oss å ymse sidor nöjda och underteckna 2ne lika lydande contracter som skedde i Malmö d 2 Maj 1831

Joh:Thomason

S.Cronberg

Kontrakt

Detta kontraktet mellan Joh: Thomasen och Sven Cronberg är väl ett av de första kontrakten Sven åtog sig. Tyvärr vet jag varken var detta huset skulle ligga eller vem Joh. Thomason var. Ej heller har jag hittat en ritning på huset. Men det rör sig tro-
ligen om Malmö i alla fall. En sak som ju är ganska rolig, men som sällan står i kontrakt, var att Svens mannar skulle ha en sup om dagen. Jag undrar om Sven också tog en.

Det andra kontraktet jag funnit rör Stadsarkivet:

Emellan Direktionen öfver Rikets Ständers LåneContoir i Malmö och undertecknad Cronberg afslutas härmed följande Contract, hvarigenom jag Cronberg tillförbinder mig att inom medio af nästkommande Julii iståndsätta alla nu befintliga yttre bristfälligheter å Låne Contoires Hus och Byggnader, medelst ut-
huggning af springor och hvad som eljest är låst samt afrappning å Byggnadernes alla sidor jemväl å Östra gafveln af stora Hufvudbyggnaden som hittills varit orappad, finputsning efteråt åt gatsidorne, men deremot grafrappning i portgången och inåt gårdarne, hvarest derjemte allt korsvirket å lilla längan dessförinnan spikas med hästskosöm likasom brädan öfver porten åt gränden; hvarefter samtliga Byggnaderne hvit-
menas och målas med klar, ljusgul färg samt grå eller brun fot, äfvensom alla taken iståndsättas och understrykes der sådant kan vara behöfligt, och för hvilket arbetes bestånd jag Cronberg ansvarar i minst fem år; allt emot en betingad och öfverenskommen betalning af Etthundrade Fyrtio (140) Riksdaler Banco, som uppbäres efter reparationsarbetets fullbordan. Med undantag af erforderlig sten, kalk, grus och spik, som af Låne Contoiret tillsläppes, bekostas öfrige Materialier, äfvensom alla dagsverken samt ställningars uppsättning och nedtagning m.m. ensamt af mig Cronberg; Och äro till yttermera visso 2^{ne} lika lydande Contract härom upprättade och underskrifne, som skedde i Malmö

den April 1841,

Å Directionens öfver Rikets
Ständers Låne Contoir vägnar

CJKock

J.A.Noraström

S.Cronberg

å andra sidan stående 140 Rd: Banco, har jag nu efter fulländad arb etc, Bekommit som quittance

Malmö d: 10 Juni 1841

S. Cronberg

Tyvär finns denna byggnad inte kvar, därför att den rivdes för att ge plats åt den nuvarande byggnaden, som numera är stadsarkiv. Det var förresten 1886, som Svens kusins son Martin Ekelund byggde den nuvarande byggnaden. Det lustiga är att Sven skulle måla huset i en klar ljusgul färg och den färgen tycks inte huset blivit av med, därför att mellan de röda tegelstenarna är huset fortfarande gult. Det tog honom drygt en månad att reparera den byggnaden. (m)

Det sista kontraktet jag funnit har stora likheter med ett auktionsprotokoll (jmf. sid. 62), eftersom det berör husarstallgården m.m.:

Sedan Murmästaren S. Cronberg vid denna dag hållen entreprenadauktion, stadnat för lägsta anbudet och sålunda åtagit sig att verkställa nedan upptagne reparationer och arbetet uti Kongl Majst och Kronans härvarande Wakt och Sjukhusbyggnad samt Stall och Ridhus byggnader, är emellan Kongl Majst och Kronan samt bemalte Cronberg följande Kontrakt upprättadt:

Murmästaren S. Cronberg tillförbinder sig att verkställa följande arbeten neml^{en}:

uti Waktafdelningen

att uti rummet N^r 2 anskaffa en ny oljemålad spegeldörr samt reparera lås och beslag; att i N^r 4 reparera golvet, inlägga en ny dörrtröskel samt ett nytt spjell till eldstaden i N^r 8; att i N^{ris} 6 & 7 anbringa en fönsterruta på ena dörren och reparera beslaget till en latrin; att i N^r 8 anbringa en lucka af träd i nedra afdelningen af fönsterkarmen, anskaffa 2^{ne} nya fönsterbågar, reparera beslaget, komplettera glastrutorna och oljemåla bågarna och luckan; samt att hwitta Waktrummet, korridorer, trappor och arrestrum.

uti Sjukhus afdelningen

att i N^r 3 reparera kakelugnen; i N^r 5 anskaffa en ny kakelugnsdörr; i N^r 6 upptaga Pumpen, rengjöra Wattenreservoiren och åter nedsätta Pumpen; att i N^r 11 omsätta och med en del nya Kakel förse ugnen; att reparera fönsterbågarne och komplettera rutorna i Latrinen; att anskaffa ett par nya luckor till Källaren jemte beslag; samt att omlägga gatan till 10 Quadrat famnars vidd.

uti Norra Stallbyggnaden

att inlägga 11 st. nya spiltbottnar af 3tums furuplankor,

enligt särskilte uppgifter; att i N^r 1 afrappa väggen i gången samt reparera fönsterbeslag och hackjern och anskaffa 4 nya krubbjern; i N^r 3 reparera väggarne, spiltväggar, krubbor och hackjern samt anskaffa en ny hackspole; att reparera dörrfönstret i N^r 4; att reparera dörr och fönsterbeslag i N^r 5; att reparera fönsterbeslaget och anbringa 6 st. nya krubbjern i N^r 6; samt reparera dörrlåsen, fönsterbeslaget och stenläggningen i Stallet N^r 7.

Vestra Stallbyggnaden

Att uti alla stallarne inlägga 25 st. nya spiltbottnar; att uti stallet N^r 1 reparera krubborna, hackjernen och 2^{ne} spiltbommar; i N^r 2 reparera krubborna, bombeslagen och hackjernen; i N^r 3 reparera krubbor och hackjern; i N^r 4 iståndsätta hackbeslagen, i N^r 5 reparera hacken; i N^r 6 reparera en fönsterbåge, 3 krubbor, stenläggningen och bombeslaget; i N^r 7 reparera dörrlåset, fönsterposten, stenläggningen och bombeslaget; i N^r 8 reparera mellandörren, fönsterbeslaget, stenläggningen och bombeslaget; i Hömagasinet reparera fönsterbeslaget; i Foderkammaren reparera väggarna och anskaffa 2 st. nya luckor med beslag; i Rustkamrarnes reparera fönsterbågar och beslag; att på denna byggnad aftaga wattentakets och på nya sågade furulackten omlägga taket med minst 15,000 st. ny taktegel, understryka och underhålla taket under ett år.

2^r af dessa arbeten skall wattentakets omläggning, som ej får verkställas på en gång öfver hela byggnaden wara fullbordad sednast den 1ste nästkommande Juli månad, och öfrige arbeten den 1ste September. Det som kommer att nyggöras skall wara i likhet med hvad som förut af samma slag finnes.

3° Wederhäftig borgen ställes för så väl arbetenas fullbordande innom föreskrifne tider som ock för de förskotter som kunna erhållas, hvicka ej få uttagas till högre belopp än hälften af hela entreprenad summan.

4° åligger det entreprenören att ställa sig till nog efterrättelse de föreskrifter som Fortifikations Befälhafvaren lemnar i och för arbetenas utförande.

5te i betalning för alla ofvan upptagna arbeten erhåller entreprenören Två Tusen Sex Hundra Tretton /:2613:/ Riksdaler Banko, hvilka utbetalas utur Landskrona Fortifikations Kassa sedan alla arbetena blifvit fullbordade vid besigtning godkände.

- 6° Försummar entreprenören något af sine åtaganden kommer det bristande att verkställas på hansbekostnad genom Fortifikations Befälhafvaren, hvarför utan, böter beräknade till 6 Procent af det felande kommer innehållas och Kronan ersättas för all den kostnad och skada som genom försummelsen kan uppkomma.
- 7° I öfrigt länder till efterrättelse Kongl Reglementet för Kro no Auktioner och förordningen om Besigtningen, båda af den 20 December 1825.

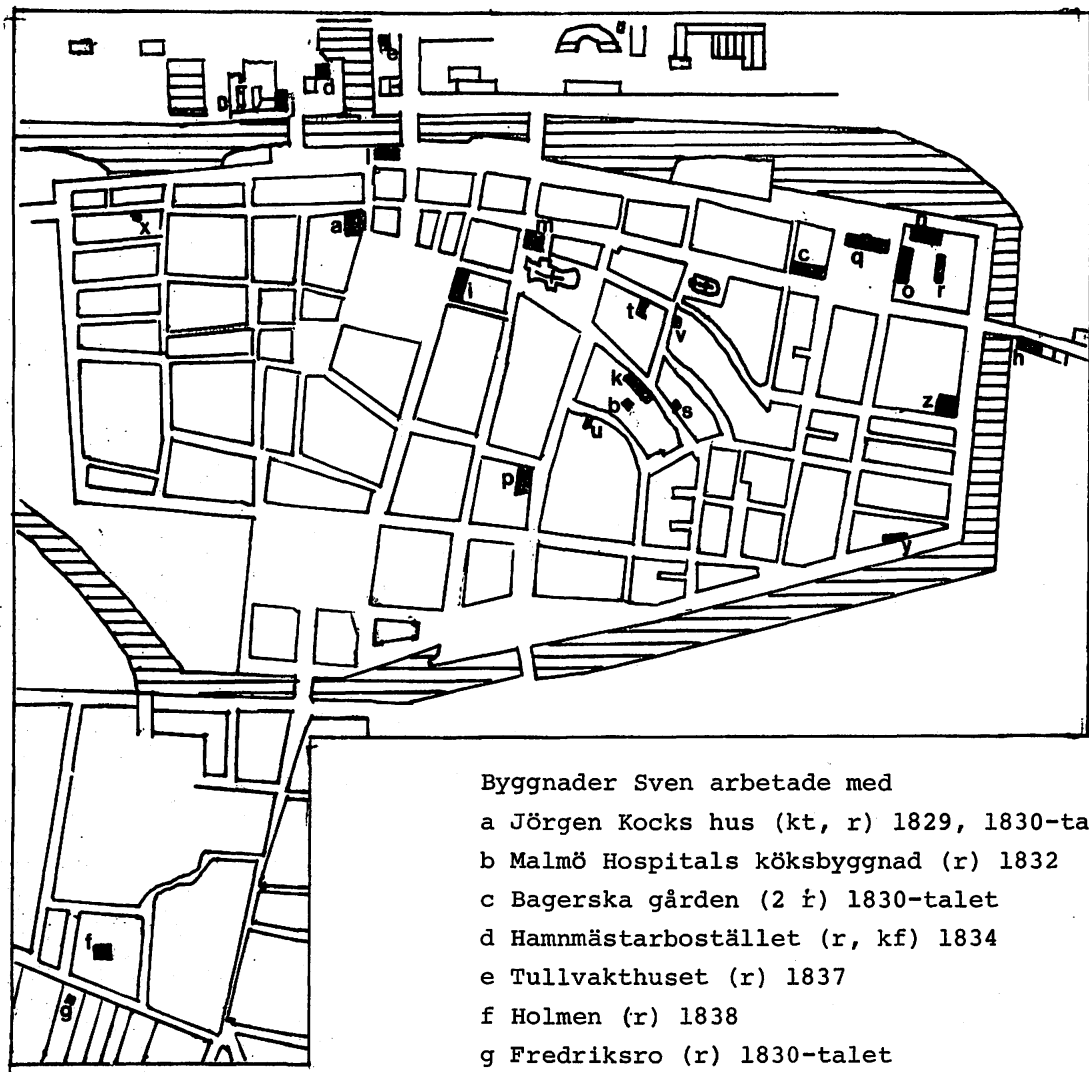
Malmö den 12 Maj 1853
å Kongl: Maj^{sts} och Kronans Wägnar
C.M.Sturtzenbecher
Fortifikations Befälhafvare

Tidigare har jag varit fundersam på vilken byggnad det har varit frågan om, men det har visat sig att Wakt- och Sjukhusbyggnaden eller Högvakten (l) som den också kallades. Norra Stallbyggnaden (n) vid husar stallgården och likaså Västra Stallbyggnaden (o) där. Det var C M Sturtzenbecher, samma person som skrev under Svens sista gesällbetyg, som hade signerat kontraktet.

Trots alla ritningar, kostnadsförslag, auktionsprotokoll och kontrakt har jag ännu inte hittat ett enda hus som Sven Cronberg säkert byggt, möjligt är förstås, att han byggt en av byggnaderna i Husarstallgården. Jag räknar inte heller med att vi ska hitta något hus som finns kvar, men det är ju alltid roligt att kunna säga att det hus som låg där innan hade Sven byggt. Ett undantag är att man kan säga att Sven Cronberg har ritat det lilla hammästarbostället, som ju fortfarande står kvar i hamnen i nästan helt oförändrat skick.

Bokstäverna som jag har satt efter styckena hänvisar till kartan, som finns på nästa sida, där man kan se var husen låg eller ligger. Jag har också satt ut husen som Sven bodde i.

Jag ska också säga att det är en modern karta, i vilken jag har plockat in gatorna som de låg på Isbergs Malmökartan från 1875. Det kan också p.g.a. detta vara så att någon gata inte ligger riktigt rätt, men skillnaden är så fall betydelselös.

Byggnader Sven arbetade med

- a Jörgen Kocks hus (kt, r) 1829, 1830-talet
- b Malmö Hospitals köksbyggnad (r) 1832
- c Bagerska gården (2 f) 1830-talet
- d Hamnmästarbostället (r, kf) 1834
- e Tullvakhuset (r) 1837
- f Holmen (r) 1838
- g Fredriksro (r) 1830-talet
- h Damströms hus (r) 1844
- i Rådhuset (r) ?
- j Materialbyggnaden uti hamnen (kf) 1844
- k Malmö Hospital (kf) 1859 (se även sid 72)
- l Högvakten (2 ap, kt) 1849, 1850, 1853
- m Rikets ständers bank (kt) 1841
- n Norra Stallbyggnaden se l Högvakten
- o Västra Stallbyggnaden se l Högvakten
- p Choleraskukhuset (ap) 1850
- q Ridhuset (2 ap) 1849, 1850
- r Förrådsboden (se Konungabrevet sid.93)

Hus som Sven bodde i

- s 1830-31 Rundelgatan 13
- t 1831-32 Mårtensgatan 8
- u 1832-35 Snapperupsgatan 26-34
- v 1835-65 Kattsundsgatan 6
- x 1865-67 Vestergatan 80
- y 1867-71 Södra Promenaden 5
- z 1881-85 Nya Grönegatan 1

I slutet av 1837 började det ifrågasättas om det inte skulle byggas till på Malmö Hospital, eftersom det var om plats m.m. Ett kostnads förslag skrevs:

Och sålunda få en längd af 58 alnar och 14 1/2 alnar bredd, enligt den dertill uppgifne ritning och hwartill kostnaden för husets uppförande af Bränd murtegel af 11 tums längd 5 1/2 tums bredd och 2 1/2 tums tjocklek till en vånings höjd, med 5 1/4 alnar höga rum, är beräknad till	11,820Rd	8s
och med tillökning af en lika hög öfver våning till	6,174	26.8
eller tillsammans	Rdr 17,994	34.8
hvar till kommer för ombyggnaden af 2 ^{ne} gamla längor till en half länga af korswirke, 14 al: lång 7 al: hög mot gatan och 5 alnar mot gården, inkörsport samt en vedbod 22 alnar lång 14 alnar bred 7 alnar hög kostar	666:	32
eller tillsammans med den förenämnde Byggnaden af 2 Våningar högd	18,661:	18.8

Sålunda skulle byggnaderna kosta 18,661.18.8 att bygga, men tillägges att om man istället för kopparplåtar använder järnplåtar, kunde kostnaden minskas med 481 Rd 32 s Banco.

Kungliga Serafimer Ordens Gillet i Stockholm, som var den dåvarande sjukvårdsstyrelsen beslutade att man ville ha en arbetsplan, samt en entreprenör som kan ställa upp innan man fattar några fler beslut.

Landshöfdingeämbetet i Malmöhus län utarbetades snabbt en arbetsplan och föreslåg, som entreprenör bryggaren Malmquist, som "förut för nit och skicklighet erkände entrepreneuren vid byggnader å hospitalet". Samtidigt skrev Malmquist ett bud "på anmodan af Hosp. Sysslomannen Häradshöfdin. Riddaren Chrysander", som låg nästan 1000 Rdr lägre än det upprättade kostnadsförslaget, nämligen på 16,666 Rd 32s.

Papperna samlades i Stockholm där hovintendent Pfeifer bland annat gjorde följande uttalande:

Entreprenade Auction kan undvikas under vilkor af anbudens pröfning före deras antagande och att erforderlig och godkänd säkerhet ställes så väl för penningarnes lyftning som för arbetets fullständiga fullbordande inom föreskrefven tid, der vid äfven ett lempeligt vit af 10 å 20 Rd B^o, och sättes för hvar vecka som tiden öfverskrides.

Således var det dags för Serafimer Ordens Gillet att besluta

igen. De beslöt att det skulle hållas entreprenad auktion på Lands contoret i Malmö. De godkände också kontraktet. "med tillägg att blifvande Entrepreneuren ställer wedehäftig borgen för arbetets behöriga fullbordande inom d. 1 nästkommande October".

En månad senare var auktionen färdig:

den 7 April

Föredrogs inkomne handlingar, rörande de, till verkställighet af en föreslagen nybyggnad vid Hospitalet i Malmö, dels vid hållen entreprenade auction, dels derefter gjorde anbud, af Bryggaren Malmquist, Murmästaren Cronberg och Commendants Secreteraren Malmros. Hwaröfver Hof Intendenten Pfeffer uti afgifwit Memorial sig utlåtit.

Wid pröfning af hwad uti berörde ämne förekommit och hemställt blifwit, fann kongl: Ordens Gillet godtaga Bryggaren Malmquists anbud, att på entreprenade upföra nämde byggnad för 17,666 Rd^r 32 s Banco.

Det var alltså Malmquist som fick kontraktet. Men nu blir det lite mystiskt, därför att husen skulle ju vara färdiga nästkommande 1 oktober, men de tycks inte ha blivit färdiga förrän ett helt år senare. Men jag kan aldrig tänka mig att Malmquist har betalt ett vite på 10 à 20 Rd under 52 veckor. Nej, det måste ha blivit uppskov av någon anledning. Nedanstående papper som jag hittade på vinden stod det så här:

Till Kongl. Majts Seraphimer Ordens Gillet

Uti Djupaste Ödmjukhet vågar undertecknad andraga. Efter utgången kungörelse af den = = war utlyst Entriprinale Auction att hållas den = = till uppförande af särskilte byggnader wid här i staden Malmö warande Hospital, jag hadde uppgiwet godkänd Ritning och kostnads förslag å de samma, och wid auctionen stannads för lägsta budet. --försed med godkänd borgen af 2^{ne} bland stadens wedehäftigaste män Herra NN och då jag verkställdt de i senan tider betydligaste byggnader här i staden, kunde ej komma i fråga annat än mitt anbuds antagande, då öfwer flödiga bewis både på min skicklighet war ådaga lagd, och cationisterna wedehäftighet almänt känd. Jag kunde der före ej anat än såsom antagen entripreniur giöra bestämd påräkning att utgiöra min skyldighet, och iföljd deraf; genast betinga flera arbetare, och en mängd Byggnads Materialer, för att nu så snart wäder leken det kunde tillåta sätta arbetet i gång.

Men till min förvåning, har jag erhållit kunskap, att en Bryggare wid namn Malmqwist mig owetande ingåt i mitt åtagande - och jag skall således warda bedragen såsom lemnad utan ärsättning för minn återgerder. Det är detta jag vågar uti Djupaste Ödmjukhet underställa en hög och rättvis Pröfning, under förhoppning om den rättelse det jag må wid blifwa mitt inrop, till wärkställande af mittåtagande emot de wilcor auctions protocollet utwisar - Ty skulle Bryggare åtaga sig sådane arbetetn de alldrig lärt, eller äger någon kunskap uti, då ware Mur- och Byggmästare öfwerflödiga, och Publiken fick snart skörda frukten deraf, samt ångra bytet; Och skall ett suktions inrop på dylikt sätt gäckas och återgå från den som stannat för ropet, och klubbslaget, då äro auctioner lika så öfwerflödiga när ingen kan fästa förtroende till sådana Publika åtgärder.

Detta papperet är inte skrivet av Sven, men det var säkerligen ämnat åt honom. Eftersom det gäller härvarande Hospitalet, och det är frågan om flera byggnader, så kan det bara var ämnat för denna tidpunkten. Någoting måste också ha hänt eftersom det tog så långt tid för Malmquist att bygga husen. Det är dock inte säkert att det är Malmquist som har byggt dem, därför att det står inte i brandförsäkringsbrevet som Otto Gröne (Malmö Allmänna Sjukhus 100 år) hänvisar till att de är uppförda av Malmquist, utan han kan mycket väl bara ha tittat i det ovanstående beslutet. För att komma längre i den här affären måste jag utforska Kongl. Serafimer Ordens Gillets handlingar lite mer, och de ligger i Stockholm..

Under hela 1830-talet hade det inte funnits mer än tre murmästare i Malmö, Falck, Hallberg och Cronberg. Så vitt jag förstår var det Falck som styrde och ställde. 1838 hade det kommit två nya mästare till ämbetet, Johnsson och Westergren. I augusti 1839 inlämnar Sven Cronberg och de två sistnämnda murmästarna en anmälan mot Falck, som förresten var ålderman, och Hallberg. Anklagelserna är av mycket allvarlig art, men ganska roande att läsa. Därför är det lika bra att jag presenterar anklagelserna med en gång:

Till Vällofliga Magistraten i Malmö

Resl.

Kommuniceras genom Sökandernas försorg Murmästare Hallberg och Falck, som föreläggas atd, med wite af 1 Rd 32 sk B^{ko}, inom 8 dagar efter delfåendet till Magistraten inkomma med förklaring. Malmö

Rådhus den 24 Aug. 1839

Ex o Protocollo

O.J.Centerwall

Twänne bewitnade afskrefter häraf hafva i dag tillstöld enåt Murmästaren Falck och enått Hallberg intygar Malmö den 28 Augusti 1839.

A:Landberg

Olof Sjöholm

Vi äro finsatta i den lidsamma nödvändighet att hos Magistraten, som närmaste vården om handtverkeriernas vidmakthållande och till växt jemlikt skråordningen af 1720 tillkommer, väcka uppmärksamhet på det oskick och den oreda, som förefinns inom murarelaget här i staden genom tvenne våra embetsbröder olaglige och oordentlige beteende dels i yrkets bedrifvande dels i allmänhet, såsom borgare och medlemmar af detta samhälle. Det lär icke vara vällofl. magistraten obekant, men kan, om så erfordras, styrkas atd åldermannen i vårt embete, murmästaren Falk, jemte murmästaren Hallberg, som äro de, om hvilka vi tala, båda äro hvad man kallar af sig komna och i deras enskildte lefnad högst oordentlige och opålitlige, embetet och oss öfriga till föga heder och båtad. Men hvad vi dessutom och hufvudsakligast finns nådigt anmärka, är atd de icke fullgöra sina skyldigheter såsom borgare och mästare genom debiterade skatters erläggande hvarken till kronan eller

staden, att de icke hålla ringaste ordning på sitt fack, som utan deras mästareshets vetskaper och som tycke åtaga sig arbete när och hvar som helst, samt slutligen at de skyddar obehöriga personer, som icke höra till embetet och således icke utgöra utskylder för yrkets bedrifvande med likväl idka derunder hörande arbetet. Det lidande och intrång, som genom alla dessa förhållanden tillskyndas oss öfrige murmästare i staden måste läteligen inses. I en tid, då rörelsen inom vårt yrke är knapp och otillräcklig, så att gesäller och lärlingar ofta ganska länge nödgas vara sysslolösa med ändock utgöra sina skattebidrag, samt då skatterna äro ganska dryga och ärligen jemte dyrheten på lefnadsförmögenheter ökas, måste de menlige följderna af nämnda förhållande för oss öfrige blifva dubbelt kännbara. Skråinrättningen är grundad på ordning i handtverkeriernas bedrifvande och har äfven deraf sitt namn. Utan ordning och strängt iakttagande af den deraf följande arbetsfördelning kan den icke existera. Oordentlige och oduglige mestare tålas ock af författningarna lika litet som fus-kare och bönhasar. De göra enahanda skada för embetets bestånd och kredit, och 20 § i 1734 års Lannshöfdinge instruktion ålägges derföre magistraterna att tvenne gånger om året hålla noga ransakning om hvars och ens handtering och näring i staden. Enligt Kongl. Brefvet den 18 dec. 1735 tillkommer det Konungens Befallnings hafvande, Magistraten och Borgerskapet gemensamt att pröfva, hvilka borgare äro mindre nödiga för städerna, och 3 § af Kongl. Resol. Städernas besvär af den 12 April 1739 innehålla att de ringare borgare, som icke kunna betala sina utskylder och genom sån handtering äro städerna mera till tyngd än verklig styrka och således bland borgerskapet onyttige män under plikt bepröfvande komma. 14 mom. 17 § af Värfnings stadgan 1802 ~~lägger~~ förklarar till krigstjenst förfarne sådane borgare och handtverkare hvilka såsom oförmögne att kunna utgöra lagliga utskylder samt till lättja, slöshet och ett oskickligt lefverne begifne, blifvit med Konungens Resol. hafvandes redskap och minnen af Magistraten och Borgerskapets Äldste från åtnjutande af borgerliga rättigheter utesluten. Då det således är utom allt tvifvel att oordentliga och odugliga borgare böra till de öfrigas räddning miste sitt burskap, må vi ödmjukast påstå, att bemänt Falk och Hallberg må uteslutas från deras rättigheter såsom borgare och mestare,

förbehållande oss att, om så erfordras och Vållofl. Magistraten icke efter Stadens Äldste hörande finnes deras intyg tillräckligt, få bestyrka de uppgifter, som föranledt vårt påstående.

Malmö den 24 aug. uti 1839

S. Cronberg
Murmästare

A. Johnsson
Murmästare

J.C. Westergren
Murmästare

Som tidigare nämnts var dessa anklagelserna mycket allvarliga, därför att det var ytterst ovanligt att man försökte köra ut mästare från skrået. En gång Borgare, alltid Borgare. För att göra det lättare för magistraten att köra ut de här två andra mästarna räknar de efter anklagelser upp ett antal sätt vilka göra det möjligt för magistraten att köra ut dem. Därför försöker Falck försvara sig på alla sätt och vis:

Aller Ödmjukaste Förklaring!

Resl.

Remitteras till Stadens Äldstes för utlåtande. Malmö Rådhus den 7 sept 1839.

Ex Protocoll

O J Centerwall

På det sanningslösa eller bedrägliga före gifwande hwarmed Murmästarna Kronberg, Westergren och Johnsson inkommit till Wållofl. Magistraten mot mig och hvad mig angår, få jag i Ödmjukhet afgifwa följande Förklaring; Jag är den älste wid vårt Embete, näst. Hallberg kan det wäl intet wara underligt att Kronberg, nu i sednast Åren är påförd store skattskilling än jag, då han har den mästa Rörelsen och är ansedd för att wara Husägare och förmögen hwilket likwäl icke hör till saken, men det kan wäl inte wara Wållofl. Magistraten obekant, att jag har betalt de Skatter och utskylder mig hittils blifwit på förda hwilket jag för öfrigt kan bevisa med Quittencer såwäl å Contrebutions=sedlar som med Skattebok äfwen som quittencer för alla öfrige utskylder som blifwit mig tillräknade; De öfrige Mästarne som wågat wara behjelplice att beljuga mig wäl icke annars weta hwad det är att betal Borgerliga utskylder, ty de äro ännu Nybakade, det de willja säga att jag skall warit af mig kommen kan icke anses för annat än wan=ryckte, och tider för deras räkning kommer thywärr allt! Jag har emedlertid alldrig tydt något hwarken af dem eller någon annan, utan jag har Hedeligen utbetalt såwäl Hus=hyra, som andra

utskylder så fort jag möjligen kunnat, och de hafwa för öfrigt alldrig handlat så mycket till Byggnads=Materialier m.m. som jag, och någon Handlande kan ej träda fram och säga sig hafwa en fyrk att fordra af mig, och sådeles kan jag wäl icke anses wara i mitt handlingsfall hwarken oordentlig-eller af mig kommen, haft så länge jag är Debiterad 4 Rd^r B^{CO} fattigskatt, och jag har alldrig klagat öfwer de utskylder mig blifwit påförde, utan jag har hedelighet betalt allt sådant och står till ingen Riste för förflutna året, och all ederparterna ämnar jag ej anmodas betala något för mig Kan jag wäl wara staden till tyngd på sådante förhållande eller onyttig? Wederparterna åsyfta endast wäld för att helt och hållet förderfwa mig om möjligt vore på det de sjelfwa skola hafwa allt. Så det synes som de finner en glädje till att jag är bysatt, men att de liwäl ännu icke kunnat lyckats, till att jag är bysatt att förmå mina Gesäller och Lärlingar öfwergifwa mig och afwikas från sina skyldigheter och hörsamhet, så att Wederparterna kunde hafwa allt sjelfwa och lyckas; Att skörte mig så långt att Hustru och barn skulle gå och tigga. Detta är uppenbart deras önskan, de hafwa wäl åberopat Skråförordningar, men de hafwa och förglömt att taga i betraktande hwad 10 Capt 16 § omförmäler så jag kan anses wara sjuk nog då jag är bysatt, och sådeles förhindrad och förment att gå ut och ställa om mina arbeten utan måste för sådant ändamål tillita mina Gesäller en rättighet hwad 13 § i förenämnda Capitel omförmäler, och jag måste anse min Hustru wara såsom enka då jag icke kan komma hem utan hon nödgas tillita Gesellerna om Arbetet om någon hjälp, och jag är ännu icke försatt i några omständigheter att jag kan räknas för att wara af mig kommen ehuru jag är bysatt förmodar jag ej att jag derigenom tillfogas mina öffrige Embetsmän ett det minsta förtryck, utan de deremot skola nytta och minst af min bysättning då deremot jag lider betydlig förlust, och må de endast lemna mig i fred i min warande belägenhet, under denna tiden har jag knapte kunnat Sysselsätta halfwa utan af mina arbetare i Staden och en del har jag nödgat gifwa tillstånd att söka sig arbete hos annan Mästare hwaraf Westergren och Johnsson weta sig begagna. Det är icke jag som skyddar obehörige personer utan det är åklagarna, hwilka hafwa hela sommaren låtit flera sammanskocka sig och till och med bygga nya hus inom Stadens område utan att

derföre lageligen tilltala hwarken dem eller de som begagnat dem; Då jag war på fri fot sökte jag nog hålla ordning hwilket är Wällofl. Magistraten noga bekant, och derigenom som aflast haft beswär med sådant för Embetet bibehållande i ordning och skick, Det hade varit de andra Mästarnes skyldigheter nu, då jag är frånwarande att noggrant i akttagande allt hwad som för ordningens bibehållande hörer. Alldrig har jag fått någon anmärkning på mig för odugliga och oordentliga arbetens förfärdigande såsom Cronberg har fått på sig icke heller har jag brutit mot Skråförordningens 17de Artickel och 3 § ej eller inträngt mig uti annor Mästares antagne och betingade arbete såsom Westergren har gjordt emot mig icke heller jag någonsin brutit mot 3 Capt 15 § såsom Johnsson, som antagit Gesell utan afsked från mig, ehuru jag befalt Gesellen gå i arbete på Nybyggnad, och blef bysatt, och måst med anledning häraf låna en pålitlig Gesell af Westergren för att under min frånvaro förestå arbetet; ingen oordentlighet i mitt arbete, och yrke kan bewisas mig men jag wet ar de här om nämnd låtit Oordentligt tillgå såsom uti Herr Zickermans=gård då han war ägare af den, under stundoms hadde Westergren sina arbetare där och stundtals inwistes Hussaren Lundström dit med sine medhjelpare, och det war allt annat jag hade med detsamma att sköta och jag wet bestämdt att det förtryter dem att betala mina utskylder med. Då nu herr Wetterlin tillhandlat sig Zickermanska=Gården kan han till och begärde Falck till sin nödvändiga reparation, och förbehöll jag så beskälla hussaren Lundström som han kände till och hwilken har arbetat af nödwändighet och i saknad af andre då jag behöft honom uti 10 å 12 års tid och gjordt jag känd hos en och hwar för en skicklig arbetare uti Murare handtverket altså kunde jag icke neka honom för behålla dem, och har arbetar nu ensam som Murare medan herr Wetterlin icke kan få någon annan hos någon Mästare som jag ansåg sig belåten med, ej genom ett sådant Wederparterna må blifwa ålagde böter efter hwad Lag förmån för deras uppfundna sanningslösa och obestyrkta åtal emot mig.

Malmö Bysättningshäkte den 3^{dje} September 1839

J Falck

Murmästareålderman

Som sagt var försvarar sig Falck på alla sätt och vis. Här

börjar Falck med att skriva att murmästaren och husägaren Cronberg är den förnämsta och rikaste murmästaren i staden, och fortsätter med att de två andra endast äro nybakade och inte vet hur det är att betala skatt. Vidare säger han att han har betalt all skatt som han är påförd, och att ingen har en fyrk att fordra av honom, men ändå sitter han i bysättningshäkte, vilket är ett häkte för gäldenärer. Sedan börjar han räkna upp alla fel de andra har gjort, t.ex. att Cronberg blifvit anklagad för att vara oduglig och opålitlig i sitt arbete, att Westergren tagit annans mästaress arbete, att Johnsson har tagit en av Falcks gesäller. Till sist yrkar han på böter för Cronberg, Westergren och Johnsson, därför att de uppfunnit detta sanningslösa åtal emot honom. Falck säger således att han är helt oskyldig, så att det är lika bra att vi lyssnar på Hallberg:

Med aflemnade af här hos bifogad afskrift som blifwet mig tillställd, får jag Ödmjuk förklara: Den klagan som murmästarne Cronberg, Johnsson och Westergren till Wälloflige Magistraten aflemnadt lærer endast syfta på murmästaren Falck, hwilken jag har bekant, Åstadkomer sådana Oordningar som där är föreskrifne men hvad mig wid komer så kan den större delen icke tillämpas mig, somm mera har hwarken Gesell eller Lärning i Arbetet; hvad som klagarna likwäl sandtfärdeliger anför är det jag wisserligen är hwad de kallar å mig komen och i knappa omständigheter hwilket ej är så underligt då ju flera nya mästare komma till Embetet, och Falckens Geseller Lärodrängar med flera på hans frisedel upptar det arbets förtjenst som torde tillfalla mästare. Emellertid, kan jag, som nu snart 20 år warit mästare och Borgare, ej längre uthärda att betala de dryga skatter mig kunde påföras, och bestrider sådeles icke klagandernas på stående att derifrån frikänd; då jag likwäl tänker med egna händer, så länge jag för mår, söka förtjena mitt lifs bergning, under den förhoppning att de min nöd blir altför stor, anhåller jag något understöd af Embetet och Stadens wisa inrättningar. Malmö den 4de September 1839

Per Hallberg

Hallberg erkänner att han inte har betalt skatt. Han säger också att han är villig att avgå, om han kunde få pension från Ämbetet. Iöfrigt lägger han skulden på Falck, som han råkar ha bekant. Förhållande blir 4 mot 1, istället för 3 mot 2, som det var först.

Magistraten har också själv kontrollerat om de betalt skatt:

	Debiterad				
	skatt	Betalt	Afkortat	Restanter	Anm.
Falck					
1836 års Stads Skatt	5. 5.	5. 5.			
1837 års dito	6. 8.6	6. 8.6			
1838 års dito	6.33.6			6.33.6	
1836 års Krono Skatt	10.32.	10.32.			
1837 års dito	10.32.	10.32.			
1838 års dito	90.15.	44.15.		49. .	saknar tillgångar
Hallberg					
1836 års Stads Skatt	7.32.			7.32.	bristande
1837 års dito	4.17.6			4.17.6	tillgång
1838 års dito	4.29.			4.29.	
1836 års Krono Skatt	10. 1.		10. 1.		
1837 års dito	17.10.		17.10.		
1838 års dito	20.37.		20.37.		

När magistraten fått alla dessa uppgifterna remitterades alltsammans till Stadens Äldste för utlåtande. Stadens Äldste vet inte vad de ska tro, om det är Falck eller Cronberg som ljuger, men konstaterar att Hallberg är villig att gå i pension. Sedan skickar de tillbaks alltsammans tillsammans med sitt eget utlåtande. Magistraten överlämnar målet till Auditör Knutsson för betänkande. Vad Knutsson sedan sa vet jag inte, Men i murareämbetets i Malmö protokoll kan man läsa följande:

1839 den 19 November

I muraremästare embetet anmälte, att åldermannen Falk infunnen tids sjukdom aflagt sig åldermans befallningen och att Embetet i stället valt mästare herr Cronberg, hwilket nu godkännes.

Nu råkar det vara så att Falck faktiskt var sjuk och att han avled 1841 och boet efter honom gick i konkurs.

Svens far som hette Sven Pålsson och var sockenskomakare dog den 11/4 1840 av ålder. Han var gift två gånger, första gången med Pernilla Nilsdotter, som dog 1813 och andra gången med Bengta Johnsdotter, som överlevde honom. I sitt första gifte hade han sönerna Sven Cronberg och Per Svensson, samt dottern Johanna. I sitt andra gifte hade han inga barn, men hustrun hade i sitt tidigare gifte sönerna Pehr Klang och Jon Andersson. Det här bör man ha klart för sig innan man börjar läsa den här bouppteckningen.

Ahr 1840 den 18 April förrättades af undertecknad Bouppteckning wärdering och arfsdelning efter afledna Sockenskomakaren Swen Pålsson i Öfra Glumslöf, som med döden afled den 11de dennes och lämnade efter sig Enkan Bengta Jonsdotter, jemte 3^{ne} myndige bröstarfwingare, Sönerne Murmästaren S;Cronberg från Malmö och Sockenskomakaren Pehr Swensson i Glumslöf, samt Enkan Döttren Johanna derstädes, woro närwarande alla tillstädes att sin rätt på se; efter om bud infant sig som Bouppteckningsman Kyrkowärden Jöns Jönsson, med biträde Såsom wärderingsmän woro på Kallelse tillstädes åboarne Jöns Ohlsson och Christian Nilsson alla i Glumslöf. och å Enkans wägnar Sönerne Jordägaren Pehr Klang från Glostorp, och skomakaren Jon Andersson från Tostarp woro närwarande. Enkan Bengta Jonsdotter på mintes att rätteligen uppgifwa Boets qwarlåtenskap, Sådant som wid döds timman förefans, så att det med lifl. Ed. Kan styrkas om så på fordras skulle, war efter följande uppgafs, wärderades och upptecknades i ordning som följer neml.

Wärdering	Riksgäld	Försäljning	R h s
Kontante penningar fans icke.	RD s. r:		Rd s. r:
<u>Koppar</u>			
1 Kitel wägr 15 sp à 24 s sp	7.24	Sonen Pehr Swensson	9.13
1 mindre Dito 3 sp à 24 s	1.24	Enkan på stället	1.27
1 panna Dito	1.	Glumslöf H. Pehr Nilsson	1.13
1 Krus Dito	.24	Glustorp Jordäg. Pehr Klang	1.27
1 Malm Ljusstake	. 8	Glumslöf åb. Nils Swensson	.12
<u>Jernwaror</u>			
1 panna järn	. 8	Gifwit åt Enkan	----
1 Dito	.24	Enkan på sin del	----
1 handyxa	. 8	på stället Enkan Dito	.15
1 wedyxa	. 8	Malmö Murmäst. S;Cronberg	.27
1 tångfla	.12	N;Glumslöf h. Måns Frisk	.37
1 Bandknif	.12	Öfra Glumslöf åb. Christian Nilsson	.23
1 dikes spada	. 8	N;Glumslöf O;Nettelberg	. 8
1 Dito	. 4	oför	
Transport	12.20	Transport	16.10

	Transport	12.20
1 hotång		.12
1 nafwar		. 4
1 huggejern		. 4
1 jernstång		.24
1 Sperreborr		. 1
1 Säg		.24
1 Dito		. 4
1 Swin Kjuder		.12
1 hammar		. 8
1 hötjufwa		. 8
1 torf jern		.18
1 Kitelfot		. 6
1 Eldstång		. 8
1 torf spada		. 8
1 tång		.12
1 Jern Gryta		1.24
1 skjendwedja		. 4
1 lyckta		. 2
1 hör repa		.12
1 Ljie		. 4

Trä

Trävaror

1 Kista	2.	
1 Dito	.32	
1 Skåp	1.24	
1 Kar	.24	
1 bandstohl	. 4	
1 Ostburr	. 6	
1 bord	.18	
1 stohl	.16	
1 Dito stohl	. 8	
1 handqwarn	.24	
1 Skjepe mål	.24	
1 Karahyll	1.	
1 Skåp Dito	.12	
1 Kar Dito	. 8	
1 Dito	. 6	
1 Dito	.12	
1 Kar	. 8	
2 ^{ne} Baljer	.16	
1 Backetrug	.18	
1 Resell	. 8	
1 hjullbörr	.16	
1 bänk	. 4	
1 g. borrh	. 6	
1 trefötting	. 2	
1 Pall	. 2	
1 hickla	.12	
1 Kappe måht	. 2	
1 Skåhl	.12	
1 Dito	. 8	

Sängkläder

Enkans dageliga Säng	8.	
1 Öfwer dyna wägr	14 sp à 14 s sp	2. 4
1 Dito	14 sp à 18 s sp	5.12
1 dyna Dito	.4 sp à 16 s sp	1.16
1 Dito	.4 sp à 16 s sp	1.16
1 Dito	.4 sp à 12 s sp	1.
1 Dito	.4 sp à 8 s sp	.32
1 linen unedyna		2.24

Transport 50.31

	Transport	16.10
Nedra Glumslöf h. Jöns Andersson		.23
ibm: Skredd. Anders Jönsson		. 5
Öfra Glumslöf huss. Bengt Schewin		. 4
Son Pehr Swensson på st.		.40
ibm: RotSold. Pehr hector		. 6
N;Glumslöf h. Nils Sjunason		1.
Glustorp Pehr Klang		. 9
Mörarp Torp. Anders Johanss.		.25
N;Glumslöf h. Måns Frisk		.15
ibm: Åb. Ola Jönsson		.15
ibm: Smed Joh: Pehrsson		.20
på Enkans del		----
öfra Glumslöf Åb. Christian Nilsson		.12
Dito man		.13
N;Glumslöf D;Nettelberg		1.25
Tostarp Skomakaren Jon Anderss,		. 7
Dito man		. 4
Öfra Glumslöf N ^o 1 Jöns Olsson		.13
N;Glöf f:d: Sold. Anders Sandberg		. 4

Glumslöf Ola möllare	4. 8
Tostarp Skomak, Jon Andersson	1. 2
N;Glumslöf Åb: Ola Jönsson	2.17
på stället Enkan	.21
Öfra Glumslöf h. Pehr Pålsson	. 2
Son Pehr Swensson	. 4
Dottren Johanna	.11
Enkan på sin fördel	----
Son Cronberg	.12
N;Glöf Smed. Johannes Persson	1.
ibm: h Pehr Nilsson	.36
får Enkan begagna i sin tid	----
Dito Dito	----
Dito Dito	----
Katslösa Rot Sold. Anders Elg	.16
Dito Dito	.20
N; Glumslöf h. Jöns Andersson	.22
oförsälda	
Öfre Glumslöf Rot Sold. Pehr hector	.28
Dito Man	.16
ibm: h. Ola Bengtsson	.22
Dito Man	. 7

Öfra Glumslöf Åb. Christian Nilsson	. 8
ibm: Åb. Jöns Ohlsson	. 2
ibm: Son Pehr Swensson	.17
fattigjonet pigan Ingar N;Glu	. 9

På hennes för del	----
Son Pehr Swensson	5.12
Dito Man	9.30
Öfra Glumslöf hussaren Bengt Schewin	2.28
Son Cronberg i Halmö	2. 4
Son Pehr Swensson	1. 4
Son Cronberg	2.26
Dito Man	1.28
Transport	61.38

	Transport	50.31
1 Dito ølinen unedyna/	1.	
1 Dito	. 8	
1 Dito Jone	..24	
1 åke dyna	.36	

Lintyg

1 lång drejelsduk	2.	
1 lärfs duk	.18	
2 blå garns Dito	.24	
1 pude var	.24	
1 Dito	.24	
1 Dito	.24	
1 Säng omhäng	1.	
1 lacken	.40	
1 Dito	.36	
1 skjorta	1.	
1 Dito	1.	
1 Dito	.24	
1 Dito	.24	
1 Dito	1.24	
1 Dito	1.16	
1 Dito	1.24	
1 Dito	.32	
1 Dito	.12	
1 Dito	.36	
4 nattkappa	. 8	
1 tvärpossa	.12	
1 Forkläde	.24	
1 p. wantar	. 4	
1 posse	.24	
1 Dito	.12	

Gångkläder

1 mörke blå rock	2.24	
1 Dito	3.	
1 Dito wit	1.	
1 Ljusblå	1.24	
1 tröja Dito	1.24	
1 väst	1.	
1 Dito	1.	
1 p. byxor	.24	
1 tröja	.16	
1 päls	1.	
1 p. strumpor	.36	
1 p. Dito	.36	
1 par strumper	.32	
1 hat	. 8	
1 Dito	. 1	
1 p. byxser	.12	

De Wesse

1 hugge knubb	. 4	
1 fjerding	. 4	
1 Rabbe bänck	. 2	
2ne q. Sprödar	. 2	
1 hand Ahl	. 2	
1 döng grep	. 4	
2ne skufflablad	. 4	
1 band snora	. 2	
1 vana	. 2	

Transport 87.12

	Transport	61.38
Enkan på stället	1. 7	
N:Glumslöf h. Hans Pehrsson	.26	
Dito man	.36	
Son S;Cronberg	1.12	

Ålabodane fisk. Jöns Larsson	2.	
SonCronberg	.14	

Eric Elg	.32	
Ålaboderna Anders Jönsson	.35	
förtuna Jöns Ohlsson	.13	
Qwistofta h. Lars Nilsson	1.31	
Anders Modig G.	.42	
Jönslöf N:Gl.		
N:Glumslöf Smed. Johannes	1. 2	
Glumslöf Rögtaren Anders	1.25	
Dito man	.31	
Mölaren Ola i Gl.	.40	
ibm: Glöf h. Ola Bengtsson	1.37	
ibm: dr. Måns	1.22	
Rögtaren Anders	1.25	
ibm: husm. Ola Bengtsson	.32	
Rögtaren Anders	.12	
Dito man	.41	
Enkan Bengta Wiarp	. 9	
Ålaboderne Jöns Larsson	.15	
N:Glumslöf N ^o 9 h. Hans Pehrsson	.27	
gossen Jöns Pehrsson	. 6	
son S;Cronberg	.31	
Son Pehr Swensson	.14	

förtuna fiskaren Jöns Ohlsson	4.20	
Öfra Glumslöf Eric Elg	4.	
N:Glumslöf Jönslöf	1.27	
H. e r slöf h. Swen Eskelsson	3. 3	
N: Glumslöf h. Hans Pehrsson	2.17	
Herslöf h. Swen Eskelsson	1.25	
förtuna fiskaren Jöns Ohlsson	1.19	
Rögtaren Anders	.39	
Dito man	.20	
N:Glumslöf åb. Ola Jönsson	1.16	
Rögtaren Anders	.47	
Ålaboden dr. Anders Jönsson	1. 2	
Glumslöf Eric Elg	.37	
N:Glumslöf h. Hans Pehrsson	.12	
ibm: h. Nils Sjunasson	. 2	
ibm: h. Hans Pehrsson	.17	

Anders Modig	. 5	
N:Glumslöf Jöns Månsson	.14	
ibm: h Hans Pehrsson	. 3	
Tostarp skomak. Jon Andersson	. 3	
Glumslöf åb. Jöns Ohlsson No 14	. 2	
Son Pehr Swensson	. 4	
Glumslöf h. Lars Taper	. 7	
Son Cronberg	. 3	
Glumslöf RotSold. Pehr Hector	. 2	
Transport	110.23	

Transport	87.12	Transport	110.23
1 stige	. 2	hussaren L;Cronwahl	. 3
1 watten span	. 2	ibm: h. Sone Månsson	. 3
1 par tafler	.12	ibm: äb. Nils Swensson	.18
1 par stöflar	1.24	ibm:Anders modig	2. 6
1 par skoo	. 2	ibm: h. Ola Bengtsson	. 2
1 Bibel	3.13	Son Cronberg	5.
1 drickes tunna	1.	qwistofta h. Johan Andersson	1.29
1 del swin borster	.12	Son Cronberg	.20
1 säng	. 8	Katslösa Anders Elg	. 9
2 g. Rakeknifvar	.16	Öfra Glumslöf h. Hans Andersson	.25
1 del jernskramel	. 8	Son Pehr Swensson	.12
Ståhltrå	.16	ibm: äb. Jöns Ohlsson	.20
12 Piler	1.16	ibm: äb. Christian Nilsson	2.
5 Dito	.24	N;Glumslöf h. Hans Pehrsson	.31
hulle buskar m:m:	.12	Öfra Glöf h. Ola Bengtsson	.15
1 ask	.36	ibm: äb. Jöns Ohlsson	.36
1 Dito	.24	ibm: Jöns Ohlsson	.36
1 blomträd	. 4	P;Klang	. 4
de Werse buskar	. 4	Son Pehr Swensson	. 5
1 Abul	2.	ibm: äb. Christian Nilsson	2.17
2 Dito	1.24	dito man	2.16
några Piler	.24	Anders modig	.30
dito buskar	. 4	Dottren Johanna	. 4
4 piler	. 8	ibm: Christian Nilsson	.10
1 askträd	.24	äb. No 14 Jöns Ohlsson	.30
några träd	.32	do do man	.40
Dito do	.24	Anders modig	.26
dito do	.16	do man	.16
1 hammar	. 8	Gronberg	.10
Summa	104.29	Summa	134.16

Bonningslängan som till kommer Wärderas i åtta wägarum till, som skall stå för Enkans räkning till hennes död

33.16 33.16

Skuld och Gravationer upptages som äro följande.

Begravnings på Kostnad i et för allt samman Räknad	22. 2	
endel små skuld som upptages i ett för allt	1.	
De fattiges andel	. 9	
Tings på skrift m:m:	1.	
wärderingens arfwode	1.24	
Bouppteckning och skiftes samt Auctions arfvoden	6.40	32.37

Att boet rätteligen blifwit uppgifwit och inting witterligt undan dölgt intygas under Eds för Pliktelse

Bengta B.I.D. Jonsdotter

wärderingens raktighet besannar Undertecknade

Christian Nilsson

Jöns Olsson

närwarande arfwingar under skrifwa

S;Cronberg

Pehr Swensson

Johanna I.S.D: Swensdotter

Pehr Klang

Jon Andersson

Enligt bestämd öfwerenskommelse, äger Enkan begagnade persed-

persedlar som äro särskilt till hennes förmonn i bouppteckning-
 en anteknade till hennes död, men sedan till faller oss arf-
 wingar, äfwen äger hon bebo Boningslängan den Norra till sin
 död, emot det hon sjelf öfwerenskommer med jordägarne, och
 sjelf betalar jordlågan, men efter hennes död oss tillfaller;
 Så att hennes arfvingar ej hafwa någon del uti nämde huss! men
 di waror, som vår styfmoder hade till huset när hon blef gift
 med vår fader, till hör vår styfmoders barn, men skulle Tac-
 ket eller gåflarne behöfwa en nödwändig eller någon större Re-
 paration; så få wi gemensamt i stånd sättadt, Datom som of-
 wan.

S;Cronberg	Pehr Swensson	Johanna I.S.D. Swensdotter
murmästare i Malmö	Pehr Klang	Jon Andersson

De Twenne Wäggarum som äro emellan Norra längan, och det hus
 som vår syster Johanna äger till hörer nämde syster från den-
 ne dag enligt vår faders förordnande som med gifwes af oss.

S;Cronberg	Pehr Swensson
Såsom närwarande wittne på en gång	
Christian Nilsson	Jöns Olsson

Ut Redning och Skifte

Invintarium Summa enl. Auction belopp	134.16
---------------------------------------	--------

från går Gravationerne 32 Rd 27 s, .

återstår en behållning 101 Rd 37 s, som fördelas lika mel-
 lan Brödrar och syster emellan, då hwar dera undfår 33 Rd
 44 s 4 rst, som gör till dem alla efter deras aflidne fad-
 er skomakaren Swen Pålsson i Öfra Glumslöf, Etthundrade
 En Riksdaler Trättjo Sju skillingar allt i Riks gäldssed-
 lar.

Så Lunda Wara förrättadt intygar Utsupra
 Jöns Jönsson

De fattigas andel gitteras af
 Quistofta den 20 Maj 1840

DeMunkafRosenschöld

N° 5

År 1840 den 19 maj wid Rönnebergs Härads lagtima Sommarting
 i Glumslöf blef denna Bouppteckning till Härads Rätten ingifwen
 i 2^{ne} exemplar, deraf det ena lades till förwar bland Rättens
 handlingar betygar

På Härads Rättens wägnar

Den här bouppteckningen har en del underliga beslut, och det berodde alltså på att Svens första fru dog tidig, och att han innan han gifte om sig upprättade ett äktenskapsförord med sin blivande hustru Bengta Johnsdotter.

Sedan wi underteknade Besluttadt jngå Äckenskap med war andra framdehles att våra Barn Efter vår död; Arfwa hwar dera Sitt fäders Huss som är faders och moders samt När warande förmyndare Sins emellan öfwer Ens Kommelse och Bifahl om hussetts repratjon, Besöria underteknade för Myndare; Två tredondehlar och Änkan En tredondehl; Ålaboden på Sådan grund hafwa wi öfwer Ens Kommit och Besluttat att ej någon dera Å Barnens ömsesidor skulle Kuna skedd någott Klanter som skedde uti Ållaboden; Den 9de December 1813.

Pehr Staffenson

Sven Pålsson

Pehr Mattisson

Bengtta Jonsdotter

Till witne underskrifwa

Anders Pehrsson

Jöns Jönsson

Ola Bengtsson

Detta ganska röriga äktenskapsförordet säger istort sett samma sak, som den överenskommelsen barnen skriver på i arvsskiftet (se förra sidan), då det här ligger till grund för det beslutet. Om man nu lämnar det här och i stället tittar på vad som auktionerades ut, så finner man t.ex. en bibel som Sven köpte för 5 riksdaler. Tyvärr har jag inte hittat denna bibeln. Man ser också hur viktigt det är att se till att det stämmer med sammanhanget, t.ex. står det bland "De Werse" 1 par tafler. Då tänker man väl närmast på ett par tavlor, men eftersom det kommer ett par stöflar efter, så måste det vara ett par tofflor.

Sven Cronberg var, som tidigare framgått, gift två gånger, den första gången med Christina Åckerholm och den andra gången med Maria Laurentia Sjöström. I sitt första gifte hade han en son Vilhelm Salomon (se sid. 38), som dock dog späd. I sitt andra gifte hade han nio barn, varav sex stycken nådde mogen ålder. Jag skall inte ta med alla födelsenotiser. Det skulle bli alldeles för långtråkigt och jag har inte heller varken plats eller tid, utan jag nöjer mig med att ta med den första och den sista födelsenotisen, vilka båda kommer ifrån Caroli församling.

1840 Febr. 29 föddes och den 11 mars döptes murmästaren Sven Cronbergs och dess hustru Maria Laurentia Sjöströms, 23, dotter Margareta Petronella. Modern i borgelige vilkor. Enke Fru Anna Marg: Sjöström, fru Klein, fru Anna M Sjöström ms¹¹ Mertha S Sjöström, Carolina Klein, Elina Jacobsson, Hamnmästare Pettersson, Brandtfogde Bergman handl. N Nilsson och dess h: Sjö Tull Waktm. Joh. Sjöström, Glas-mäst: Olsson, Hökbindare J. Brunskog, föräldrar i borgelige villkor. Acten förrättade Prosten Angelin.

1859 Decem. 30 föddes och den 27/1 1860 döptes Murmästaren Sven Cronbergs och dess hustru Maria Laur: Sjöströms /42/ son Per August. Modern i Borgerliga vilkor, Faddrar woro murm. P Ekelund, Traktör Ola Jeppsson, Svarfvarem: H L Hagmark och Hofslagare M Skånberg

De övriga barnen voro dessa:

Kristina Sofia Elisabeth f 9/5 1842 d 1/12 1843

Kristina Sofia Elisabeth f 17/1 1845 d 19/3 1921, skötte och ägde H L Hagmark & C:os paraply och parasollfirma.

Selma Maria Svenonia f 31/3 1847 d 19/3 1851

Tora Bernhardia f 10/8 1849 d 29/12 1917, bodde tidvis hos farbror Sven.

Selma Maria Svenonia f 30/8 1852 d 13/4 1936 tidvis husföreståndarinna.

Sven Lorens Gregorius f 12/3 1855 d 6/9 1855

Sven Salomon f 9/6 1857 d 4/1 1941, provinsialläkare i Nyköping.

Av de sex barnen som nådde vuxen ålder var det endast Per August, som gifte sig. Sven Salomon lär ha varit förlovad, men den bröts då flickans far inte var förtjust i Sven Salomon. Varken farbror

Barnen

Sven eller flickan gifte sig. Ej heller någon av systrarna gifte sig.

I födelsenotiserna hade jag hoppats på att hitta en del personer, vilka Sven Cronberg hade byggt hus till, men det tycks mest vara frågan om Marias släktingar, som var närvarande vid barndopen. Svens föräldrar eller syskon var över huvudtaget aldrig med vid dopen. Det var bara Svens kusin Måns Ekelund, som var murmästare i Malmö, som var närvarande någon gång.

Sven höll sin med lärlingar och gesäller. Hur många han hade kan man få reda på genom Contributionssedelar. Men dessa siffror är inte säkra, därför att även om han har haft en lärling eller gesäll nästan ett helt år kan den här lärlingen eller gesällen vara skattskriven hos en annan mästare, så därför har jag försökt komplettera med husförhörslängden. Men problemet här är att jag inte vet när på året en gesäll eller lärling kom i Svens tjänst. Men om man jämför båda finner man följande:

	Gesäller			Lärlingar		
	enl. skattese.	enl. hfl.	s:a	enl. skattese.	enl. hfl.	s:a
1833	4			4	6	6
1834	3			3	6	6
1835	6	7		7	5	1
1836	10	10		10	9	2
1837	9	11		11	8	2
1838		8		8		1
1839	10	5		10	5	1
1840	9	1		9	4	4
1841	8	1		8	7	7
1842		6		6		2
1843		5		5		3
1844		4		4		4
1845	5	-		5		
1855	4			4		

Som man kan se av siffrorna är det här med husförhörslängder betydligt osäkrare, men kan ändå vara till ett visst stöd. Nu har jag bara tagit upp siffror mellan 1833 och 1845 (1855), men Sven hade givetvis både gesäller och lärlingar ända fram till slutet av 50-talet, och vid konkursen 1865 hade han den senaste tiden bara haft en. Man kan dock se att Svens glansperiod var under skråtiden.

I husförhörslängden står alla hans arbetare namngivna och ur den har jag gjort följande axplock:

Christian och Anders Österberg var kanske bröder och om jag inte misstar mig blev Anders Österberg murmästare i Malmö

Anders Frisell, som 1836 flyttade till Malmö slott "på vatten och bröd" för att han fuskat med någon slags flyttningsattest.

Måns Persson Ekelund född uti Glumslöv, kusin till Sven. Han blev med Svens hjälp murmästare i Malmö och det var nog han som ägde Södra Promenaden 5.

Redan på 1800-talet hade vi ett väl organiserat, men ineffektivt brandväsen. Jag hoppas det är bättre nu?! Brandordningen för Malmö stad var stadfäst av Kongl. Maj:t den 4 Juni 1828.

Det hela var organiserat på följande sätt: Borgarna var uppdelade i olika lag. 6 st sprutor, brandsegel, brandstegar, brandhakar och "vid nedrifning". Alla dessa brandlagen hade var sin anförare och några förmän. Landshövdingen i länet skulle vara samordnare, eller i hans frånvaro Stadens borgmästare, eller i hans frånvaro den äldste rådmannen.

Men behövde de rycka ut någon gång? Jo, någon enstaka gång var de tvungna att rycka ut. Jag vill inte göra någon lång uppräknings, utan nöjer mig med att tala om att Suell-Kockumska tobaksfabriken brann ner 1829 (Det var ju då Sven kom till Malmö, se sid 91), och järnvägsstationen 1866, som brann ner till grunden på grund av dålig effektivitet från brandförsvarets sida.

Men vad har Sven då med det här att göra? Jo, det är så här att det skulle finnas några män, som hade hand om "nedrifning". Denna specialkår skulle ha hand om nedrivning av brinnande hus, på så sätt att inget intilliggande hus tog fyr. Och den som bäst vet hur ett hus är byggt, är ju, naturligtvis, den som har byggt det, eller den som brukar bygga hus. Då borde samma man också veta hur ett hus rivs bäst, och det är där Sven kommer in. Sven var helt enkelt anförare för murareavdelningen av kåren för nedrivning, vilket man kan läsa i 1861 års Stadskalender för Malmö. Till sin hjälp hade Sven de andra murmästarna i staden, som var förmän, och för grovjobbet alla gesällerna. Huruvida Sven fick rycka ut ofta eller ej känner jag ej till.

En annan mycket viktig sak, som också har med det här och göra är brandsynen. Enligt faster Margareta, så hade Sven en liten plåt, som han kunde sätta i hatten. På denna plåten stod brandsyningsman, eller något liknande. Och när han stoppade denna plåten i hatten, så kunde han gå runt och syna hus o.d. Således, kunde han t.ex. säga att en mur måste rivas av brandsäkerhetsskäl. Jag har inte hittat några brandsyningsbrev från 1830- eller 1840-talen, men det måste ha funnits några sådana, då brandförordningen för Malmö stad var stadfäst 1828, se ovan.

Därför vet jag inte i vilken utsträckning Sven praktiserade detta.

Enligt Per August, skulle Sven ha lett det tekniska arbetet vid reparationen av St Petri kyrka. Han skulle då haft ett mycket stort bekymmer, nämligen om man skulle våga flytta fram det höga träaltaret, när det skulle muras bakom det. Till slut skall Sven beslutat att de skulle försöka. De lyckades flytta fram altaret och de fick tillbaks det också, utan att det gick sönder.

Om detta stämmer, så är det möjligt att Sven arbetade under Brunius, men jag har inte hittat något bevis för detta. Det bör dock inte vara så konstigt då Brunius mer än gärna tog all äran åt sig, och därför inte sparade alla papper som han borde ha gjort. Om jag inte misstar mig började Brunius restaurera St Petri kyrka 1848 och fortsatte fram till 1854.

Överhuvud taget utfördes aldrig under 1800-talet några reparationer på hela kyrkan samtidigt, utan det var reparation här och en där. Ett år reparerade en sak ett annat år en annan sak. Det gör att det mycket väl kan ha varit en sådan här mindre reparation, som Sven utförde.

Jag har för mig, men jag är inte alls säker, att man vid någon senare reparation på 1900-talet flyttade fram altaret, och att man då fann en lapp, varpå det stod vem som flyttade fram altaret senast.

Den 12 april 1849 upprättades efter Entreprenad Auktion (se sid. 62) Entreprenad Kontrakt enligt vilket Sven skulle verkställa åtskilliga reparationer på Kronans hus och byggnader i Malmö. Bl.a. skulle han uppföra en förrådsbod vartill han hade tillförsäkrats 600 fångdagsverken. När han sedan började arbeta fick han inte tillgång till detta, utan var tvungen att själv leja arbetskraft. Han skrev då till Krigskollegium och bad att få ersättning för denna extra löneutgift.

Dn 3023

fortifik afdⁿ Nr 420

den 30 maj 1850

Protocoll utdrag till murmästare S Cronberg

S.D. Ett till K. Coll genom fortifikations Befähafvaren i Malmö insänd ansökning hade murmästaren S Cronberg, under åberopande af det med honom 12 april 1849 uprättade Entreprenad contract om verkställandet af åtskilliga reparationer och arbeten i Kronans hus och byggnader i Malmö, anhållit att då honom enligt 1^a punkten af berörde contract blifvit tillförsäkradt arbetsbiträde af fångar med bevakning, men dessa biträde icke erhållits förr än han uppfört förrådsboden å Hussar Stallgårdens, hvartill 600 fångdagsverken var beräknade samt, jemlikt ett utaf Material Bokhållaren J.B.Cederberg afgifwet ansökningen bifogat bevis, kostnader under Maj och Juni månader för bevakning af de under denna tid använde fångar blifvit af Entreprenören bestridd, honom måtte beviljas ersättning med 103 Rd 16 s banco för tillskyndad oberäknad kostnad utöver det belopp som bordt utgå ifall fångbevakning varit att tillgå, öfver hvilken ansökning militär contract efter ett i ämnet hafva infordrat närmare underrättelse genom fortifikations Befälhafvaren i Malmö, med utlåtande inkommit.

Detta med hvad handlingarne i öfrigt inhålla tog K coll. i öfvervägande, och då enligt hvad uplyst blifvit Entreprenören, murmästaren Cronberg, i och för bevakning af under arbetet använda fångar, under maj och juni månader mot serskild ersättning af 12 s banco per dagsverke, fått vidkännas kostnader för 66 dagsverken, fann Kung. Coll. skäligt besluta, att det skulle Sökanden ersättas beloppet af nyssnämnde dagsverkskostnad med tillsammans 16 Rd 24 s Banco, dem utdrag af protocollet ska sökanden meddelas med förståndigande att, derest han med beslutet icke åtnöjes, han eger hos Kmt i

underdånighet anföra besvär hvilka bör, på sätt Kungl. förordningen den 10 Januari 1759 föreskrifves, inom 4 månader hvarje månad till 30 dagar räknad, klockan före 12 på dagen efter häraf erhållen bevislig del, till Kmt^s landtförsvars Departement Cansli Expedition vid balans förlust ingifvas.

--Stockholm som ofvan.

Efter befallning

G S

Till Fortifikations Befälhafvaren i Malmö, med protocollutdrag att behållas murmästaren Cronberg.

Kungl. Collii denna dag utfärdade protocollsutdrag i anledning af murmästaren S Cronbergs gjorde ansökning om ersättning för tillskyndad förlust vid utförandet af utaf honom sistl. år antagne reparations m fl arbeten å Kronans hus och byggnader i Malmö, varder härvid öfverlemnadt, med anmodan att låta nämnde protocolls utdrag. sedan tid om insände tagit närmare kännedom Cronberg till _____, samt ad till honom, emot behörigt qvitto, låta ur Malmö fortifikations Cassa, af besparingarna efter verkställda arbete, utbetala den sökanden enligt Kung. Coll beslut tillerkände ersättning af 16 Rd 24 s banc: Stockholm d.

Krigs Kollegium tycker att Sven ska få en ersättning på 16 Rd 24 s för de 66 bewakningar, som Sven fått. Eftersom Sven ville han 103 Rd 16 s, blev han naturligtvis missnöjd när han bara fick 16 Rd 24 s, så att därför utnyttjade han möjligheten att överklaga till kungen.

Stormäktigste Allernådigaste Konung

Öfver Eders Kongl. Maj^{ts} och Rikets Krigs Collegii bifogade beslut af den 30 sistl. maj, mig delgifwet den 8 sistl. Juli får jag allerunderdånigst anföra följande besvär. Då 1^{sta} punkten af det genom Herr Fortifikations Befälhafwaren härstädes med mig den 12 april 1849 upprättade Kontrakt om verkställande af åtskillige reparationer och arbeten å Kronans hus och byggnader härstädes, tillförsäkrat mig arbetsbiträde af fångar till högst 10 man med bevakning dagligen, men denna förmån enligt Material Bokhållaren Cederbergs intyg ej kommit mig tillgodo för än jag redan utfört det hufvudsakligaste arbetet, neml: uppförandet af en förrådsbod, havrtill 600 fångdagswerken wore beräknade, så får jag allerunderdånigst

anhålla att mig måtte allernådigst bewiljas den sökta ersättningen 103 Rd: 16 s: B^{CO} för sålunda tillskyndad, oberäknad kostnad utöfwer det belopp, som bordt åtgå i fall fångbewakning warit att tillgå.

Och wågar jag hærtill desto heldre hoppas aller nådigste befall, som ofwanberörde wilkor och förbindelse blifwit å Eders Kongl: Majst och Kronans Höga wägnar utfäste.

För att göra det blifwande ersättningsbeloppet så ringa som möjligt sökte jag att få fångbetäckningar af ordinarie fångbewakningsgarnisonen, hwilka till en början endast en och annan gång och till ett ringa antal, wida under det utfästa erhöills med tillsammans 66 dagswerken som bewakade 132 fångar, men slutligen af wederbörande befäl helt och hållet afslogs sedan fängelseinrättningens egna förehafwanden tog fångbewakningsstyrkan i anspråk. Ett sålunda obestämdt arbetsbiträde kunde ej wara mig till någon serdeles nytta, utan snarare till skada enär det dels föranledde afbrott i arbetet och dels war otillräckligt till handtlangs arbeten hwartill det egentligen war afsedt och inga priwata arbetare kunde förmås att med fångar deltaga i samma slags arbete. Af dess skäl måste jag anli- ta priwata arbetare och betala dem högre aflöning än wanligt då jag ej tidigt nog kunnat uppgöra accorder.

Den av mig sökta ersättningen 103 Rd: 16 s: B^{CO} öfwerstiger högst obetydligt den kostnad som uppkommit om jag verkligen erhållit di till förrådsbodens uppförande beräknade 600 fångdagswerken. Om derifrån afdrages 132 fångdagswerken som jag verkligen kommit mig tillgodo så återstå 468. Till bewakning af dessa, efter wanliga förhållandet härstädes, hade erfordrats 234 betäckningar, hwilka serskildt kommenderade, antages skola kostat minst 16 s: B^{CO} per man, som gör B^{CO} Rd 78. hwartill lägges kostnaden för anwände 66 fångbetäckningar à 12 s:

	16.24
Tillsammans	94.24 s:
skillnaden blir alltså endast	8.40
	103.16

Hwilka 8 Rd: 40 s: jemwål torde förswinna om alla omkostnader för 234 betäckningar noggrant tages i beräkningen.

Till betäckande af de utgifter dessa mina underdåniga beswär förorsaka får jag allerunderdånigst anhålla att allernådigst

warda tillagd 25 Rd: Banco kostnadsersättning.

Att warda hörd öfwer de underdåniga förklaringar och utlåtan-
den häröfwer af gifwas utbeder jag mig allerunderdånigst.

Med djupaste vördnad trohet och nit framhårdar
Stormäktigste Allernådigste Konung
Eders Kongl: Majts

Allerunderdånigste tropligtigste undersåte
Malmö d: 21 October S. Cronberg
1850 murmästare

Sven menar att i kontraktet var det avdraget kostnaderna för be-
vakning av 600 fångdagsverken. Och nu vill Sven ha tillbaks des-
sa pengarna eftersom han inte fick bevakningen. För det vill han
ha 103 Rd 16 s, dessutom vill han nu ha ersättning för det besvär
han har haft med det här med 25 Rd. Sven fick vänta till året
därpå innan han fick svar från kungen.

Kongl. Maj^{ts}

Nådiga Resolution uppå de besvär Murmästaren S. Cronberg i
underdånighet anført deröfver att, sedan han, under åberopande
af det honom den 12 April 1849 upprättade Entreprenad Contract
om verkställande af åtskilliga reparationer å Kongl. Maj^{ts}
och Kronans hus och byggnader i Malmö hos Kongl. Maj^{ts} och
Rikets Krigs Collegium anhållit att, då honom, enligt 1^{sta}
punkten af berörde Contract, blifwit tillförsäkradt arbetsbi-
träde af fångar med bevakning, men detta biträde icke erhål-
lits förr än han uppfört förrådsboden i Hussar Stallgården,
hvertill 600 fångdagsverken warit beräknade, samt, jemlikt
ett utaf Material Bokhållaren J.B.Cederberg afgifwet bewis,
kostnaden under Maj och Juni månader för bevakning af de und-
er denna tid använde fångar blifwit af Besväranden bestridd,
honom måtte bewiljas ersättning med 103 R 16 s Banco för till-
skyndad, oberäknad kostnad utöfver det belopp som bordt utgå,
i fall fångbevakning warit att tillgå; då har Krigs Collegium
genom beslut af den 30 Maj sistlidet år förklarat att, då,
enligt hvad upplyst vare, Besväranden i och för bevakning af
under arbetet använde fångar under Maj och Juni månader mot
serskild ersättning av 12 s Banco för hwarje dagswerke fått
widkännas kostnaden för 68 sådane, komme Besväranden att nju-
ta ersättning för beloppet af nyssnämnde dagswerkskostnad med
tillsammans 16 R 24 s Banco; Anhållande Besväranden nu, på

anförda skäl, i underdånighet, icke allenast att, med ändring härutinnan, den ifrågavarande ersättningen måtte honom i Nåder bewiljas till det af honom önskade belopp 103 R 16 s Banco, utan ock att derutöfver i och för de underdåniga besvärens afgifvande en kostnadsersättning af 25 R Banco måtte honom i Nåder beviljas; hvaröfver wederbörande hörde blifvit och Krigs Collegium med underdånigt utlåtande inkommit; Gifwen Stockholm den 25 Juni 1851.

Kongl. Maj^t har i Nåder låtit sig föredragas handlingarne i detta mål; och all den stund inför Kongl. Maj^t upplyst blifvit att Besväranden vidkännts icke allenast högre dagsverkskostnad för uppförande af ofwannämnda bod, åtaga underhållsabeten, serdeles wintertiden, hvartill han, enligt Contractet gagna fångdagswerken till det lägre pris, för hwilket de, efter sedermera inträdda förhållanden med bewaknings manskapet på Malmö f.d. Citadell, icke utan serskilda och högre kostnader för Staten kunnat honom tillhandahållas, alltså och enär Contracts wilkoren icke från Kongl. Maj^{ts} och Kronans sida kunnat uppfyllas, finner Kongl. Maj^t Besväranden till den sökta ersättningen berättigad; hwadan Kongl. Maj^t med ändring af Krigs-Collegii öfverklagade beslut, will såsom ersättning för liden förlust å ifrågawarande byggnads arbete, å stället för de genom samma beslut klagandentillerkände 16 R 24 s Banco, i Nåder tillerkänna honom det yrkande beloppet Ett Hundrade Tre Riksdaler Sexton Skillingar Banco, men beträffande klagandens tillika wäckta anspråk på godtgörelse för de genom de underdåniga besvären i målet honom orsakade kostnader, så finner Kongl. Maj^t att Nådigt afseende derå icke kan fästas. Hwilket wederbörande till underdånig efterrättelse länder. Datum ut supra.

Oscar

Sigill:

OSCAR SVER. NOR. GOTH. OCH W. KONUNG

RÄTT OCH SANNING

Chart. Sigill.

8 R 24 s

coll
A.H.

CvHohenhausen

Resolution uppå Murmästaren Cronbergs und: besvär i fråga om ersättning för åtskilliga enligt Contract med Kronan verkställda arbeten.

Konungen ansåg tydligen Sven Cronbergs besvär berättigade, och Sven fick ersättningen på 103 Rd 16 s, men dock ej de 25 Rd, som han ville ha som gottgörelse. Om man tittar på hur mycket Sven fick betala för att lösa ut brevet med kungens sigill förstår man att han ville ha extra ersättning. Han fick ju betala 8 rd 24 s för kungens sigill, och han fick säkert också betala för Krigs kollegiums beslut, och då är snart de 25 Rd borta.

Som det kanske märktets var första delen av brevet från kungen så gott som identiskt med första delen på krigs kollegium beslut.

Tyvärr har jag inte funnit Sven brev till krigs kollegium. Det är nämligen väldigt svårt att veta när han skrev det då det kan ha skett redan i juli 1849 och senast i maj 1850.

Till sist måste jag påpeka att det här problem med fångdagsverken har ingenting alls med konkursen att göra. Detta var en för länge sedan glömd affär, när Sven gick i konkurs.

I början av 1865 klagade Hovslagaren M Skånberg på att Sven inte betalt ränta på ett lån som Sven hade tagit av honom sedan den 11/3 1861. Själva lånet var på 91 Riksdaler och med fyra års ränta skulle det bli 115 Rd. Det var förmodligen därför Sven tvingades gå i konkurs, eftersom han två månader senare, i mars, lämnar in sin konkursansökan till Magistraten.

Till Wälloflige Rådhus Rätten i Malmö.

Som jag utan det, att jag de sednare åren lidet ganska stora förluster genom missgynnande konjungktur uti min rörelse, dels genom förlust i och för antagna arbeten, dels så litet arbete så att endast jag har kunnat sysselsätta Sex a Sju arbetare, det sistförslutna året endast Tre man och mer än halfwa tiden endast En man, således har det varit och är ganska swårt för mig, Hustru och barn att försörja Oss. Nu har jag äfwen blifwen angripen af mina Borgenärer, hwilka med lagens stränghet af mig utkräfwä sin fordran till min och mine öfrige borgenärers Skada, alltså anhåller jag ödmjukast, att till mine borgenärers förnöjelse få afträda all min egendom.

Malmö d: 4 mars 1865

S. Cronberg

Till synes har Sven haft dåliga tider, ont om arbete o.s.v. Det var nämligen så att det första som hände när det blev dåliga konjukturer var att just murmästarna drabbades, då ingen vågade satsa pengare på hus. Vidare kan man se att det är inte bara Sven, utan också hans hustru. I Dombokens civilrättsavdelning kan man läsa så här den 6 mars 1865.

N^o183 Efter anmälan företrädde Murmästaren S. Cronberg, samt inlemnade skriflig ansökan, deruti han anhöll, att få all sin egendom, på en gång, till borgenärernas förnöjande afträda; och var ansökningen åtföljd af en förteckning öfver tillgångar och skulder afgifne, de förre till värde 6,680 Rd 55 öre; hvaremot endast en del af skulderne funnos till beloppen utförde, enligt hvad Cronberg nu upgaf af den anledning, att han icke kunde med noggrannhet till beloppen upgifva dessa skulder. Med anledning häraf

Resolverades

Genom offentligt anslag, kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar, samt serskilda underrättelser till upgifne fordrings

ägare jemte Kronans Ombudsman i orten skola Murmästaren S. Cronbergs och hans hustrus samteliga borgenärer kallas och föreläggas, att, innan kl 12 på dagen, Måndagen 8 nästinstundande Maj, uti RRns Civilafdelnings Sessions rum härstädes inför Rättens Ordförande eller någon dertill förordnad ledamot, sine hos Cronberg och hans hustru egande fordringar anmäla och bevaka på dätt konkurslagen den 18 September 1862 stadgar; och skola jemväl makerne Cronbergs i orten vistande borgenärer serskildt kallas, att måndagen d. 13 innevarande månad, kl 11 fm, hos RRn sig infinna, för att i ärendet höras, samt utse godman till gäld bundna boets förvaltning; Aliggan- de det Cronberg, att sistnämnda dag tillstädsekomma, beredd att aflägga föreskriven gäldenärsed.

Sven Cronberg lämnar in en bouppteckning, enligt vilken han skä ha 6,680 Rd i sitt bo. Sven har av någon anledning inte reda på hur stora skulder han har. Det bestäms att förhören ska börja veckan därpå, den 13 maj, då också en godman ska utses, Sålunda står det så här i Dombokens Civilmålsavdelning den 13 maj 1865.

N^o202 Jemlikt RRns uti konkursmålet, emellan murmästare S. Cronberg och hans hustru å ena, samt deras borgenärer, å andra sidan den 6 innevarande månad gifna beslut, bemälde makars i ortens vistande borgenärer kallade, att denna dag kl 11 fm, hos RRn sig infinna, för att i ärendet höras samt utse godman till gäld bundne boets förvaltning: och inställde sig vid uprop Murmästaren Cronberg personligen samt inlemnade ~~tillgångar~~ tillägg till bouppgiften, uptagande ytterligare tillgångar till värde 54 Rd. 93 öre; hvarförutan följande borgenärer tillstädes woro och anmälde fordringar till nedannämnde belopp nemligen:

Skräddaremästaren G Fristrup, 250 Rd. Rmt kontant lån

Hofslagaremästaren M Skånberg, 91 Rd. Rmt

Muraremästare Westergren, 60 Rd enligt skuldförbindelse

Rotemästaren Wilhelm Nilsson 200 Rd. Rmt likaledes på grund af skuldbref, samt

Kyrkobetjenten Olsson, dels hvad han kunde komma att utbetala såsom löftesman för gäldenärens skuld till Wilhelm Nilsson, dels ock 29 Rd. Rmt, som Olsson utbetalt i följd af borgen.

Gäldenären fick aflägga den i konkurslagen föreskrifna Ed; hvar- efter borgenärerna till godman i kkursen utsågo Herr v Hfdgn

Fr. Nilsson, för hvilken, i sådant afseende, serskildt förordnande skulle af RRn utfärdas; Och updrog RRn åt v Hfdgn C Lewenhagen, ett, i egenskap af dess ombudsman, biträda vid utredningen af boet.

N^o203 Enligt behörigen anställdt val varder Herr v Hfdgn Fr. Nilsson härigenom förordnad, att, i egenskap af godman omhänderta-ga och förvalta tillgångarne uti Murmästaren S Cronbergs och dess hustrus till kkurs afträdde bo, samt jemväl i öfrigt om-besörja boets angelägenheter; åliggande det v Hfdgn Nilsson, att dervid ställa sig gällande konkurslagsföreskrifter till efterrättelse.

Detta var alltså första förhöret, som hölls, varvid påstås att bl.a. Westergren och Rotemästaren Wilhelm Nilsson skall ha skuld att kräva av Sven. Men på listan över borgenärer står varken Westergren eller Nilsson med.

Hur många sådana här förhör hölls, känner jag ej till då jag inte kunde hitta några fler.

Vidare utsåg de en godman som skulle se till det gäldbundna bo-et, och vad det angick

Sedan har jag inte hittat några papper förrän den 8 maj, då det var den s.k. inställelsedagen, då alla borgenärerna skulle när-vara. Vad som hände den dagen står skrivet i en speciefl bok för inställelsedagar.

1865 den 8 maj No 14 Murmästare S Cronbergs konkurs

Sedan till följd af Rådstufvu Rättens härstädes beslut den 6 sistlidne Mars Murmästaren S Cronbergs samtliga borgenärer blifwit i föreskrifwen ordning kallade, Att innan klockan 12 denna dag uti Rådstufvu Rättens Civilafdelnings Sessionsrum för fordringar anmäla och bewaka, på Sätt konkurslagen den 18 September 1862 Stadgar. Så förelagt nu å Sålunda utsatt tid och stille detta ärende till behandling af undertecknad Rättens Ordförande i närmare af Gälldenären, Godemannen i af-trädde bort v Häradshöfdingen F Nilsson, samt Rättens Ombuds-man v Häradshöfdingen C Lewenhagen.

Efter föredragning af konkurs ansökningen jemte hvad förut i ärendet förekommit tillkännagafs, instegstid bevaknings hand-lingar blifwit inlemnad af:

Drätelsekammar, Slagtaren J Olsson, Skräddaremästare G Ekström jemte Glasmästaren P Enelund och murmästaren A Johnsson,

Stadstjenaren Nils Pettersson, Herr Kamreraren och Riddaren G Beijer å Konl. Majts och Kronans wägnar, Bagaren M Wahlbom i Lund, Skomakaremästaren J P Malmborg, Philosophie Magister B Cronholm jemte Bokhållaren W Lundeberg, den sistnämnde ytterligare enskild, Byggmästare N Thulin, Murmästare P Ekelund jemte Målaremästaren C B Molin och C Malmlöf samt kyrkobetjent O Olsson, Hofslagaremästaren M Skånberg, samt hustru Anna Christina Carlsson.

Widare aflemnades bevakningshandlingar af Urmakaremästare G T Lundgren i Handtwerkarnes härstädes pensions kassas wägnar, kyrkobetjent O Olsson jemte handlanden L O Osberg genom Handelsbetjenten Nils Holmberg, bemälde Osberg tillika med Handlanden och Riddaren F H Kockum, genom samma Ombud, Bleckslagaremästaren A Gundersén, Skräddaremästaren G Fristrup, Bagaren L Persson samt skomakaremästaren L Sjöström.

För borgenärerne föredrogs härjemte den af Godemannen, jemlikt föreskriften 49 § konkurslagen, af gifna skriftliga berättelse, innehållande bland annat att Gälldenären icke gjorts sig skyldig till bedrägligt förhållande, annan oduglighet eller vårdslöshet mot sine borgenärer.

Härefter begärdes Anstånd för granskning af bewakningshandlingarne Med anledning hwaraf och sedan åt v Häradshövdingen Nilsson updragit, att i egenskap af syssloman förklara med Gäldebundna boets förvaltning, i hwilket afseende Alltså förordnande för honom komma att af Rådstufvu Rätten utfärdas, underrättades de tillstädsewarande, att derest någon af borgenärerna, sysslomannen eller Gälldenären funne sig befogad till framställande af jäf emot en eller flera af bewakade fordringarne, skriftligen författade. Anmärkningarne konde till Rådstufvu Rätten inlemnas sednast Måndagen den 22 innevarande månad, hvarefter i samråd med Rättens ombudsman bestämdes, ej mindre att handlingarna under skriftväxlingen skulle här å Rådhuset parterna tillhandahållas, än äfwen det dessa egde, att inför Ombudsmannen härstädes sammanträda Måndagen den 29 i denna månad klockan 5 em för behandling af de inlemnade anmärkningarna.

Som bilaga till det här stycket finns en förteckning på alla borgenärerna och deras skuldkrav, även alla godemannens berättelse om gälldenären. Det finns också ett inlägg i domboken. Alla dem som står skrivna i den ovanstående texten har fått sina

skuldkrav godkända. Och hur stora skulder Sven hade till dem kan man se av följande bilaga.

1 Drätelsekammaren: enligt intecknad skuldbref med förmånsrätt enl 17 Cap 9§ kb Kln den 8 October 1861		700:-
ränta fr d 7/3 1863		
kommunal utskylder 1864, Förmånsr: för 10 Rd 40 öre såsom utg af fastigh.	14:58	10:40
2 Slagtaremäst J Ohlsson: enligt räkning	18:-	
reservationsvis på grund af borgen	375:-	
3 Instrumentmak G Ekström, Glasmäst P Enelund och murmäst A Johnsson på grund af borgen å inteck jemte ränta å Lagsökningskostnadsers:		800:-
4 Stadsbetjenten Nils Pettersson enligt 2ne in-tecknade skuldbref, förmånsrätt		412:50
5 Kamreraren G Beijer Kronoskatter m.m. för inv-år, förmånsrätt		
6 Bagaren M Wahlbom: enlig revers	500:-	
ränta fr d 28/1 1865		
7 Skomakaren J P Malmberg: enligt revers	50:-	
ränta fr d 1/10 1864		
8 Magister B Cronholm och Bokhållaren W Lundeberg enl borgen, äfwen bevakadt af Bagaren M Wahlbom	500:-	
med ränta		
9 Bokhållaren W Lundeberg i boet innestående arfwemedel		
10 Byggmäst. N Thulin: på grund af revers och räkning	95:30	
11 Målarne B Molin, C Malmlöf och O Olsson samt Murmäst P Ekelund, på grund af borgen	301:50	
med ränta		
12 Hofslagaren M Skånberg: enl. revers	91:-	
ränta fr d 11/3 1861		
jemte Lags o utn. kostnader	12:50	
13 Inspektör Carlsson hustru Anna Christina Carlsson enl förbindelse, gällningsrätt	50:-	
under yraknde af qvittningsrätt		
14 Hantverkarnes i Malmö Pensions Kassa genom Ur-mak G T Lundgren: enligt 2ne skuldförbindelser	875:-	
Transport	2888:88	1922:90

<u>Konkursen</u>		Transport	2882:88	1922:90
äfwen bevakadt af F H Kockum, Slag L Ohlsson ränta fr d 1/11 1864				
15	Handl: L O Osberg och Kyrkobetjenten O Olsson reservations vis, på grund af borgen jemte ränta		200:-	
16	Handl. F H Kockum och L O Osberg reservations vis enl borgen ränta		500:-	
17	Bleckslagaren A Gundersen: enligt räkning Qvittningsrätt		100:-	
18	Skräddaren G fristrup enl revers utan skriftlig förbindelse jemte ränta		200:- 50:-	
19	Bagaren L Persson: på grund af räkning ränta		47:98	
20	Sterbhuset efter aflidne Enke fru Anna Marga- reta Sjöström, genom L Sjöström i kkursboet innestående, men till beloppet ej nu upgifna arfvemedel			
		Summa ca	3980:86	1922:90
		Summa totalt ca	5903:76	

Sven hade alltså 20 borgenärer, som ville ha pengar från boet. De som hade förmånsrätt (högra spalten) fick sina pengar först, medan de övriga fick dela på det som blev över. Svens skulder uppgick till mer än 5900 riksdaler, då varken räntorna eller de ej till storlek uppgivna skulderna är med tagna.

Vid samma tillfälle, som tidigare nämnts läste godmannen upp en skriftlig berättelse om gäldenären:

Berättelse, afgifwen till borgenärerna å inställelsedagen å Murmästaren S Cronbergs konkurs.

Boets närvarande ställning torde kunna bestämmas sålunda, att tillgångarne hwilka uti bouppteckningen upptagits till 6680 Rd 55 öre, med afseende å fasta egendomens verkliga värde, lära nedsättas till ungefärligen 4000 Rd hvaremot så widt utrönas kunnat, lära uppgå till omkring 5000 Rd Rmt.

Af undertecknad äro till denna dag förskjuten för boets förvaltning 25 Rd 58 öre och till gäldenärens underhåll 10 Rd. Gäldenärens obestånd synes härröra endast af brist på arbete i yrket hvarförutan gäldenären på grund af ålderdom warit oförmögen att till familjens fulla bergning bidra.

Bokföring har icke af gäldenären hållits, men någon anledning att gäldenären oredligt eller vårdslöst sig förhållet har icke förekommit.

Malmö den 8 maj 1865.

Fredrik Nilsson

Godman

I denna berättelsen skriver godmannen att eftersom huset inte kan värderas till mer än ca 4000 Rd, så kan inte boet vara värt mer än ca 5000 Rd. Det skulle innebära att boet förutom den fasta egendomen innehållit ca 1000 Rd (jämför det med Svens bouppteckning). Vidare anser godmannen att Sven är oförmögen att till familjens fulla bergning bidraga.

Till sist denna dag, den 8 maj 1865, beslöts att Fredrik Nilsson också skulle vara Syssloman, och fortsätta förvalta tillgångarna.

N^o406 Herr vice Häradshöfdingen F Nilsson varder härigenom förordnad, att, i egenskap af Syssloman, fortfarande omhänderhålla och förvalta tillgångarne uti Murmästaren S Cronbergs till konkurs afträdde bo, samt i öfrigt ombesörja alla de mydigheter som borgenärernas gemensamma rätt och bästa röra; dervid Sysslomannen ha att ställa sig gällande konkurslags föreskrifter till efterrättelse.

I beslutet på inställelsedagen stod att om man hade några klagomål skulle man komma med dem senast den 22 maj 1865. Skräddaremästare Fristrup lämnade in ett sådant klagomål, vilket behandlades i Dombokens Civilavdelning.

N^o457 Till följd af föreläggande å inställelsedagen uti Muraremästarens S Cronbergs konkurs den 8 innearande månad, aflemnade nu Skräddaremästaren G Fristrup, såsom fordringsägare i konkursen anmärkningsskrift beträffande den af Bagaren L Persson i Södra Förstaden bevakade fordran; och skulle berörde anmärkningsskrift för wederbörlig åtgärd, till rättens ombudsman öfverlemnas.

Rättens ombudsman bad om förklaring från Bagaren L Persson, och efter undersökning kan man läsa resultatet i Dombokens civilmålsavdelning den 21 augusti 1865:

N^o695 Uti konkursakten emellan Muraremästaren S Cronberg och hans samteliga borgenärer, afkunnas efter derom utfärdadt omslag, följande

Utslag

Uti Murmästaren S. Cronbergs konkurs har tvist uppstått i anledning deraf, att Bagaren L Persson för sin enligt räkning å utborgadt bröd bevakade fordran, stor 47 Rd. 98 Öre påstått förmånsrätt, som en annan borgenär, Skräddare G Fristrup bestridt, hvilken utan vidare anförande å någon dera sidan llemnade fråga blifvit till Rättens afgörande hemställd af dess Ombudsman i samma konkurs; och varder Persson nämnde yrkande dertill något laga skäl icke visats, af Rådstufvu Rätten ogillat.

Rådstufvu rätten tycker alltså inte att bagaren Persson skulle ha förmånsrätt, efter som han inte kunde anföra något skäl till det.

Det är det sista jag har hittat bland protokollen. Det står i konkursregistret att den skulle vara avklarad den 4 februari 1866, men den dagen har jag inte hittat något. Det står också någonting nämnt om den 15 januari samma år, men där finns ingenting heller. Det är synd, därför att jag saknar för det första bouppteckningen som det talas om titt och tätt, för det andra saknar jag ett auktionprotokoll, därför allt de ägde måste ju ha sålts, och för det tredje saknar jag en fördel av boet, d.v.s. hur mycket var och en av borgenärerna fick.

Christina Wahlgren var en fröken i Malmö, som var dotter av skräddaren Wahlgren i Malmö. Hon dog i januari 1883 och efterlämnade följande papper:

Utdrag af domboken N° 1, hållen
vid Malmö Rådstufvurätts första
afdelning den 29 Januari 1883.

N° 31 Murmästaren Sven Cronberg anhåller om vittnesförhör för dödsfalls skull med vid rätten närvarande Vaktmästaren Per Nilsson och Postiljonen Nils Svensson till bestyrkande af ett nu företedt testament af följande lydelse:

Undertecknad förklarar härmed genom detta mitt Testamente förordnade skall efter min död all min efterlemnade qvarlåtenskap af hvad namn det vara må tillfalla och fördelas på nedannämnde personer nämligen:

1. Enkefru Anna Olsson 100 kronor
2. Enkefru Anna Holmgren 100 kronor
3. Enkefru Gustafva Bom och dess dotter tillsammans 100 kronor
4. Korkskäraren Olssons hustru Helena Olsson 100 kronor
5. Enkefru Christina Pettersson 50 kronor
6. Postiljonen Bengtssons Hustru Ingri Bengtsson 50 kronor samt det öfriga skall tillfalla murmästaren Sven Cronberg eller dess arvingar.

Att förestående testamente är af mig skedt med sundt förnuft och af fri vilja till yttermera visshet har jag i tillkallade vittnes närvaro egenhändigt underskifvit.

Malmö den 20 September 1882

Kristina Sofia Wahlgren

med hand om pennan

Lösen 2:00

Stppr 1:00

Bevis 1:00

S^a fyra kronor

Sökanden

Att Mamsäll Christina Sofia Wahlgren med sundt förnuft och fri vilja erkänt och underskrifvit detta Testamente intyga undertecknade på en gång närvarande vittnen:

P Nilsson

N Svensson

Som jäf mot åberopade vittnen icke kunde utrönas, fingo de,

jemlikt 17 kapitlet 23 § rättegångsbalken och med deri stadgadt förbehåll, gå vittnesed, erinrades om dess vikt och förbindelse, hvarefter och sedan testamentet blifvit uppläst och fått av vittnena granskas, det vitsordade innehållet af den derå tecknade och af dem underskrifne vittnesmeningen med tillägg, att de i ändmål att bevittna testamentet af postiljon Bengtsson kallades till Kristina Sofia Wahlgren, som då låg i rödsot, samt att testamentet, som var förut uppsatt och innehades af Kristina Sofia Wahlgren, genomlästes af vittnena, innan det af henne underskrefs, hvilket skedde på så sätt, att hon höll om pennan, som fördes av Bengtsson.

Upprepat och vidkänts

Under tillkännagifvande, att Kristina Sofia Wahlgren nu vore afliden, anmälte här efter Cronberg å samtliga testamentstagarne vägnar testamentet till bevakning efter henne, i anledning hvaraf förständigades, att testamentet skulle medelst bestyrkt afskrift delgifvas den aflidnas närmaste arfvingar, hvilka egde att inom natt och år från delfåendet emot förordnandet anställa klandertalan i fall af befogenhet.

Öfver hvad sålunda förekommit skulle bevis meddelas genom utdrag af domboken och påskrift å testamentet

Som ofvan.

In fidei

Carl Hammar

På vinden på Gustaf Adolfs torg har jag hittat en bunta papper rörande systrarna Wahlgren, och bl.a. ett testamente efter en av systrarna, vilket förklarar varför jag har hittat en bunt papper om dem. Sven har säkert tagit hand om alla papperna, när han ordnade med testamentet.

Eftersom Sven ska ärva "resten", så har han skött om hela affären för att slippa onödiga utgifter, som han i princip skulle få betala. Därför har Sven också behållit alla papperna som berör ärendet, såsom bouppteckning, auktionsprotokoll m.m. Av dessa upplysningar räknar jag med att han fått mellan 700 och 800 kr. Denna summa kunde han inte lyfta förrän ett år efter uppgörelsen. Därför fick han pengarna först 1884. Jag skulle gissa på att större delen av dessa pengarna gick till hans söners medicinska studier.

Om Svens liv efter konkursen känner jag ej till mycket. Han tycks dock till en början fortsatt arbeta, men hur länge han gjorde det känner jag inte heller till.

Det lär ha varit brist på pengar många gånger, men sönerna skulle studera till varje pris, hur mycket det än kostade. Sven lär ha fått lite eller ingen hjälp från Marias släktingar, därför lär det inte heller rått bästa förhållande emellan honom och Wahlbomarna m. fl. släktingar. Sven tyckte nämligen att de gott kunde hjälpa honom, när han hade det så dåligt ställt.

Sven dog den 11 april 1885, när han var 86 år gammal av ålder. Då var hans söner 27 resp. 25 år gamla och studerade båda medicin.

Sven ligger begravd på St Pauli kyrkogård på den norra delen. Där ligger också hans andra hustru, samt hans fem ogifta vuxna barn.

Sven Cronberg dog, som tidigare nämnts, 19/5 1885, och den 27/8 samma år förrättades bouppteckning efter honom:

Inregistrerad den 14 September 1885

N° 94 Avskrift

8895

År 1885 den 27 Augusti förrättade under tecknade, å Magistratens vägnar, bouppteckning efter byggmästaren Sven Cronberg, som afled i härvarande Caroli församling den 19 sistl. Maj, efterlemnande enka Maria Laurentia Cronberg, född Sjöström, samt följande i äktenskap med henne födde barn:

- 1) sonen medicine kandidaten Sven Solomon Cronberg
- 2) " medicine studeranden Per August Cronberg
- 3) dottern Margareta Petronella, ogift och myndig
- 4) " Christina Sofia Elisabeth, " " "
- 5) " Thora Bernhardina, " " "
- 6) " Selma Maria Svenonia, " " "

Försedd med behörige fullmakter att bevaka jemväl sin moders och sine syskons rätt i boet anmälde sig härvid medicine studeranden Per August Cronberg och upgaf qvarlåtenskapen sålunda:

Tillgångar

Kr Öre

Följande af edsvurna värderingsmännen A Anderberg

C A Lefin skådade och värderade lösören:

Silfver

6 matskedar, 12 theskedar, 1 såssked och 1 syltsked, vägande 167 ort, à 0:45 per ort.

75 15

Koppar

2 kaffekettlar, 6 kastruller och 2 buddingformar, vägande 41 1/2 #, à 0:40 per #.

16 60

Jern och bleck

2 grytor	1 75
1 pannjern	50
1 plättjern	50
1 munkjern	50
2 hackeknifvar	1 50
1 köttqvarn	3
5 serveringsbrickor	2 25
3 spannar	2
hvarjehanda köksartiklar	1 13

Transport

104 75

<u>Möbler</u>			
1 säng	Transport	4	104 75
1 soffa		20	
1 dito		7	
1 dito		4	
6 stolar		6	
6 dito		3	
3 dito		2 50	
1 bord		75	
1 spelbord		7	
1 klaffbord		1 50	
1 piedestal		10	
1 chiffonier		15	
1 byrå		4r	
1 dito		3	
1 skåp		50	
1 hörnskap		1 50	
1 spegel		3	
1 toalett		75	
1 väggur i fodral		7	100 50

Sängkläder och linne

22 dynor, vägande 179 #, à 0:40 per #.	71 60	
6 vaddtäckan	15	
1 filt	4	
12 par lakan	24	
12 örngått	4	
3 bordsdukar	9	
3 dito	3	
24 sevietter	12	
24 handdukar	7 20	
12 kökshanddukar	1 50	151 30
Den aflidnes garderob		36

Glas och porslin

2 karaffer	80	
hvarjehanda glas	1	
2 fat	40	
3 karotter	50	
1 soppskål	1	
2 såsskålar	1 50	
36 tallrikar	4	
Transport	9 20	392 55

	Transport	9 20	392 55
18 assietter	1		
1 tillbringare	50		
1 thekanna	60		
3 kaffekannor	1 50		
12 kaffekoppar med fat	4 80	17 60	

Diverse

1 fickur af silfver	9		
1 lampa	1 50-		
4 par fönstergardeiner med tillbehör	5		
4 rullgardiner	4		
1 spejellsnöre	1		
2 kistor	2		
1 klädeskorg	60		
1 väf med tillbehör	5		
2 spottlådor	80		
1 spann	50		
1 banksåte	50		
18 bordsknifvar med gafflar	5		
hvarjehanda bråte	1	35 90	

Summa 446 05

Begravningskostnader 250

Behållning 196 05

Då härifrån drages			
stadens provision	1 96		
till stadsbetjeningen	1		
lösen för afskrift	1	3 96	
<u>återstår alltså</u>		192 09	

Sålunda förrättadt; betyga Malmö som ofvan

Fritz Hallberg Arvid Dahlberg

t.f. Rådman Magistratssekreterare

Att icke något af hvad boet tillhör med vetskap och vilja är af mig doldt eller utelemnadt, utan allt riktigt upgifvet, förrättades under edsplikt

P.A:Cronberg

Vidimeras Exofficio

Arvid Dahlberg

Vad boet beträffar, så kan man ju inte säga att han ägde så särskilt mycket. Man ska tänka på att det är hela boet, således även

hustruns äodelar. Det som var mest värt var naturligtvis silver-sakerna, och efter det kom sängdynorna. Det kan synas vara konsigt att dynorna är så värdefulla, men det var väl helt enkelt dunen i dem som kostade pengar. Om någon undra vad dynorna användes till kan jag tala om att de brukades i stället för madrasser. Bland möblerna finns det en "chiffonier" värd 15 kr. Om jag inte misstar mig finns den i gott förvar hos Ebbe Cronberg, men värdet tycker jag inte vi ska diskutera. Att han inte hade större behållning i boet berodde nog också på att han satsade allt som blev över på sina söners läkarestudier.

Sven Cronberg avled, som tidigare nämnts, den 19 maj 1885. Hans änka dog först den 15 april 1900, och blev således 83 år gammal.

Sven och Marias liv var inte det lättaste. Sven Salomon kom ihåg från sin barndom hur knalt och besvärligt de hade det, i synnerhet efter konkursen. Eftersom Sven Salomon var barnlös och följdaktligen inte hade några direkta arvingar, beslöt han att testamentera sin förmögenhet, som från början var ganska stor, till en minnesfond för pauvres honteux. Pauvre honteux är franska och betyder ungefär fattig ståndsperson, d.v.s. en välbärgad eller "finare" person som av en eller annan oskyldig anledning blivit fattig.

Själva fonden består av en kapital- och en räntefond. Pengarna som delas ut kommer enbart ifrån räntefonden, så att kapitalfonden kan inte försvinna, även om pengarna blir mindre och mindre värda p.g.a. inflationen. I vilket fall som helst hade fonden år 1959 86 129 kronor i kapital fonden och 1 299 kronor i räntefonden. Jag har också tagit reda på hur mycket pengar fonden hade 1973. Då hade den 89 342 kronor på kapitalfonden och 5 444 kronor på räntefonden. Med denna fond lever således minnet av Sven och Maria Cronberg kvar.

Sven Cronberg f 1798 1/9
 d 1885 19/5 g1 25/4 1831
 m Christina Åckerholm
 f 1800 8/10 d 1832 25/4
 g2 1839 11/5 m Maria
 Laurentia Sjöström
 f 1817 19/2 d 1900 15/4

- 1 Vilhelm Salomon
 f 1832 18/4 d 1832 5/5
- 2 Margareta Petronella
 f 1840 29/2 d 1928 16/4
- 2 Kristina Sofia Elisabeth
 f 1842 9/5 d 1843 1/12
- 2 Kristina Sofia Elisabeth
 f 1845 17/1 d 1921 19/3
- 2 Selma Maria Svenonia
 f 1847 31/3 d 1851 19/3
- 2 Tora Bernhardia
 f 1849 10/8 d 1917 29/12
- 2 Selma Maria Svenonia
 f 1852 30/8 d 1936 13/4
- 2 Sven Lorens Gregorius
 f 1855 12/3 d 1855 6/9
- 2 Sven Salomon
 f 1857 9/6 d 1941 4/1
- 2 Per August f 1859 30/12
 d 1941 23/6 g 1898 m
 Elin Ohlson J:r
 f 1872 31/1 d 1957

Nils Ebbe Cronberg
 f 1889 8/4 g 32 m Gerd
 Hedvig Carlander
 f 1908 20/4

Inga Hanna Maria Cronberg
 f 1902 28/4 g 41 m Allan
 Rosén f 1888 29/8 d 60 17/8

Astrid Margareta Cronberg
 f 1907 9/1 g 36 m Nils
 Hellström f 1905 10/12

Stamtavla 1. Sven Cronbergs ättlingar.

Ebbe Per Axel Cronberg
f 33 11/9 g 63 m Birgitta
Mardell f 42 26/2

Stig Nils Erik Cronberg
f 35 20/1 g 60 m Gertrud
Cecilia Maria Hellsten
f 37 15/6

Gerd Ingrid Elin Cronberg
f 37 6/12

Sven Lennart Christoffer Cron-
berg f 40 11/5 g 66 m Charlotte
Elisabeth Christina Millar
f 43 8/11

Carin Gerd Hedvig Cronberg
f 44 21/2 g 64 m Bo Hjalmar
Bjurulf f 42 31/7

Ingegärd Rosén f 42 31/7
g 76 m Christer Engström
f 44 27/4

Per Nils Erik Hellström
f 37 17/4 g m Ulla Peterson
f 41 27/10

Elin Märta Margareta Hellström
f 39 18/6

Sigrid Märta Kristina Hellström
f 42 30/11 g m Carl-Johan
Carlsson f 33 21/10

Folke Niclas Ebbe f 68 16/10

Lars Peter Ebbe f 71 22/5

Carl-Axel Ebbe f 74 5/6

Nils Christoffer f 61 13/3

Hans Axel f 62 23/11

Stig Olof f 64 7/3

Per Ebbe f 65 24/3

Truls Erik f 67 22/2

Barbro Maria f 71 15/5

Hedvig Cecilia f 71 15/5

Gerd Annika Christina f 68 2/5

Sven Erik Mårten f 71 10/6

Gerd Katarina f 65 16/4

Tyra Elisabeth f 67 26/3

Ingrid Christina f 74 14/3

Christoffer Erik Niclas f 76 27/12

Cecilia Inga Hölène f 79 11/6

Åsa Astrid Maria f 72 9/2

Magnus Nils Erik f 75 23/10

Carin Gertrud Hölène f 68 25/8

Astrid Christina Elisabeth f 70 19/11

Cecilia Maud Margareta f 77 23/8

Sven Cronberg murmästare
1/9 1798-19/5 1885

Sven Pålsson skomakare
9/2 1771-11/4 1840

Pernilla Nilsson
11/2 1774-9/1 1813

Pål Pärsson
15/10 1742-6/12 1785

Maria Svensdotter
-10/1 1786

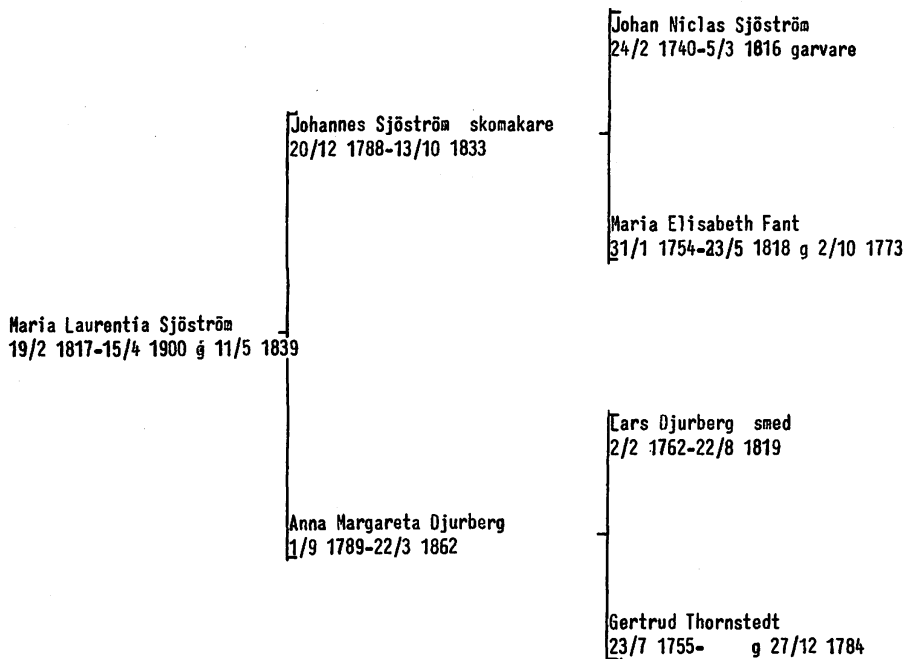
Nils Nilsson
-

Margareta Pärsson
-

Antavla 1. Sven Cronbergs förfäder.

Pähr Davidsson rusthållare
5/5 1702-29/9 1784

David Andersson
- bonde
Ingar Bengtsdotter
-

Antavla 2. Maria Laurentia Sjöströms förfäder.

Nils Nilsson Stöström
1704-24/12 1741 soldat

Elsa Olufsdotter
11/12 1702-1776

Oluf Månsson

-

Elsa

-

Måns Jönsson

Margareta

Engelbrekt Fant skomakare
1717-25/12 1787

Boel Jönsdotter
6/2 1718-23/4 1781

Jöns Eskilsson

-25/1 1744 skom.

Kirsti Köck g 1709

1676-30/1 1751

Eskil Jönsson Skomaker

Anna

Se antavla 3!

Bengt Diurberg
- artellerihantl.

Anna Andersdotter
-

Valentin Thornstedt
- målare

Annica Ohlsdotter
- g 2/3 1750

Kirsti Persdotter Kock
1676-30/1 1751 g 7/5 1709

Per Pålsson Kock
ca 1650-1705 29/7

Pouel Söffrensson Kock
-1752-8 skomakare

Johanne Larsdatter
-1677

Ingeborg Lylufsdatter
1653-före 14/3 1720

Lyluff Gabel
-1680 skomakare

Boell Christensdatter
-ca1658

Antavla 3. Kirsti Persdotter Kocks förfäder.

Söffren Kock
-1618

Sidze
-

Lyleff Gabel

Catharina Snon
- g 3/7 1620 i Lübeck

Christen Willumbsen
-bou 1658 skomakare

Elisabeth Eggebrechtsdatter

Willum Skomager
-bg 2/11 1622
hans hustru
-bg 11/4 1610